

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΙ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ**

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΜΠΙΣΑ ΟΥΡΑΝΙΑ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
κ. ΠΑΠΑΤΣΙΚΟΥΡΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2008

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η εργασία αυτή, έγινε πράξη, μετά από αρκετή δουλειά και επιμονή από όλους αυτούς που με βοήθησαν για αυτό το σκοπό. Θα ήθελα να τους ευχαριστήσω, επισημαίνοντας ότι χωρίς αυτούς δε θα γινόταν πραγματικότητα, μια πολύ σημαντική δουλειά για εμένα. Μια δουλειά που μου άνοιξε τους ορίζοντες και διεύρυνε τις γνώσεις μου, γύρω από ένα θέμα, το οποίο πριν ξεκινήσω την εργασία, ήταν λίγο δύσκολο για μένα. Γι' αυτό θα πρέπει να εκφράσω τις βαθύτερες ευχαριστίες μου, για τον καθηγητή μου, κ. Παπατσικουράκη Χρήστο, ο οποίος μου έδωσε τη δυνατότητα να ασχοληθώ με ένα άκρως ενδιαφέρον θέμα και φυσικά μου έδειξε την αμέριστη εμπιστοσύνη του, ώστε να φέρω εις πέρας την αποστολή που μου ανέθεσε. Μου άνοιξε ένα νέο μονοπάτι γνώσης, το οποίο πάνω από όλα είναι ευχάριστο. Επίσης χωρίς τη δική του καταλυτική παρέμβαση σε διάφορες πτυχές της δουλειάς μου αυτής, ίσως να μην παραγόταν το αποτέλεσμα που τελικά εξήχθει.

Ένα ξεχωριστό ευχαριστώ από βάθος της καρδιάς μου, θέλω να εκφράσω στο προσωπικό που εργάζονται σε διάφορους εκδοτικούς οίκους της Θεσσαλονίκης, για την πολλή σημαντική βοήθεια που μου προσέφεραν σε όλα τα στάδια της εργασίας.

Θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω το προσωπικό των βιβλιοθηκονόμων του Τ.Ε.Ι.Θ. καθώς και το προσωπικό της βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. για την βοήθεια που μου προσέφεραν για την διεκπαιρέωση της εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους αφανείς ήρωες της προσπάθειας μου, τους γονείς μου, οι οποίοι με την πολύ διακριτική παρουσία τους και υποστήριξή τους, μου έδωσαν όλα τα εφόδια, για να ολοκληρώσω την πτυχιακή μου εργασία και ταυτόχρονα τις σπουδές μου στο τμήμα *Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης* του Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

- ❖ Βασικές αρχές της τυπογραφίας.....σ. 5
- ❖ Οι πρώτες Ελληνικές εκδόσεις.....σ. 5-6
- ❖ Τα ελληνικά τυπογραφεία του αγώνος 1821-1827.....σ. 6
- ❖ Το χρονικό της Ελληνικής τυπογραφίας 1829-1862.....σ. 6-7
- ❖ Εκδοτικοί οίκοι και τυπογραφεία της Μακεδονίας 1870-1950.....σ. 7-8
- ❖ Εκδοτικοί οίκοι μετά τον εμφύλιο κατά το πραξικόπημα και την μεταπολίτευση το 1950.....σ. 8

➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΑΝΘΗΣΗ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

- ❖ Ο Τύπος της Θεσσαλονίκηςσ. 9-10
- ❖ Τα λογοτεχνικά περιοδικά και το φαινόμενο «Σχολή» της Θεσσαλονίκης.....σ. 10-11
- ❖ Ελληνικά τυπογραφεία Θεσσαλονίκης επί τουρκοκρατίας 1850-1912 και οι εκδόσεις τους.....σ. 11-12

➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ 1878-1913

- ❖ Η άνθηση των λογοτεχνικών εκδόσεων στη Μακεδονία.....σ. 13
- ❖ Τυπογραφεία Μακεδονικών πόλεων 1879-1950 που τύπωσαν Λογοτεχνικά βιβλία.....σ. 14

➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ❖ Θεσσαλονίκη «Εκδοτικοί οίκοι».....σ. 15-18
- ❖ Εκδόσεις Πήγασος 2000.....σ. 19
- ❖ Στρατηγική, στόχοι και προοπτικές της Πήγασος Α.Ε. και του ομίλου.....σ. 19-20
- ❖ Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.....σ. 20
- ❖ Εκδόσεις Δημητρέλη.....σ. 21
- ❖ Εκδόσεις Ζήτρος.....σ. 21-22
- ❖ Εκδόσεις Αρχέτυπο.....σ. 22-23
- ❖ Εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη.....σ. 23
- ❖ Εκδόσεις Κατσάνος.....σ. 23
- ❖ Εκδόσεις Ιανός.....σ. 24-25
- ❖ Εκδόσεις Μαλλιάρης Παιδεία.....σ. 26-28
- ❖ UNIVERSITY STUDIO PRESS.....σ. 29
- ❖ Εκδόσεις Σταθμός.....σ. 29-30
- ❖ Ιερά Ελλάς.....σ. 30
- ❖ Εκδόσεις Πλανητάριο.....σ. 31
- ❖ Εκδόσεις Επιστημονικών Βιβλίων.....σ. 31-32
- ❖ Εκδόσεις Κοντορούπη.....σ. 32-33
- ❖ Εκπαιδευτικός οργανισμός Ν. Ευδίας & ΣΙΑ Ο.Ε.....σ. 33
- ❖ Εκδοσεις Ρέκος.....σ. 33
- ❖ Εκδόσεις Γράφημα.....σ. 34
- ❖ Εκδόσεις Τζιόλα.....σ. 34-35
- ❖ Εκδόσεις Σφακιανάκη.....σ. 35

❖ Εκδόσεις Μπαρμπουνάκη.....	σ. 36
❖ Εκδόσεις Κάδμος.....	σ. 36
❖ Ιατρικές εκδόσεις Σιώκης.....	σ. 37
❖ Εκκλησιαστικές εκδόσεις.....	σ. 37
❖ Εκδόσεις Μυγδόνια.....	σ. 38
❖ ΕΚΕΧΧΑΚ.....	σ. 38-40
❖ Σύνδεσμος Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας.....	σ. 41-42
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
<i>ΚΑΤΕΡΙΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ</i>	
❖ Κατερίνη.....	σ. 43
❖ Η Εκδοτική δραστηριότητα στην Πιερία.....	σ. 43-47
❖ Οι Εκδοτικοί οίκοι της Κατερίνης.....	σ. 48
❖ Εκδόσεις Επέκταση.....	σ. 48
❖ Εκδόσεις Τραμάκια.....	σ. 48
❖ Εκδόσεις Τέρτιος.....	σ. 49
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
❖ Καβάλα.....	σ. 49
❖ Εκδόσεις Ματιές Ανατολικός.....	
❖ Κοζάνη.....	
❖ Εκδόσεις Ινστιτούτου βιβλίου και ανάγνωσης Κοζάνης.....	σ. 49-50
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
<i>Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ</i>	
❖ Η Τυπογραφική εξέλιξη.....	σ. 51
❖ Οι εκδοτικοί οίκοι συμβαδίζουν με το κλίμα της εποχής.....	σ. 51-52
❖ Επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και έντυπα στον ελληνικό εκδοτικό κόσμο.....	σ. 52-53
❖ Οι δέκα παραγωγικότεροι εκδοτικοί οργανισμοί στην Ελλάδα.....	σ. 54
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	
<i>ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ</i>	
❖ Η Ελληνική βιβλιοπαραγωγή 1998-2002.....	σ. 54-55
❖ Γεωγραφική κατανομή των εκδοτικών οίκων.....	σ. 55
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	
<i>ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ</i>	
❖ Οι μεταμορφώσεις της γραφής και ο ρόλος του βιβλίου στη σύγχρονη εποχή.....	σ. 56-57
❖ Ο ρόλος του βιβλίου στη σύγχρονη εποχή.....	σ. 58-62
❖ Το μέλλον του βιβλίου.....	σ. 63
➤ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	σ. 64-67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Τυπογραφεία ονομάζουμε την τέχνη της σωστής διευθέτησης, του προς εκτύπωση υλικού σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο σκοπό: τοποθετώντας τα γράμματα με κατάλληλο τρόπο, κατανέμοντας τα διαστήματα και ελέγχοντας τα στοιχεία, έτσι ώστε να βοηθούν όσο το δυνατό περισσότερο τον αναγνώστη να κατανοήσει το κείμενο. Η τυπογραφεία είναι το αποτελεσματικό μέσο για ένα σκοπό κυρίως κοινωφελή και δευτερευόντως αισθητικά άρτιο. Και αυτό γιατί ο κύριος στόχος του αναγνώστη δεν είναι η απόλαυση της διακόσμησης.

Το νόημα της τυπογραφίας και η φύση του έντυπου βιβλίου εξυπηρετούν ένα δημόσιο λειτουργήμα, γιατί συμβάλλουν στην καλύτερη μάθηση της ανθρωπότητας. Για προσωπική χρήση παραμένουν τα χειρόγραφα και οι κώδικες. (*Morison St., 1967*).

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τα τετρακόσια χρόνια της σκλαβιάς φωτίζονται κατά καιρούς από λάμψεις ελευθερίας και διακηρύξεις ελευθεροτυπίας, που απευθύνονται μέσα στο ίδιο ελλαδικό έδαφος από Έλληνες σε Έλληνες. Οι λάμψεις αυτές δεν είναι παρά οι τυπογραφικές και οι εκδοτικές εγκαταστάσεις που ξεφυτρώνουν εδώ και εκεί, εκδίδοντας φυλλάδια για τους Έλληνες που ζουν κάτω από τη δυσβάστακτη τουρκική σκλαβιά. (*Κουκάς, 1982*).

Κατά τους πρώτους αιώνες της τουρκοκρατίας, το νεοελληνικό βιβλίο συνέβαλλε στη συντήρηση των παραδοσιακών αξιών και μορφών παιδείας, εξίσου παράλληλα με την εκκλησία και τα λιγοστά σχολεία της εποχής. Ενώ κατά τις τελευταίες πέντε ή έξι δεκαετίες πριν την επανάσταση, το νεοελληνικό βιβλίο και ειδικότερα το λεγόμενο 'νεωτερικό', υπήρξε ένα από τα κύρια όργανα ανανεώσεως ή και αναπροσανατολισμού της νεοελληνικής πολιτιστικής ζωής. (*Πατρινέλη, Χ.Γ., 1989*).

Πατέρας της τυπογραφίας θεωρείται ο Γερμανός Ιωάννης Γουτεμβέργιος, ο οποίος επινόησε τα κινητά μεταλλικά τυπογραφικά στοιχεία και τύπωσε περίπου το 1450. Αυτή η νέα εφεύρεση είχε γρήγορη ανάπτυξη και τεράστια διάδοση. Τα πρώτα ελληνικά βιβλία σύμφωνα με τον Layton είναι μια έκδοση της «βατραχομαμαχίας» το 1474. Το δεύτερο χρονικά ελληνικό βιβλίο είναι ένα σύντομο εγχειρίδιο ελληνικής

γραμματικής του Μανουήλ Χρυσολωρά, 'Ερωτήματα'. Γύρω 1475 στη Φλωρεντία είναι και πάλι τρίτο κατά σειρά τα 'Ερωτήματα' στη Βιτσέντσα της Ιταλίας το 1476.

Το πρώτο ελληνικής ιδιοκτησίας τυπογραφείο ιδρύθηκε το 1493 στη Βενετία από την εκδοτική εταιρεία των Κρητικών, Νικολάου Βλαστού και Καλλιέργη Ζαχαρία. Ενώ κατά την περίοδο 1476-1820 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 5.040 εκδόσεις βιβλίων που διακρίνονται σε: λειτουργικά, θεολογικά, αρχαίοι και βυζαντινοί συγγραφείς, ιστορικά, φιλολογικά, λαϊκά, θρησκευτικά και λογοτεχνικά καθώς και διάφορα άλλα.

Η μεγαλύτερη ανάπτυξη της ελληνικής τυπογραφίας άρχισε τον 18^ο αιώνα. Την πρωτοπορία ως εκδοτικό κέντρο κρατά η Βενετία. Από τα τέλη του 17^{ου} και ως τις αρχές του 19^{ου} αναπτύσσουν μεγάλη εκδοτική δραστηριότητα τρεις δυναστείες Ηπειρωτών τυπογράφων και εκδοτών με έδρα τη Βενετία. Ο εκδοτικός οίκος του Νικολάου Γλυκή, του Νικολάου Σάρρου και του Πάνου Θεοδοσίου. Επιπλέον τον ίδιο αιώνα αναπτύχθηκαν ελληνικά τυπογραφεία στην Σμύρνη, την Κέρκυρα, τις Κυδωνίες της Μ. Ασίας, την Χίο, την κεντρική Ευρώπη και στη Βενετία. (Πατρινέλη, Χ.Γ., 1989).

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ 1821 - 1827

Η ελληνική τυπογραφία στα χρόνια της επανάστασης είναι στενά συνυφασμένη με τον αγώνα για ελευθερία. Η έλλειψη της τυπογραφίας γίνεται άμεσα αισθητή διότι οι αρχηγοί θέλουν να διαλαλήσουν τα φιλελεύθερα συναισθήματα που τους κινούν να ξεσηκώσουν όλες οι δυνάμεις του έθνους.

Το αποτέλεσμα είναι η ίδρυση των παρακάτω τυπογραφείων:

- α. Αυτοσχέδια τυπογραφεία
- β. Τα τυπογραφεία του Stanhope
- γ. Το τυπογραφείο του Μεσολογγίου
- δ. Το τυπογραφείο των Ψαρών
- ε. Το τυπογραφείο της Ύδρας
- στ. Τα τυπογραφεία κατά την άφιξη του Καποδίστρια. (Μαζαράκης, Α, 1970).

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ 1829 – 1862

Μετά την επανάσταση του 1821 συγκρούστηκαν δύο ομάδες Ελλήνων, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν δύο τάσεις. Η πρώτη αντιπροσώπευε τα συμφέροντα των ραγιάδων, γεωργοί της υπαίθρου, τεχνίτες και μικροέμποροι της πόλης με αρχηγούς τους κλεφτοκαπεταναίους. Η άλλη τάση εξυπηρετούσε τα συμφέροντα των συμβιβασμένων Τούρκων. Έτσι λοιπόν οι αγώνες του τύπου και της τυπογραφίας χαρακτηρίστηκαν ανάλογα και πολεμήθηκαν με τα νομοφανή μέσα που θεσπίστηκαν από τους κυβερνήτες.

«Για διάφορους και ποικίλους λόγους άργησαν να λειτουργήσουν στη Θεσσαλονίκη ελληνικά τυπογραφεία. Ένας από τους κυριότερους λόγους όπως επισημαίνεται από την πλειοψηφία των ερευνητών, ήταν το ολιγάριθμο του ελληνικού στοιχείου στη

Θεσσαλονίκη. Η Θεσσαλονίκη κατέχοντας μια επικαιρότατη θέση στο βαλκανικό χώρο, έγινε από την πρώτη ακόμα εποικισή της, αφορμή και στάδιο οξέων αγώνων ανάμεσα στις διάφορες εθνότητες για την επάνδρωσή της. Η επικράτηση του εβραϊκού στοιχείου η οποία δεν εκδηλωνόταν μόνο στον εμπορικό και στο βιοτεχνικό τομέα αλλά και στον πληθυσμιακό. Καθώς οι Εβραίοι είχαν βάλει τη συμπρωτεύουσα ως στόχο από πολύ νωρίς γιατί αποτελούσε ένα από τα μεγαλύτερα εμποροβιοτεχνικά και διαμετακομιστικά κέντρα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας». (Σκιαδάς, Ν. 1981).

«Έτσι λοιπόν η ίδρυση του ελληνικού τυπογραφείου στη Θεσσαλονίκη καθυστερεί για τους λόγους που προαναφέραμε και δεν πραγματοποιείται παρά μόνο στα 1850. Και αυτό γιατί με την επανάσταση του 1821 είχε λευτερωθεί ένα κομμάτι της Ελλάδας και αφού οι παραπάνω συσχετισμοί (οικονομικοί – δημογραφικοί), είχαν αλλάξει υπέρ του ελληνικού στοιχείου». (Σκιαδάς, Ν. 1981).

Επομένως, στη Θεσσαλονίκη εγκαταστάθηκε το πρώτο ελληνικό τυπογραφείο το 1850, προερχόμενο από την Αθήνα, όπου η οικογένεια του Κ. Γκαρμπολά είχε τυπογραφείο από το 1838. Ο Μιλτιάδης Γκαρμπολάς ήρθε στη Θεσσαλονίκη φέρνοντας μαζί του ένα πιεστήριο και τυπογραφικά στοιχεία, ανοίγοντας βιβλιοπωλείο, τυπογραφείο και εκδοτικό οίκο. Το 1850 άρχισε να τυπώνει διάφορα βιβλία γενικής παιδείας. Ωστόσο πριν τελειώσει η χρονιά ο Γκαρμπολάς λόγω κάποιων δυσμενών συνθηκών αναγκάστηκε να εκποιήσει το τυπογραφείο στον Κυριάκο Δαρζηλοβίτη και επέστρεψε στην Αθήνα. Ο Δαρζηλοβίτης, που εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1850, ήταν σλαβομακεδόνας και προσκολλημένος στην ελληνική κοινότητα, διατηρώντας το τυπογραφείο, μέχρι το 1860 το οποίο έκλεισαν οι Τούρκοι.

Το 1867 ο Νικόλας Βαγλαμαλής αγόρασε το τυπογραφείο από τον Δαρζηλοβίτη. Ο Βαγλαμαλής δούλεψε με το ίδιο πιεστήριο και τα ίδια στοιχεία και ονόμασε το τυπογραφείο του «Η Μακεδονία» στο οποίο τύπωνε κάθε είδους βιβλία. Το τυπογραφείο Μακεδονία συνέχισε μέχρι το 1896 με συνδυασμούς συνεταίρων και το 1899 αγοράστηκε από τον Θεόδωρο Ηρακλείδη. Το συγκεκριμένο τυπογραφείο είχε εκδώσει 60 τουλάχιστον καλοτυπωμένα βιβλία. (Χριστιανόπουλος, Ν., 2000).

ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ 1870 – 1950

Ο «Ερμής» είναι ένα τυπογραφείο που άνοιξε στη Θεσσαλονίκη το 1875 από τον Σοφοκλή Γκαρμπολά, ο οποίος εξέδωσε και την πρώτη ελληνική εφημερίδα τον «Ερμή», 1875 – 1881.

Την τελευταία εικοσαετία του αιώνα η ποιότητα των ελληνικών τυπογραφείων και εκδόσεων πέφτει γιατί εκδίδονται κακής ποιότητας εφημερίδες με αποτέλεσμα να επικρατεί άσχημη οικονομική κατάσταση. Κατά τη δεκαετία του 1880 το τυπογραφείο του Ηρακλείδη τυπώνει κυρίως σχολικά βιβλία σε μεγάλες ποσότητες με αποτέλεσμα η Θεσσαλονίκη να εφοδιάζει με σχολικά βιβλία όλο τον ελληνισμό των βαλκανικών χώρων και τα νησιά του Αιγαίου.

Το 1903, με την έναρξη του Μακεδονικού αγώνα, εμφανίζεται το τυπογραφείο του Γεωργίου Διβόλη, όπου τυπώνονται αποκλειστικά μικρά βιβλία πατριωτικού περιεχομένου. Μερικά βιβλία αν και τυπωμένα στη Θεσσαλονίκη εμφανίζονται ως εκδόσεις Λειψίας, για να παραπλανήσουν τις τουρκικές αρχές.

Το 1906 η νομαρχία της Θεσσαλονίκης, δηλαδή το τουρκικό βιλαέτι σε συνεργασία με τα άλλα δύο βιλαέτια της Μακεδονίας, εκδίδει ένα μεγάλο αλμανάκ για τις επιχειρήσεις των υπηκόων του, μέσα στο οποίο βλέπουμε και ειδικό κεφάλαιο για την τυπογραφία στη Θεσσαλονίκη. Αναφέρεται ότι το 1905 λειτουργούν ταυτόχρονα δεκαπέντε τυπογραφεία, επτά ελληνικά και οκτώ μη ελληνικά. Τα τυπογραφεία αυτά εξυπηρετούν τις ανάγκες όλων των λαών της βαλκανικής που χρησιμοποιούν πέντε αλφάβητα. Αυτό είναι φαινόμενο μοναδικό για όλη την Ευρώπη, όμως μόνο η Κωνσταντινούπολη ξεπερνά τη Θεσσαλονίκη. Όταν ο ελληνικός στρατός εισβάλλει το 1912 στη Θεσσαλονίκη τη βρίσκει κάτι που δεν είναι τυχαίο, με είκοσι τυπογραφεία από τα οποία μόνο τα δέκα είναι ελληνικά. (Χριστιανόπουλος, Ν., 2000).

ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ: ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ - ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1950)

Πολλοί και συγκεκριμένοι είναι οι λόγοι που σφραγίζουν αρνητικά την κίνηση των ιδεών και την εκδοτική δραστηριότητα μετά τον εμφύλιο. Για παράδειγμα το 1957 μηνύθηκαν πενήντα εκδότες γιατί κυκλοφόρησαν βιβλία χωρίς προηγούμενη άδεια της αστυνομίας. Όμως παρόλο αυτά υπάρχει συγκέντρωση μιας αξιόλογης μερίδας προοδευτικών ανθρώπων που στελέχωσαν όλους τους τομείς εκδόσεως και εμπορίας βιβλίων. Τη δεκαετία του πενήντα κατά τη δικτατορία του Μεταξά, εκατοντάδες βιβλία ήταν τελείως παράνομα ή κυκλοφορούσαν χέρι με χέρι.

Η δεκαετία 1960 – 1970 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως δεκαετία καθολικής αναταραχής διότι έχουμε την κινεζική πολιτιστική επανάσταση, την εισβολή των ρωσικών τανκς στην Τσεχοσλοβακία και λίγο αργότερα ο Πολωνικός πόλεμος. Το 1967 κατά το πραξικόπημα η περίοδος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί νεκρή. Το πλήγμα από την απαγόρευση χιλιάδων τίτλων καθώς και το κλείσιμο πολλών αριστερών εκδοτικών οίκων είχαν ως βραχυπρόθεσμο αποτέλεσμα το σταμάτημα κάθε εκδοτικής δραστηριότητας.

Το 1967-68 έχουμε τη διαμόρφωση μιας νέας κατάστασης και τη δημιουργία νέων εκδοτικών οίκων. Μετά το 1971 η αντίσταση στο διδακτορικό καθεστώς έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των εκδοτικών οίκων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Έκτοτε η αναβάθμιση σε όλους τους τομείς του βιβλίου βρίσκεται σε άνθηση. (Αζελος, Α., 1984).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Θεσσαλονίκη δημιούργησε μια δική της πολιτιστική ταυτότητα που συζητήθηκε πολύ στους καλλιτεχνικούς και πνευματικούς κύκλους. Δέχτηκε επιρροές από το χώρο της Ευρώπης αρθρώνοντας το δικό της λόγο.

Στη Θεσσαλονίκη έχουμε να δούμε πολλά και σημαντικά φαινόμενα. Μέσα σε αυτό σημαντική θέση κατέχει ο τύπος, δηλαδή οι εφημερίδες και τα περιοδικά που εκδόθηκαν σε αυτή την πόλη. Η παρουσία του τύπου στη Θεσσαλονίκη αποτελεί ένα σύνθετο και πολυπρισματικό φαινόμενο, γιατί περιλαμβάνει ένα πλήθος από εφημερίδες και περιοδικά που κάθε φορά μας δίνουν μια διαφορετική πτυχή της πνευματικής ζωής της πόλης. Σύμφωνα με τον Χρίστο Λαμπρινό το 1900 λέγεται ότι στην Θεσσαλονίκη κυκλοφορούσαν γαλλόφωνες, ισπανοεβραϊκές, ελληνικές, τουρκικές και βουλγαρικές εφημερίδες. Αυτή η πολυμορφία και πολυγλωσσία που παρουσιάζεται αποτελεί βασικό στοιχείο του πολιτισμού που αναπτύχθηκε στην πόλη. (Δρογίδης, Δ., 1997).

Σύμφωνα με διάφορες έρευνες από διάφορα αρχεία της πόλεως διαπιστώνεται πως ως το 1912 η Θεσσαλονίκη ήταν η φτωχότερη πόλη από απόψεως έντυπης παρουσίας, διότι οι τουρκικές αρχές δεν επέτρεπαν στους Έλληνες να εκδίδουν εφημερίδες. Γεγονός είναι ότι ενώ οι άλλες κοινότητες διέθεταν δύο ή και περισσότερες εφημερίδες για την ενημέρωση των μελών τους, στους Έλληνες η οθωμανική αυτοκρατορία δεν χορηγούσε άδειες εκδόσεων και αυτό γιατί η Θεσσαλονίκη ήταν «το κέντρο εθνικού αναβρασμού και ιδεολογικών ζυμώσεων». (Δούλος, Β., 2003).

Στην πορεία του τύπου στη Θεσσαλονίκη σπουδαίο ρόλο έπαιξαν οι Εβραίοι. Το πρώτο τυπογραφείο της ανατολής ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη στα 1806, όπου εκδόθηκε το ψαλμούς σε μια από τις πιο σπάνιες εκδόσεις. Η ελληνική παρουσία στο χώρο της τυπογραφίας ξεκινά στα 1850 χρόνια μετά την παρουσία των Εβραίων με το τυπογραφείο του Μιλτιάδη Γκαρμπολά. Η πρώτη ελληνική εφημερίδα στην πόλη εκδόθηκε από τον Σοφοκλή Γκαρμπολά στα 1875 με την ονομασία «Ερμής». Η εφημερίδα άλλαξε κατά καιρούς την ονομασία της επειδή γνώρισε την αντιπάθεια του Σουλτάνου. Έτσι την βρίσκουμε με την ονομασία «Ερμής» από το 1875 μέχρι το 1881, στη συνέχεια παίρνει την ονομασία «Φάρος την Μακεδονίας» από το 1881 μέχρι το 1890 όπου θα ολοκληρώσει την παρουσία της με την επωνυμία «Φάρος» από το 1898 μέχρι το 1912.» (Δρογίδης, Δ., 1997).

Όπως προαναφέραμε το εβραϊκό στοιχείο προηγείται των ελληνικών προσπαθειών, καθώς δέκα χρόνια πριν από την έκδοση του Ερμή κυκλοφόρησε η πρώτη εβραϊκή εφημερίδα με τον τίτλο 'Ελ Λουνάρ' δηλαδή το φεγγάρι. Στη συνέχεια θα ακολουθήσουν και οι άλλες όπως οι 'Λα Επόκα, Σελανίκ, Ελ Λιμπεράδ, Ελ Αβενίρ, Ασσοσιασιόν Ομπραδέρα, Ρεβίστο Ποπουλάρ' και πολλές άλλες. Οι Τούρκοι δεν ενοχλούνταν από την κυκλοφορία των εντύπων αυτών, όσο αυτά δεν ασχολούνταν με τον τρόπο διοίκησης και τα ζητήματα εξουσίας. Η εποχή ήταν τέτοια που έπρεπε να δείξουν μια πιο φιλελεύθερη εικόνα στην παγκόσμια κοινότητα. (Δρογίδης, Δ., 1997).

Οι εφημερίδες εκείνης της εποχής στοιχειοθετούνταν από ειδικευμένους τυπογράφους με την παλιά μέθοδο, τοποθετώντας δηλαδή ένα-ένα στο συνθετήριο τα

γράμματα. Η κατάσταση αυτή διατηρήθηκε μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του 1930, οπότε οι λινοτυπικές μηχανές άρχισαν να αντικαθιστούν την παλιά τεχνολογία. Το ξεκίνημα αυτό έγινε από τους εκδότες του «Φωτός» και του «Νέου Κόσμου», οι όποιοι πρώτοι άνοιξαν την αυλαία της νέας τεχνολογικής προόδου. (Δούλος, Β., 2003).

Μιλώντας για τη Θεσσαλονίκη, η λογοκρισία δεν γινόταν πριν από την εκτύπωση του φύλλου αλλά μετά από αυτήν, οπότε διατάσσονταν η κατάσχεση όλων των φύλλων. Εκτός από μερικά πολύ λίγα που ξέφευγαν από την κατάσχεση και κυκλοφορούσαν από χέρι σε χέρι. Με την κατοχή οι εφημερίδες της Θεσσαλονίκης σταμάτησαν την έκδοσή τους και έμεινε μονάχα μία η «Απογευματινή» η οποία συνέχισε χωρίς διακοπή κάθε απόγευμα. (Αναστασιάδης, Γ., 2000).

Από την κατοχή οπότε οι εφημερίδες διέκοψαν την έκδοσή τους και ύστερα, με την είσοδο νέων στο επάγγελμα και με την χρησιμοποίηση της λινοτυπίας, άλλαξαν η σύνθεση και η νοοτροπία των εργαζομένων καθώς ατόνησε το προσωπικό ενδιαφέρον για την ποιότητα της εργασίας. Σε αυτό συντέλεσε βέβαια και η νέα μορφή, η καταναλωτική που επικράτησε στην ελληνική κοινωνία. Εξάλλου η βίαιη είσοδος της μηχανοποίησης στην εργασία των εφημερίδων απλοποίησε ακόμα περισσότερο τα πράγματα. (Ζιώγου, Σ., 2006).

ΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ «ΣΧΟΛΗ» ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δίπλα στις εφημερίδες έρχεται μια διαφορετική κατηγορία αναγνωσμάτων, τα λογοτεχνικά περιοδικά που γίνονται ο χώρος όπου φιλοξενούνται όλοι οι πνευματικοί άνθρωποι της πόλης. Η στιγμή της εμφάνισής τους δεν απέχει πολύ από τη στιγμή ου ξεκινάει ο τύπος της Θεσσαλονίκης, δηλαδή το 1921. Είδη από το 1889 – 1920 τα περιοδικά που κυκλοφορούν αρχίζουν να παίρνουν ένα χαρακτήρα τεχνικό. Ξαφνικά η Θεσσαλονίκη απέκτησε το δικό της «λόγος» που είχε ένα δικό του χαρακτήρα, μια καινούρια ταυτότητα που έπαιρνε αποστάσεις από τη λογοτεχνική Αθήνα. Το τελευταίο φαινόμενο είναι η συνάρτηση των ιδιαίτερων χαρακτήρων που κυριαρχούν στην πόλη και αφορούν την κοινωνία της, τη γεωγραφική της θέση, τα οικονομικά της, τις εμπειρίες την ποιότητα των ανθρώπων που έστησαν τα περιοδικά και τη στιγμή που εμφανίστηκαν αυτά τα έντυπα.

Όλες οι παραπάνω παράμετροι έδωσαν μια άλλη εικόνα και έδειξαν νέους τρόπους έκφρασης, κάτι που έγινε αντιληπτό από τους αθηναϊκούς κύκλους και «ερμηνευτικό» σα «Σχολή» της Θεσσαλονίκης από τον Τέλο Άγρα το 1935. Το πρώτο περιοδικό που είχε καθαρά λογοτεχνικό χαρακτήρα, είναι η «Τέχνη». Ένα περιοδικό με μικρή διάρκεια, που ήταν όμως αρκετή για να κινήσει το ενδιαφέρον των λογοτεχνικών κύκλων, για να αναζητήσουν έντυπα μέσα από όπου θα έβγαζαν τις απόψεις τους και τα κείμενα τους. (Δρογίδης, Δ., 1997).

Οι διχογνωμίες μεταξύ των συνεργατών της «Τέχνης», που περιστρέφονταν κυρίως γύρω από το γλωσσικό ζήτημα, είχαν σαν αποτέλεσμα να σταματήσει η έκδοση του περιοδικού και να παραμεριστούν οι μετριοπαθείς διευθυντές της. Φαίνεται ότι

υπήρχε μια ψυχαρική ομάδα που ήθελε να αποκτήσει δικό της όργανο για να προβάλλει τις ιδέες της καλύτερα. Έτσι βγήκαν τα «Μακεδονικά Γράμματα», μηνιαίο λογοτεχνικό περιοδικό. Κυκλοφόρησαν από τον Απρίλιο του 1922 ως τον Απρίλιο του 1924.

Δύο μήνες μετά την έκδοση των «Μακεδονικών Γραμμάτων», τον Ιούνιο του 1922, κυκλοφόρησε και ένα άλλο λογοτεχνικό και επιστημονικό περιοδικό, η «Η Αυγή», που φαίνεται πως αντιπροσώπευε μια άλλη ομάδα διανοουμένων, γιατί κανένα από τα δύο περιοδικά δεν αναγγείλει το άλλο. Η «Αυγή» εκδιδόταν από τον βιβλιοπώλη Α. Μάνο και διευθύνονταν από τον Στρ. Πελεκίδη και τον Ν. Λούβαρι, συνολικά βγήκαν πέντε-έξι τεύχη, των δύο τυπογραφικών το καθένα. (Χριστιανόπουλος, Ν., 1998).

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ (1850-1912) ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

Πίνακες

1. ΒΙΒΛΙΑ

	<u>ΕΤΗ</u>	<u>ΒΙΒΛΙΑ</u>
1. Μιλτιάδου Κ. Γκαρμπολά και Συντροφιάς	1850	6
2. Κ. Δαρζηλοβίτου	1852-1858	15
3. Χωρίς φίρμα	1862	1
4. «Η Μακεδονία» Νικολάου Βαγλαμαλή	1867-1873	21
5. «Η Μακεδονία» Ν. Βαγλαμαλή – Σ. Βασιλειάδη	1874-1876	10
6. Εφημερίδος «Ερμής»	1876-1877	3
7. Του «Ερμού» Σοφοκλέους Κ. Γκαρμπολά	1879-1889	14
8. «Η Μακεδονία» Στεφάνου Θάνου	1879	2
9. «Η Μακεδονία» Θάνου και Βασιλειάδη	1880-1883	11
10. «Η Μακεδονία» Ν. Βαγλαμαλή	1883	3
11. «Η Μακεδονία»	1884-1892	14
12. Σ. Μουρατόρι	1888-1891	2
13. Θ. Κ. Ηρακλείδου και Σ/ας	1889-1912	79
14. Ν. Χριστομάνου	1894-1912	59
15. Σ. Βασιλειάδη και Σ/ας	1896	2
16. Εφημερίδος «Αλήθεια» (τυπ.-λιθ. Σ. Μουρατόρι)	1902-1912	17
17. Γ. Δ. Διβόλη	1907-1912	13
18. Σ. Παπανέστορας	1910-1912	2
19. «Νέα Αλήθεια»	1910-1912	6
20. Ι. και Δ. Γρατσάνη	1911-1912	1

Σύνολο: 281

2. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

	<u>ΕΤΗ</u>	<u>ΤΙΤΛΟΙ</u>
1. Τυπογραφείο νομαρχίας Θεσσαλονίκης	1869-1876	1
2. Εφημερίδος «Ερμής»	1875-1887	3
3. του «Ερμου» Σοφοκλέους Κ. Γκαρμπολά	1879-1889	3
4. Θ. Κ. Ηρακλείδου	1911-1912	1
5. Ν. Χριστομάνου	1908-1912	3
6. Εφημερίδος «Αλήθεια» (τυπ. - λιθ. Σ. Μουρατόρι)	1902-1912	3
7. Γ. Δ. Διβόλη	1909-1910	1
8. «Νέα Αλήθεια»	1910-1912	1
9. Σ. Παντελή – Ν. Ξενοφοντίδου	1911-1912	2

Σύνολο: 18

3. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

	<u>ΕΤΗ</u>	<u>ΤΙΤΛΟΙ</u>
1. «Η Μακεδονία»	1889	1
2. Θ. Κ. Ηρακλείδου	1890-1912	4
3. Ν. Χριστομάνου	1909	1
4. Κ. Α. Κοντοπούλου	1909	1

Σύνολο: 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ 1878 – 1913

Η καταγραφή των λογοτεχνικών εκδόσεων της Μακεδονίας καλύπτει εννέα πόλεις που διέθεταν τυπογραφεία: στην Ανατολική Μακεδονία (Σέρρες, Δράμα, Καβάλα), στην Κεντρική (Βέροια, Έδεσσα) και στη Δυτική (Κοζάνη, Καστοριά, Φλώρινα, Μοναστήρι). Η έρευνα καταγράφει α) λογοτεχνικά βιβλία β) λογοτεχνικά περιοδικά γ) τυπογραφεία που τύπωσαν λογοτεχνικά έντυπα. Με τον όρο λογοτεχνία καλύπτονται η ποίηση, η πεζογραφία, η λογοτεχνική μελέτη, το δοκίμιο, τα θεατρικά έργα. Με μια πρώτη ματιά, τα λογοτεχνικά έντυπα φαίνονται πολύ λίγα. Αν όμως λάβει κανείς υπόψη του ότι: α) η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη καλύπτουν το 98% της ελληνικής εκδοτικής παραγωγής, β) τα χρόνια που εξετάζουμε ήταν, κυρίως για την Μακεδονία ήταν δίσεχτα και δεν άφηναν περιθώρια για τύπωμα βιβλίων και τέλος γ) το λογοτεχνικό βιβλίο δεν καλύπτει ούτε το ένα πέμπτο της συνολικής εκδοτικής παραγωγής, από αυτό μπορούμε να αντιληφθούμε γιατί τα βιβλία που καταγράφονται εδώ δεν είναι και τόσο λίγα. (Schiffrin, A., 1999).

Πίνακας 1

Λογοτεχνικές εκδόσεις Μακεδονικών πόλεων

Ανατολική Μακεδονία

<i>Πόλεις</i>	<i>Έτη</i>	<i>Λογοτ. βιβλία</i>	<i>Λογοτ.περιοδικά</i>	<i>Τυπογραφεία</i>
<i>Σέρρες</i>	<i>1978-1950</i>	<i>21</i>	<i>5</i>	<i>7</i>
<i>Δράμα</i>	<i>1925-1950</i>	<i>11</i>	<i>13</i>	<i>5</i>
<i>Καβάλα</i>	<i>1908-1950</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>10</i>

Κεντρική Μακεδονία

<i>Βέροια</i>	<i>1925-1950</i>	<i>8</i>	<i>3</i>	<i>2</i>
<i>Έδεσσα</i>	<i>1930-1950</i>	<i>7</i>	<i>3</i>	<i>2</i>

Δυτική Μακεδονία

<i>Κοζάνη</i>	<i>1923-1950</i>	<i>13</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Καστοριά</i>	<i>1931-1950</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Φλώρινα</i>	<i>1932-1950</i>	<i>3</i>		<i>2</i>
<i>Μοναστήρι</i>	<i>1910-1913</i>	<i>3</i>		<i>2</i>
<i>Σύνολο</i>		<i>80</i>	<i>34</i>	<i>35</i>

Πίνακας 2

Τυπογραφεία Μακεδονικών πόλεων 1879-1950 που τύπωσαν λογοτεχνικά βιβλία

Ανατολική Μακεδονία

<i>Σέρρες</i>	<i>Δράμα</i>	<i>Καβάλα</i>
<i>Διδασκαλείων</i>	<i>Γ. Συρούκη</i>	<i>Μιχαήλ Τόκου</i>
<i>Χ.Α. Γουσίου</i>	<i>Κυριαζόπουλου-Πεντζίκη</i>	<i>Αστερίου Γ. Ζορμπά</i>
<i>Ζήση-Γραικόπουλου-Μάνθου</i>	<i>Νικ. Αναστασοπούλου</i>	<i>Καπρίνη-Πετροπούλου</i>
<i>Έφημ. «Έμπρος»</i>	<i>Κυριαζοπούλου</i>	<i>«Απόλλων» Μερτζιανίδου-Τζιβανάκη</i>
<i>Έφημ. «Πρόδος»</i>	<i>Χρίστος Τριανταφυλλίδης</i>	<i>Έφημ. «Κήρυκος»</i>
<i>Θανάση Γραικόπουλου</i>		<i>«Απόλλων» Τζιβανάκη</i>
<i>Χρ. Φανιόπουλου</i>		<i>Έφημ. «Ελευθέρου Κήρυκος»</i>
		<i>Ι. Πετρόπουλος & Υιός</i>

Κεντρική Μακεδονία

<i>Βέροια</i>	<i>Έδεσσα</i>
<i>Α. Γ. Γούναρη</i>	<i>Γ. Στουγιαννάκη</i>
<i>Έφημ. «Μακεδονική Ηχώ»</i>	<i>Φίστα</i>

Δυτική Μακεδονία

<i>Κοζάνη</i>	<i>Καστοριά</i>	<i>Φλώρινα</i>	<i>Μοναστήρι</i>
<i>«Ηχώ» Μιλτ. Κ. Τζώνη</i>	<i>Έφημ. «Καστοριανή Ζωή»</i>	<i>Σ. Μ. Κωσταντινίδου</i>	<i>Αδελφών Α. Πίλλη</i>
<i>Έφημ. «Βόρειος Ελλάς» Θεοδοσιάδου-Γκαβανά</i>		<i>Αλεξ. Προδάνου</i>	<i>Διεθνές Έμπ. Τυπογραφείον</i>
<i>Δημ. Γκαβανά</i>		<i>Νικολάου Βόικου</i>	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η Μακεδονία, όπως είδαμε και στην ιστορική αναδρομή, κατέχει μια εξέχουσα θέση στην ιστορία της ελληνικής τυπογραφίας και των εκδοτικών οίκων. Η συμβολή των τυπογραφείων και γενικότερα της άνθισης των γραμμάτων στη Βόρεια Ελλάδα είναι εκτενούς σημασίας. Ως μέρος μιας γενικότερης ελληνικής πολιτισμικής αναβάθμισης, δίνεται μεγάλη έμφαση και βαρύτητα στη Μακεδονία κυρίως αν λάβουμε υπόψη μας την πολυπολιτισμικότητα της πρωτεύουσάς της Θεσσαλονίκης.

Δυστυχώς όμως, παρόλες τις προσπάθειες δημιουργίας τυπογραφείων και εκδοτικών οίκων στη Μακεδονία, τα πρωτεία κατέχει η πρωτεύουσα της Ελλάδας, η Αθήνα με συντριπτικό ποσοστό (83,8%) σε σχέση με τις λοιπές περιφέρειες της Ελλάδας με ποσοστό (4%) μέσα στις οποίες περιλαμβάνεται και η Μακεδονία με (12%).

Οι νομοί της Μακεδονίας είναι 12 και οι αντίστοιχες πόλεις-πρωτεύουσές τους είναι οι παρακάτω: 1. Καστοριά, 2. Φλώρινα, 3. Κοζάνη, 4. Έδεσσα, 5. Βέροια, 6. Κατερίνη, 7. Κιλκίς, 8. Θεσσαλονίκη, 9. Πολύγυρος, 10. Σέρρες, 11. Καβάλα, 12. Δράμα εκ των οποίων από τις παραπάνω πόλεις μόνο οι τέσσερις διαθέτουν εκδοτικούς οίκους. Αυτές είναι οι εξής: η Θεσσαλονίκη (90 εκδοτικούς), η Κατερίνη (4 εκδοτικούς), η Κοζάνη (1 εκδοτικό) και η Καβάλα (1 εκδοτικό). Παρακάτω θα γίνει μια ονομαστική και στη συνέχεια εκτενής ανάλυση των εκδοτικών αυτών οίκων που υφίστανται στην Μακεδονία.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σύμφωνα με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου και το αρχείο των εκδοτών στη Θεσσαλονίκη υπάρχουν 90 εκδοτικοί οίκοι και είναι οι εξής:

ΟΝΟΜΑ ΟΙΚΟΥ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΔΟΤΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1. <i>UNIVERSITY STUDIO PRESS</i>	ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
2. <i>ΑΓΝΩΣΤΗ ΚΑΝΤΑΘ</i>	ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	ΝΑΥΡΙΝΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
3. <i>ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ</i>	ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
4. <i>ΑΡΧΕΤΥΠΟ</i>	ΕΛΜΑΖΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
5. <i>ΔΙΑΠΛΟΥΣ</i>		ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
6. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΖΗΤΡΟΣ</i>	ΖΗΤΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
7. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Σ. ΠΟΥΡΝΑΡΑ</i>	ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
8. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΡΕΚΟΣ</i>	ΡΕΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
9. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ART OF TEXT</i>	ART OF TEXT	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
10. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΙΓΑΙΟ</i>	ΒΑΡΦΗΣ ΠΑΥΛΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
11. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΙΓΕΙΡΟΣ</i>	ΚΟΝΤΕΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
12. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΛΕΞΙΟΥ</i>	ΑΛΕΞΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
13. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΙΚΟΥΛΑ</i>	ΑΛΕΞΙΚΟΣ Π. ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
14. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΑΚΑΛΗ</i>	ΒΑΚΑΛΗΣ ΝΙΚΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
15. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΑΚΙΡΤΖΟΓΛΟΥ</i>	ΒΑΚΙΡΤΖΟΓΛΟΥ ΙΟΡΔΑΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
16. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΑΝΙΑΣ</i>	ΣΕΜΕΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
17. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΛΕΝΗ ΜΗΤΡΑΓΚΑ</i>	ΜΗΤΡΑΓΚΑ ΕΛΕΝΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
18. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΑΡΤΑΓΑΝΗ</i>	ΓΑΡΤΑΓΑΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
19. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ</i>	ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
20. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΟΥΛΑ</i>	ΓΟΥΛΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
21. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΑΦΗΜΑ</i>	ΤΣΑΧΟΥΡΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
22. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΕΛΗ</i>	ΔΗΜΗΤΡΕΛΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
23. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΝ</i>	ΨΑΡΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
24. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ</i>	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
25. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΡΩΔΙΟΣ</i>	ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
26. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΥΡΟΛΙ</i>	ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

27. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΖΗΤΗ</i>	ΖΗΤΗ ΠΕΛΑΓΙΑ	ΠΕΡΑΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
28. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ</i>	ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
29. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΩΜΑ</i>	ΘΩΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
30. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΑΝΟΣ</i>	ΚΑΡΑΤΖΑΣ ΝΙΚΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
31. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΣΑΝΟΣ</i>	ΚΑΤΣΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
32. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΙΡΚΗ</i>	ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΗ ANNA	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
33. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΟΝΤΕΟΥ</i>	ΚΟΝΤΕΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
34. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΟΝΤΟΡΟΥΠΗ</i>	ΚΟΝΤΟΡΟΥΠΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
35. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΥΡΟΜΑΝΟΣ</i>	ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
36. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ</i>	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
37. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΗΣ - ΑΝΑΤΟΛΗ</i>	ΜΑΡΑΝΤΕΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
38. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΙΑΝΔΡΟΣ</i>	ΤΣΑΡΤΣΑΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
39. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΛΑΚΟΖΗ</i>	ΜΑΛΑΚΟΖΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
40. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ- ΠΑΙΔΕΙΑ</i>	ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
41. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΛΧΟ</i>	ΜΟΛΧΟ Α.Ε.	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
42. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗ</i>	ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
43. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗ</i>	ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
44. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΑΧΑΡΑΚΗ</i>	ΜΠΑΧΑΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
45. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΙΜΠΗΣ - ΣΤΕΡΕΩΜΑ</i>	ΜΠΙΜΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
46. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΗ</i>	ΜΠΡΕΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
47. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΑΣΤΟΥ</i>	ΝΑΣΤΟΥ ΑΦΟΙ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
48. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ</i>	ΜΑΣΤΟΡΙΔΗΣ ΚΛΗΜΗΣ (ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ)	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
49. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ (Ο ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΕΚΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ)</i>	ΠΑΠΑΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
50. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΗΓΑΣΟΣ 2000</i>	ΣΙΜΩΝΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ - ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
51. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ</i>	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
52. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ</i>	ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
53. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΛΤΟ</i>	ΣΑΛΤΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
54. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΠΑΝΙΑ</i>	ΣΠΑΝΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
55. <i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ</i>	ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

56.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΧΗΜΑ & ΧΡΩΜΑ</i>	ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΚΕ.ΘΕ.Α.	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
57.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΖΙΟΛΑ</i>	ΤΖΙΟΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
58.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ</i>	ΧΙΤΟΓΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
59.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΣΙΑΜΠΙΡΗΣ - ΠΥΡΑΜΙΔΑ</i>	ΤΣΙΑΜΠΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
60.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΥΠΟΦΙΛΙΑ</i>	ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΣΙΩΚΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
61.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΥΠΕΡΙΩΝ</i>	ΓΕΜΕΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
62.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ</i>	ΧΑΤΖΗΘΩΜΑΣ ΦΩΤΗΣ	ΤΡΙΑΝΔΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
63.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΥΛΑΤΟΣ</i>	ΦΥΛΑΤΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
64.	<i>ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΑΤΖΗΙΑΚΩΒΟΥ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΖΩΗ - ΙΔΕΟΓΡΑΜΜΑ</i>	ΧΑΤΖΗΙΑΚΩΒΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
65.	<i>ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</i>	ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
66.	<i>ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ</i>	ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
67.	<i>ΕΚΕΧΧΑΚ</i>	ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ-ΕΘΝΙΚΗ ΧΑΡΤΟΘΗΚΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
68.	<i>ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ</i>	ΚΕΜΕΝΤΖΕΤΖΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
69.	<i>ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Ν. ΞΥΔΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.</i>	ΞΥΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
70.	<i>ΕΝ ΧΟΡΔΑΙΣ</i>		ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
71.	<i>ΕΠΙΛΟΓΗ / ΘΥΡΑΘΕΝ</i>	ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
72.	<i>ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ</i>	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
73.	<i>ΖΑΡΖΩΝΗ</i>	ΖΑΡΖΩΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
74.	<i>ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΙΩΚΗΣ</i>	ΣΙΩΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - ΣΙΩΚΗ ΝΙΚΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
75.	<i>ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ</i>	ΗΛΙΑΔΗ ΜΑΡΙΑΝΘΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
76.	<i>ΙΕΡΑ ΕΛΛΑΣ</i>	ΚΕΡΑΜΥΔΑΣ ΑΝΕΣΤΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
77.	<i>ΚΑΔΜΟΣ</i>	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
78.	<i>ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΕΤΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ</i>	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
79.	<i>ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ</i>	ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
80.	<i>ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</i>	ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
81.	<i>ΜΥΓΔΟΝΙΑ</i>		ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΝ

82.	<i>ΝΗΣΙΔΕΣ</i>	ΤΟΜΑΝΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
83.	<i>ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ"</i>	ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΡΜΕΝΙΔΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
84.	<i>ΠΛΑΝΗΤΑΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ</i>	ΤΣΑΜΠΟΥΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
85.	<i>ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ</i>	ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
86.	<i>ΣΑΙΞΠΗΡΙΚΟΝ</i>	ΑΛΙΣΑΝΟΓΛΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
87.	<i>ΣΤΑΘΜΟΣ</i>		ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
88.	<i>ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ</i>	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
89.	<i>ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ ΚΟΡΝΗΛΙΑ</i>	ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ ΚΟΡΝΗΛΙΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
90.	<i>ΦΛΟΥΔΑΣ- ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΕΑΣ</i>	ΦΛΟΥΔΑΣ ΣΩΤΗΡΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΗΓΑΣΟΣ 2000

Ο εκδοτικός οίκος Πήγασος 2000, με εκδότες τη Σιμώνη Κατερίνα και Χατζηπάντου Σοφία, ασχολείται με δύο θεματικές κατηγορίες βιβλίων. Με την Τεχνολογία και τη Λογοτεχνία καθώς περιγράφει και αναλύει επιστημονικά και λογοτεχνικά βιβλία.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΗΓΑΣΟΣ Α.Ε. & ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Ο βασικότερος και κυριότερος στόχος του Ομίλου της εταιρίας ΠΗΓΑΣΟΣ Α.Ε. είναι η συνέχιση της ανοδικής πορείας και η διαρκώς αυξανόμενη θέση που κατέχει η Εταιρία στον ευρύτερο χώρο της έντυπης και της ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Έτσι, προς επίτευξη αυτών των στόχων, η Διοίκηση έχει προχωρήσει στην ανάληψη πρωτοβουλιών που συνάδουν με το ευρύτερο στρατηγικό πλαίσιο που έχει χαραχτεί από τις στρατηγικές επιλογές και αποφάσεις του ανώτατου management της Εταιρίας. Ήδη, τα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης αποτελούν προάγγελο της δικαίωσης των στρατηγικών επιλογών του Ομίλου και το εφελτήριο για την περαιτέρω συνέχιση της ανοδικής πορείας και της εδραίωσης στις πρώτες θέσεις του κλάδου της ενημέρωσης και της επικοινωνίας.

Άλλωστε η Εταιρία όπως έχει αποδείξει πολλές φορές στο παρελθόν μέσω των επιτυχημένων στρατηγικών και επιχειρηματικών συνεργασιών της, είναι απόλυτα ικανή να πραγματοποιεί με επιτυχία φιλόδοξα σχέδια και να εκμεταλλεύεται τις δυναμικές συνεργίες που δημιουργούνται στον εκάστοτε χώρο που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Βασικοί τομείς στους οποίους η ΠΗΓΑΣΟΣ Α.Ε. επικεντρώνει και θα συνεχίσει να εστιάζει την προσοχή της είναι :

α) Η εκδοτική δραστηριότητα, με την βελτίωση των ήδη υπαρχόντων εντύπων και την έκδοση νέων εντύπων που θα δημιουργηθούν μέσω νέων τίτλων. Στα πλαίσια αυτά, κρίνεται επιβεβλημένη η περαιτέρω βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της Εταιρίας και του Ομίλου με έμφαση κυρίως στην ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων τόσο στους αναγνώστες των εντύπων της όσο και στους πελάτες τους στους χώρους της διαφήμισης και των εκδόσεων. Παράλληλα, ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί και στην ταυτόχρονη μείωση του κόστους παραγωγής κυρίως με την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την επίτευξη οικονομικών κλίμακας λόγω της μετεγκατάστασης θυγατρικών εταιριών στις κτιριακές εγκαταστάσεις του Ομίλου.

β) Η επέκταση της δραστηριότητας στον ευρύτερο χώρο της (ηλεκτρονικής) ενημέρωσης και ψυχαγωγίας με την δημιουργία εξειδικευμένων συνεργασιών, με στόχο την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών διαδικτύου, ψηφιακής τηλεόρασης, ηλεκτρονικού εμπορίου κ.λ.π.

γ) Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρίας και του Ομίλου, στα πλαίσια των σύγχρονων και απαιτητικών επιχειρηματικών αναγκών, καθώς είναι ένα από τα σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα ειδικά στον χώρο που δραστηριοποιείται ο Όμιλος και αποτελεί εχέγγυο για την επιτυχή πορεία των στρατηγικών επιλογών και αποφάσεων.

δ) Η δραστηριοποίηση στο χώρο της εκμετάλλευσης ακινήτων, με στόχο τη δημιουργία συνεργιών μέσω συνεργασιών με εξειδικευμένους φορείς λόγω της υπάρχουσας ακίνητης περιουσίας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΕΛΗ

Οι εκδόσεις Δημητρέλη, με την επωνυμία *ΟΜΙΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΕΛΗ* και με ονοματεπώνυμο εκδότη: Δημητρήλης Λεωνίδα. Ασχολείται με την *Τεχνολογία* και με τις *Καλές Τέχνες*. Οι θεματικές κατηγορίες των βιβλίων του, δίνουν μια πιο αναλυτική περιγραφή στη 'Μόδα – Design, Διακόσμηση, Σχέδιο, Γραφικές τέχνες και Διαφήμιση'.

Η έκδοση του **ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ** αποτελεί την πληρέστερη καταγραφή του κλάδου των Γραφικών Τεχνών στην Ελλάδα. Εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1987 και έκτοτε εκδίδεται κάθε δύο χρόνια. Στην τρίτομη έκδοσή του περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις που προσφέρουν μηχανήματα, υλικά, χαρτί και υπηρεσίες στους παραγωγούς του χώρου, καθώς επίσης και οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παραγωγή στον κλάδο των Γραφικών Τεχνών (προεκτύπωση, εκτύπωση, επεξεργασία, συσκευασία, εκδόσεις, διαφημίσεις, σωματεία, σχολές, επιγραφές). Ξεχωριστή ενότητα αποτελεί η Ψηφιακή Τεχνολογία (μηχανήματα, υλικά, αναλώσιμα, ψηφιακές κάμερες, ψηφιακές εκτυπώσεις, φωτοτυπικά κέντρα, ηλεκτρονικές εκδόσεις, multimedia εφαρμογές, υπηρεσίες Διαδικτύου). Κυκλοφορεί και σε ηλεκτρονική μορφή (CD ROM) κάθε δύο χρόνια, ανεξάρτητα από την έντυπη έκδοση.

Στο ενημερωμένο του portal www.graphicarts.gr παρέχονται πληροφορίες για τον κλάδο, ενημερώσεις, ανακοινώσεις, άρθρα, αγγελίες, διακηρύξεις διαγωνισμών, σεμινάρια – συνέδρια, παρουσιάσεις εταιρειών.

Το **ΒΙΒΛΙΟ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ** κυκλοφορεί σε 13.000 αντίτυπα και διατίθεται στις συμπεριλαμβανόμενες επιχειρήσεις γραφικών τεχνών, σε επιχειρήσεις που έχουν άμεσο ή έμμεσο ενδιαφέρον για τις γραφικές τέχνες, σε δημόσιους και κρατικούς οργανισμούς, τράπεζες κ.λ.π.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΖΗΤΡΟΣ

Οι εκδόσεις ΖΗΤΡΟΣ ανταποκρίνονται στις πολλαπλές ανάγκες ευρύτατου αναγνωστικού κοινού.

Στο πλαίσιο μιας δεκαετίας, από το τέλος του 20ου αιώνα ως τις αρχές του 21ου αιώνα, εξέδωσαν περισσότερους από εκατό τόμους σε διακεκριμένες σειρές, που καλύπτουν με επάρκεια την ελληνική και την ξενόγλωσση γραμματεία. Η ελληνική γραμματεία καλύπτεται από τέσσερις σειρές: “Αρχαίοι συγγραφείς”, “Μεταφρασμένοι συγγραφείς της αρχαίας ελληνικής γραμματείας”, “Βυζαντινοί συγγραφείς”, “Νεοέλληνες συγγραφείς”.

Στις σειρές αυτές, με ευρύτατες εισαγωγές, με δόκιμες μεταφράσεις, με πλούσια σχόλια και με ερμηνευτικές προσεγγίσεις παρουσιάζονται διακεκριμένοι συγγραφείς και όλα τα είδη της γραμματείας μας: επικοί, δραματικοί και λυρικοί ποιητές, ιστορικοί, ρήτορες, φιλόσοφοι, βιογράφοι κ.ά.

Στις άλλες σειρές, που εμπλουτίζονται διαρκώς με νέες εκδόσεις, ακολουθείται επιλεκτική μέθοδο· στη δεύτερη από τις σειρές αυτές κύριος στόχος είναι η ολοκλήρωση και η έκδοση των διάφορων γραμματειακών ειδών· έχουμε ήδη εκδώσει όλα τα έργα της αρχαίας ελληνικής επικής και δραματικής ποίησης. Η ξενόγλωσση γραμματεία παρουσιάζεται σε δόκιμες μεταφράσεις με πλούσια σχόλια, από αξιολόγους συγγραφείς της ευρωπαϊκής πνευματικής παραγωγής: φιλοσόφους, δοκιμιογράφους, κοινωνιολόγους, ψυχολόγους, ιστορικούς, πολιτικούς κ.ά.

Οι Εκδόσεις ΖΗΤΡΟΣ έχουν προγραμματίσει την έκδοση πολλών έργων, σε συνδυασμό με την αναγνωρισμένη επιστασία του εκδοτικού οίκου εγγυάται τη γόνιμη συνέχεια της προσπάθειας του απέναντι στο ευρύτατο αναγνωστικό του κοινό.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΧΕΤΥΠΟ

Οι εκδόσεις *Αρχέτυπο*, με ονοματεπώνυμο εκδότη: Ελμαζής, Στέφανος, ασχολείται με τις εξής θεματικές κατηγορίες βιβλίων: *Φιλοσοφία, Θρησκεία, Γεωγραφία, Ιστορία και Μεταφυσική*.

Οι εκδόσεις *ΑΡΧΕΤΥΠΟ* ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους το 1998, με στόχο να καλύψουν θεματικά ένα χώρο που δεν καλυπτόταν μέχρι τότε αξιόπιστα και επαρκώς. Με τα πρώτα τους βιβλία και στη συνέχεια με όσα ακολούθησαν, έκαναν μια τομή στα ελληνικά εκδοτικά δρώμενα. Έφεραν στο προσκήνιο νέες θεματικές, έκαναν γνωστούς στην Ελλάδα σπουδαίους ξένους συγγραφείς, καθώς έδωσαν βήμα σε νέους Έλληνες συγγραφείς που γνωρίζουν μεγάλη επιτυχία με αποτέλεσμα να παρουσιάσουν πρωτότυπες οπτικές που στη συνέχεια αντέγραψαν πολλοί.

Από την αρχή, οι εκδόσεις *ΑΡΧΕΤΥΠΟ* προσπάθησαν και συνεχίζουν μέχρι σήμερα να διερευνούν με σοβαρότητα και δυναμισμό μεγάλα ζητήματα και ενδιαφέρουσες (συχνά άγνωστες) όψεις από το χώρο της φιλοσοφίας, της θρησκείας, της επιστήμης, της ψυχολογίας, των αρχαίων πολιτισμών, της πνευματικής αναζήτησης, της ιστορίας, της μυστικής παράδοσης, της αρχαίας σοφίας, της αυτογνωσίας, των εναλλακτικών κοσμοθεωριών, της πολιτικής και της τέχνης.

Η προσήλωση στο στόχο, οι καλές επιλογές και η νέα ματιά με την οποία ερευνούν,

συνθέτουν και παρουσιάζουν αυτά τα δέκα χρόνια τα θέματα που πραγματεύονται, αναγνωρίστηκαν με θέρμη από ένα μεγάλο αναγνωστικό κοινό, που αυξάνεται διαρκώς.

Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 220 τίτλοι βιβλίων, από τους οποίους ένας μεγάλος αριθμός γνωρίζει πολλές επανεκδόσεις. Επίσης, συγκεκριμένοι τίτλοι κυκλοφορούν στα περίπτερα με μεγάλη επιτυχία.

Τέλος, προκειμένου οι αναγνώστες να έχουν πρόσθετα στοιχεία και μια πιο ολοκληρωμένη άποψη, οι εκδόσεις *ΑΡΧΕΤΥΠΟ* διοργανώνουν εκδηλώσεις, ημερίδες και άλλες δράσεις σε όλη την Ελλάδα, πάνω στα θέματα των βιβλίων που εκδίδονται.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ

Ο Εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη, με επωνυμία Κυριακίδη Α.Ε. και με ονοματεπώνυμο εκδότη Κυριακίδης Ι. Αναστάσιος, στα βιβλία που εκδίδει ασχολείται με τις εξής θεματικές κατηγορίες: Φιλοσοφία, Θρησκεία, Κοινωνικές Επιστήμες, Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Λογοτεχνία, Γεωγραφία – Ιστορία.

Ανάμεσα στους συγγραφείς - συνεργάτες του εκδοτικού οίκου Κυριακίδη συμπεριλαμβάνονται ακαδημαϊκοί και άλλοι επιστήμονες των οποίων το έργο συνέβαλε καθοριστικά (και εξακολουθεί να συμβάλλει) στην προαγωγή των επιστημών και της εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ένας σημαντικός αριθμός βιβλίων εκδίδεται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα εμπορικά κριτήρια, αλλά και η ευαισθησία των εκδοτών. Με αποτέλεσμα ένα μεγάλο μέρος της δραστηριότητας τους, να χαρακτηρίζεται από τρίτους ως ιδρυματικού χαρακτήρα.

Εκτός από τα βιβλία οι Αδελφοί Κυριακίδη εκδίδουν δύο επιστημονικά περιοδικά και CD με μουσικά έργα, που έχουν σκοπό τη διάσωση και τη διάδοση της ελληνικής μουσικής παράδοσης, τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό. Η συλλογή των εκδοτών με χαρακτηριστικά (γκραβούρες) από τον 16ο αιώνα για τις ελληνικές χώρες, αλύτρωτες και ελεύθερες θεωρείται από τις σημαντικότερες.

Οι εκδόσεις των Αδελφών Κυριακίδη χρησιμοποιούνται από όλα τα Ελληνικά Πανεπιστήμια καθώς και το Πανεπιστήμιο της Κύπρου για τη στήριξη του διδακτικού και ερευνητικού έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΣΑΝΟΣ

- Όνομα Εκδοτικού Οίκου: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΣΑΝΟΣ
- Ονοματεπώνυμο Εκδότη: ΚΑΤΣΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: α) Κοινωνικές Επιστήμες, β) Καλές Τέχνες, γ) Λογοτεχνία.
- Αναλυτική Περιγραφή Κατηγοριών Βιβλίων: Φιλοσοφία, Μουσική, Λογοτεχνία, Δοκίμια.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΑΝΟΣ

Οι Εκδόσεις ΙΑΝΟΣ, με επωνυμία ΙΑΝΟΣ Α.Ε. και ονοματεπώνυμο εκδότη ΚΑΡΑΤΖΑΣ ΝΙΚΟΣ, εκδίδει βιβλία με τις εξής θεματικές κατηγορίες: Γενικά Βιβλία, Κοινωνικές Επιστήμες, Καλές Τέχνες, Λογοτεχνία και Βιβλία για τη Θεσσαλονίκη.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ο ΙΑΝΟΣ είναι από τις πιο πρωτοποριακές και επιτυχημένες επιχειρήσεις στον χώρο του βιβλίου και του πολιτισμού γενικότερα. Στόχος του είναι να προβάλλει πάντοτε τη συνομιλία και την ουσιαστική επικοινωνία με συγγραφείς, εικαστικούς καλλιτέχνες και όσους ενδιαφέρονται για τον πολιτισμό.

Ο συνδυασμός του παλιού και του καινούριου, της παράδοσης και της νεωτερικότητας, της ιστορίας και του μέλλοντος είναι η δύσκολη ισορροπία που φιλοδοξεί να διατηρήσει και να υπηρετήσει με τις δραστηριότητές του. Αγκαλιάζει τις ανάγκες του σύγχρονου αναγνώστη και, με άξονα το **βιβλίο**, διαμορφώνει ένα ζωντανό σημείο συνάντησης, που συνδέει καθημερινά τους **αναγνώστες** και τους φίλους της τέχνης με τα βιβλία και τους **δημιουργούς**, με τις ιδέες, τα ρεύματα και τις τάσεις της εποχής μας.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο πρώτος κρίκος στην Αλυσίδα Πολιτισμού ΙΑΝΟΣ δημιουργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 1984 στη Θεσσαλονίκη, από τον Νίκο Καρατζά. Το πρώτο κατάστημα, που αποτελεί και την έδρα της επιχείρησης ως σήμερα, δημιουργήθηκε στην οδό Αριστοτέλους 7 και αποτελεί έναν πολιτιστικό πολυχώρο 1.000 τ.μ., που περιλαμβάνει βιβλιοπωλείο, αίθουσα τέχνης και χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων. Από τότε μέχρι σήμερα προστέθηκαν στην Αλυσίδα αυτή άλλοι 6 κρίκοι, με τελευταίο αυτόν στο κέντρο της Αθήνας. Έτσι ώστε σήμερα πλέον να έχει καταξιωθεί ο ΙΑΝΟΣ ως μία από τις πιο πρωτοποριακές και επιτυχημένες επιχειρήσεις στον χώρο του βιβλίου, αλλά και του πολιτισμού γενικότερα. Διακατέχεται από μια διακριτή ταυτότητα, και μια καινοτομία από υψηλά πρότυπα ποιότητας και εξυπηρέτησης.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Οι εκδόσεις IANOS εγκαινιάστηκαν με το περιοδικό «Ιανός» ένα τετράδιο που κυκλοφόρησε από το 1982 μέχρι το 1984 .

Ο κατάλογος του εκδοτικού οίκου περιλαμβάνει βιβλία Θεσσαλονικέων συγγραφέων ή βιβλία με θεματικό προσανατολισμό την πόλη της Θεσσαλονίκης . Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτύξει σειρές πιο διευρυμένης εμβέλειας.

ΙΑΝΟΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Ο IANOS από την ίδρυσή του και μετά λειτουργεί και ως χώρος πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Στα 24 χρόνια λειτουργίας του, αριθμεί πάνω από 700 εκδηλώσεις : **Λόγου** (παρουσιάσεις βιβλίων, συγγραφέων), **εικαστικές** (εκθέσεις ζωγραφικής, φωτογραφίας, χαρακτηρισής), **μουσικές** και **θεατρικές** καθώς έχει φιλοξενήσει ανθρώπους των γραμμάτων, των τεχνών και του πολιτισμού γενικότερα. Επίσης, έχει οργανώσει εκπαιδευτικά προγράμματα όπως **σεμινάρια** , **ράλι ανάγνωσης** κ.α. Στόχος του είναι η επαφή του αναγνωστικού κοινού με τους δημιουργούς , η προσέλκυση νέων αναγνωστών και η εξοικείωση τους με το βιβλίο.

ΙΑΝΟΣ ΣΤΟ INTERNET

Ο IANOS είναι διαθέσιμος οπουδήποτε μέσω της ηλεκτρονικής του διεύθυνσης: **www.ianos.gr**

Το ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο , που λειτουργεί από το **1998** , ενημερώνει για όλη την ελληνική βιβλιογραφία και εκτελεί παραγγελίες σ' όλο τον κόσμο.

Σκοποί του είναι:

Η προβολή και η διάδοση του ελληνικού βιβλίου στο εξωτερικό.

Η εύκολη και άνετη πρόσβαση στον κόσμο του βιβλίου από το σπίτι ή το γραφείο.

Η άμεση εξυπηρέτηση του αγοραστικού κοινού σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η κάλυψη των αναγκών της επιστημονικής κοινότητας για έγκυρη ενημέρωση αναφορικά με την ελληνική βιβλιογραφία.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

Προκειμένου να μεταφέρει το πνεύμα που διέπει την επιχείρηση σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, ο IANOS διαθέτει σήμερα έξι άρθια οργανωμένα καταστήματα, τα οποία λειτουργούν με πολύ μεγάλη επιτυχία:

IANOS στο κέντρο της Θεσσαλονίκης
Πλατεία Αριστοτέλους 7.

Παιδικός IANOS
Αριστοτέλους 7, Θεσσαλονίκη.

Υποκατάστημα Καλαμαριάς
Μεταμορφώσεως 24, από το 1994.

Υποκατάστημα Αμπελοκήπων
Φίλιππουπόλεως 57, από το 1997.

Υποκατάστημα 25ης Μαρτίου
25ης Μαρτίου 45, από το 2001.

Mediterranean Cosmos
Εμπορικό κέντρο Cosmos Θεσσαλονίκη.

Ιανός στην Αθήνα
Σταδίου 24, από το 2005.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑ

Δραστηριοποιείται στον εκδοτικό και βιβλιοπωλειακό χώρο και ως τώρα έχει κυκλοφορήσει περισσότερους από 1500 τίτλους βιβλίων (εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, παιδικά, τουριστικούς οδηγούς, λογοτεχνικά, ιστορικά κ.α.). Διαθέτει στη Θεσσαλονίκη, αλυσίδα πολυβιβλιοπωλείων με περισσότερους από 150.000 τίτλους βιβλίων, CD-ROM καθώς επίσης και χαρτικά, είδη γραφείου κ.α. Η Έδρα του είναι στη Θεσσαλονίκη και διαθέτει υποκαταστήματα στη Αθήνα και στην Κύπρο οι δραστηριότητες τους καλύπτουν όλο τον ελληνικό χώρο, καθώς επίσης και διάφορες άλλες χώρες. Μέσω του ψηφιακού αυτού παλυβιβλιοπωλείου, ο οργανισμός διαθέτει πάνω από 150.000 βιβλία και άλλα προϊόντα.

Ιστορικό του εκδοτικού οργανισμού – 47 χρόνια στο βιβλίο από το 1961

Εκδόσεις – Πολυβιβλιοπωλεία, πωλήσεις (χονδρική-λιανική), εισαγωγές, εξαγωγές και ηλεκτρονικό εμπόριο (www.malliaris.gr). Απασχόληση προσωπικού: 80 μόνιμους και 20 εποχιακούς υπαλλήλους.

- **1961**
Ιδρύεται η πρώτη Ομόρρυθμη Εταιρεία, με έδρα τη Θεσσαλονίκη και με δραστηριότητα στο χώρο του βιβλίου.
- **1965**
Οργάνωση γραφείου πωλήσεων (εγκυκλοπαιδειών και άλλων έργων), με δίκτυο πωλήσεων χονδρικής-λιανικής, σε όλη την Ελλάδα και την Κύπρο.
- **1971**
Ανοίγει το πρώτο βιβλιοπωλείο στην οδό **Αγίου Μηνά 11**, στη Θεσσαλονίκη.
- **1974**
Κυκλοφορεί η πρώτη έκδοση της εγκυκλοπαίδειας **ΠΑΙΔΕΙΑ** σε 15 τόμους. Η **Παιδεία** αποτελεί κι το έργο σταθμό στην εκδοτική πορεία της επιχείρησης.
- **1975**
Ιδρύεται υποκατάστημα στην Αθήνα, στη **Μαυρομυχάλη 11**.

- **1978**
Κυκλοφορεί η πρώτη έκδοση του “**Μεγάλου Λεξικού της Νεοελληνικής Γλώσσας**” του Α. Γεωργοπαπαδάκου.
- **1981**
Ανέγερση ιδιόκτητων αποθηκευτικών χώρων, **2.000 τ.μ.**, στον Αγ. Αθανασίο Θεσσαλονίκης.
- **1982**
Πρώτη κυκλοφορία του μεγάλου δεκάτομου έργου “**Ελλάδα, Ιστορία και Πολιτισμός**”, με συνεργασία 60 καθηγητών πανεπιστημίου.
- **1984**
Η Πρώτη μεταφορά των βιβλίων του **Ουμπέρτο Έκο** στα ελληνικά, με την έκδοση δύο τίτλων “**Η σημειολογία στην καθημερινή ζωή**” καθώς και το “**Σημειώματα σημειολογίας**”.
- **1985**
Ίδρυση υποκαταστήματος στην Κύπρο.
- **1986**
Λειτουργεί το πρώτο πεντάροφο πολυβιβλιοπωλείο στη Θεσσαλονίκη σε χώρο **2.500 τ.μ.** στην οδό **Αριστοτέλους 9**.
- **1988**
Ανάληψη της αντιπροσωπείας, για Ελλάδα και Κύπρο, των ειδών γραφείου και μηχανοργάνωσης “**ELDON-RUBBERMAID**”.
- **1989**
Ανάληψη της αντιπροσωπείας “**Tops of England**”, και των organizer “**Microfile**”.
- **1990**
Η πρώτη κυκλοφορία της **Εγκυκλοπαίδειας του Ποντιακού Ελληνισμού** σε 8 τόμους.
- **1992**
Έκδοση του σημαντικού έργου “**Η Αρχαία Μακεδονία κατά τον Στράβωνα**”.
- **1993**
Κυκλοφορούν 2 διαφορετικές σειρές που αφορούν την αρχιτεκτονική.
- **1995**
Κυκλοφορεί το τρίτομο ιστορικό έργο του **N.G.L. Hammond** “**Ιστορία της Μακεδονίας**”.
- **1997**
Λειτουργεί το δεύτερο πολυβιβλιοπωλείο σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, **3.000 τ.μ.** Το μεγαλύτερο βιβλιοπωλείο της Ελλάδας.
- **1997**
Από εκδοτικής πλευράς, κυκλοφορεί: ο “**Άτλαντας Ανατομίας**”.

- **1998**
Αρχίζει η κυκλοφορία της πετυχημένης σειράς βιβλίων μαγειρικής, του διεθνώς γνωστό αυστραλιανού περιοδικού.
- **1999** Λειτουργία ηλεκτρονικού (on line) πολυβιβλιοπωλείου.
- **2000**
Κυκλοφορεί η μηνιαία πολιτιστική εφημερίδα με τίτλο «**Πολιτισμικά**».
- **2001**
Κλείσιμο συμφωνίας για αποκλειστική διάθεση χονδρικής πώλησης κινέζικων μικροέπιπλων της εταιρείας **CAVADECOR**.
- **2001**
Λειτουργία νέου πολυβιβλιοπωλείου, σε χώρο **1.000 τ.μ.**
- **2002**
Κυκλοφορεί η νέα σειρά "Καλλιτεχνικές δημιουργίες"(30 βιβλία) σε συνεργασία με τον Γερμανικό εκδοτικό οίκο "**ENGLISH VERLAG**"
- **2003**
Ολοκληρώνεται το πεντάτομο έργο "**Σύγχρονη Ελληνική Αρχιτεκτονική**" του Ν. Καλογήρου.
- **2003**
Αποκλειστική συμφωνία για διάθεση των προϊόντων **MULTICOM** στην Ελλάδα και στην Κύπρο
- **2003**
Ξεκινάει η κυκλοφορία της νέας σειράς βιβλίων μαγειρικής με τίτλο "**50 Επιλεγμένες συνταγές-Μαγειρεύω γρήγορα και νόστιμα**".
- **2004**
Αρχίζει η κυκλοφορία της νέας 20τομης εγκυκλοπαίδειας "**Παιδεία**" σε προτοπωριακό σχήμα rocket, σε έντυπη και ψηφιακή μορφή.
- **2004**
Λειτουργεί ο πολυχώρος **ΑΝΑΤΟΛΙΑ** στο κέντρο της Θεσ/νικης. Εκτείνεται σε **2.200 τ.μ.** περιλαμβάνει πολυβιβλιοπωλείο με χιλιάδες ελληνικά και ξένα βιβλία, περιοδικά-ξένο τύπο, με είδη γραφείου χαρτικά και αναλώσιμα.
- **2006**
Ολοκληρώνεται η Νέα εγκυκλοπαίδεια "**Παιδεία**" σε 20 τόμους με cd-rom.
- **2006** Αρχίζει η επανακυκλοφορία της νέας εγκυκλοπαίδειας του ποντιακού ελληνισμού σε 12 τόμους.

UNIVERSITY STUDIO PRESS

Ο Εκδοτικός Οίκος UNIVERSITY STUDIO PRESS ξεκίνησε το 1978 μια φιλόδοξη προσπάθεια με στόχο να καλύψει ένα σημαντικό κενό στο χώρο του επιστημονικού βιβλίου στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

Σ' όλα αυτά τα χρόνια έδωσε πραγματικές μάχες, για να διατηρήσει το επίπεδο των εκδόσεών του υψηλό, στα πλαίσια μιας σύγχρονης επιχειρηματικής αντίληψης, που δεν θα θεωρεί ως το μοναδικό κριτήριο για την έκδοση ενός βιβλίου. Η πολιτική μας αυτή έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική βελτίωση στην ποιότητα του επιστημονικού βιβλίου, θα συνεχιστεί και στο μέλλον.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια σημαντική προσπάθεια και συμβάλει στην προβολή και την καλύτερη ανάδειξη των ιστορικών σταθμών και των συμβόλων της Θεσσαλονίκης, με την καταγραφή και αναηγήλαψη μιας σειράς από τα γεγονότα που σημάδεψαν την πόλη κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

Οι εκδόσεις «Επόμενος Σταθμός» δημιουργήθηκαν το 2002 από τον Αλέξη Πετρίδη και την Δήμητρα Καραμάνη, ενώ το 2004 συμμετέχει στην εταιρεία και η Σοφία Σούπαρη. Ο «Επόμενος Σταθμός», εκδίδει βιβλία για παιδιά με αφετηρία τα θεατρικά έργα της Στέλλας Μιχαηλίδου και συνεχίζει με νέους Έλληνες συγγραφείς και μεταφρασμένη παιδική λογοτεχνία με επιλεγμένα σύγχρονα θέματα. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση εκτός από την ποιότητα των κειμένων, στην εκδοτική και καλλιτεχνική επιμέλεια των βιβλίων, τα οποία έχουν βραβευτεί για τον σχεδιασμό και την εικονογράφησή τους. Σε μία προσπάθεια ολιστικής προσέγγισης του λόγου αλλά και της σχέσης του με τις άλλες τέχνες, ο «Επόμενος Σταθμός» εμπλουτίζει τις εκδόσεις του με μουσική, διηγήσεις και ηχητικά τοπία που συνοδεύουν τα βιβλία σε μορφή cd.

Με τις συνεργασίες που δημιουργήθηκαν συγγραφέων, μουσικών εικονογράφων και άλλων καλλιτεχνών ο «Επόμενος Σταθμός» επεκτείνεται στην παραγωγή παιδικών παραστάσεων, στην οργάνωση μουσικών αφηγήσεων και δραματοποιήσεων των βιβλίων σε σχολεία, βιβλιοπωλεία και χώρους πολιτισμού, επιδιώκοντας μια διαδραστική και πολύπλευρη παρουσίαση της παιδικής λογοτεχνίας.

ΙΕΡΑ ΕΛΛΑΣ

ΙΕΡΑ ΕΛΛΑΣ

Σκοπός του είναι να φέρει τον Έλληνα πιο κοντά στο βιβλίο και την ΙΣΤΟΡΙΑ.

Πρόκειται για μια σειρά από επιλεγμένα βιβλία διακεκριμένων συγγραφέων, που εμπλουτίζουν το συγγραφικό έργο του Ανέστη Κεραμυδά στοιχειοθετώντας την αρχή της "διαδικτυακής" αυτής προσπάθειάς με στόχο την ιστορική ΑΦΥΠΝΙΣΗ. Δόθηκε επίσης ιδιαίτερη προσοχή στις πτυχές της Ιστορίας μας, οι οποίες άλλες φορές από αδιαφορία, αλλά και άλλες φορές από συμφέρον, έχουν "παραποιηθεί" με αποκλειστικό σκοπό την απόκτηση.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΛΑΝΗΤΑΡΙΟ

Το 1981 ιδρύεται από τον Δημήτρη Τσάμπουρα η επιχείρηση που λειτουργεί αρχικά ως ομώνυμος εκδοτικός και εμπορικός οίκος. Το 1992 αγοράστηκε το πρώτο κινητό πλανητάριο *STARLAB* και ξεκίνησε ένα υπέροχο ταξίδι στο χώρο της Αστρονομίας. Το 1995 εισάγανε τα πρώτα τηλεσκόπια *KONUS* για να προσανατολίσουν σταδιακά την επιχείρηση προς την ερασιτεχνική αστρονομία. Έτσι, το 1999 η εταιρία μετονομάζεται σε *ΠΛΑΝΗΤΑΡΙΟ Θεσσαλονίκης*. Τον Δεκέμβριο του 2002 μεταφράστηκε στα ελληνικά το περίφημο βιβλίο *NightWatch*, τον απόλυτο οδηγό του αρχάριου ερασιτέχνη αστρονόμου και σημαντικό θεμέλιο της

ανάπτυξης της ερασιτεχνικής αστρονομίας στη χώρα μας. Έκτοτε η υποστήριξη που παρέχουν στους Έλληνες ερασιτέχνες αστρονόμους, συνεχίζεται με τις μεταφράσεις στα ελληνικά γνωστών παγκοσμίων τίτλων όπως:

α) **The Monthly Sky Guide** (Οδηγός Παρατήρησης του Ουρανού), β) **The Universe and Beyond** (Το Σύμπαν και Πέρα από Αυτό), γ) **Astrophotography** (Αστροφωτογραφία), δ) **Visions of the Cosmos** (Ματιές στο Σύμπαν), ε) **Moon Observer's Guide** (Σελήνη, Οδηγός για την Παρατήρηση και τη Φωτογράφιση). Τον Ιανουάριο από την ίδρυσή της μέχρι και σήμερα η επιχείρηση υπηρετεί με υποδειγματική συνέπεια και υπευθυνότητα τους χώρους της εκπαίδευσης και της Αστρονομίας.

Το ΠΛΑΝΗΤΑΡΙΟ Θεσσαλονίκης είναι σήμερα η μεγαλύτερη εταιρία εισαγωγής και διανομής αστρονομικού εξοπλισμού στα Βαλκάνια. Εκτός από τα μέλη της ελληνικής αστρονομικής κοινότητας, στο πελατολόγιο της εταιρίας συγκαταλέγονται: εργαστήρια Αστρονομίας και τμήματα φυσικής ελληνικών πανεπιστημίων, οι γνωστές αλυσίδες ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ, PUBLIC, ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ, ΙΑΝΟΣ καθώς και τα gift shops του Ευγενιδείου Πλανηταρίου Αθηνών και του Κέντρου Διάδοσης Επιστημών «NOESIS» στη Θεσσαλονίκη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ο εκδοτικός οίκος "Γρηγορίου Παρισιάνου" ιδρύθηκε το 1949 και στην αρχή λειτουργούσε μόνο ως βιβλιοπωλείο. Την εποχή εκείνη, τα συγγράμματα των καθηγητών της Ιατρικής τα εξέδιδαν οι ίδιοι και τα διέθεταν στα βιβλιοπωλεία προς πώληση. Ο ιδρυτής Γρηγ. Παρισιάνος, έπειτα από επαφή του, με τους καθηγητές, άρχισε να αναλαμβάνει αυτός την έκδοση των βιβλίων τους και συνεργάστηκε με τους περισσότερους από αυτούς.

Η εξέλιξη αυτών των συνεργασιών και η αύξηση του κύκλου των εργασιών οδήγησε τον Γρηγ. Παρισιάνο στην απόφαση να ιδρύσει τον δικό του Εκδοτικό Οίκο, με ένα πλήρες συγκρότημα στοιχειοθεσίας, εκτυπώσεων και βιβλιοδεσίας. Ταυτοχρόνως, άρχισε να αγοράζει τα δικαιώματα μετάφρασης και διάθεσης στην ελληνική αγορά πολλών ξένων κλασικών ιατρικών συγγραμμάτων (Merck, Harrison, Davidson κ.α.).

Μετά το θάνατο του Γρηγ. Παρισιάνου, η εταιρεία διευθύνεται από την σύζυγό του μετονομάζεται σε

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΡΙΑ ΓΡ. ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ

Και, έχοντας την ίδια έδρα (Ναυαρίνου 20 - Αθήνα), συνεχίζει το Εκδοτικό έργο και την συνεργασία με τους μεγαλύτερους εκδοτικούς οίκους του εξωτερικού, μεταφράζοντας κυρίως Αγγλικά, Γερμανικά, Γαλλικά και Ιταλικά ιατρικά συγγράμματα, ενώ, παραλλήλως, εξακολουθεί να συνεργάζεται με τους καθηγητές όλων των Ιατρικών σχολών της Ελλάδας.

Τον Απρίλιο του 2000 δημιουργήθηκε μία νέα εταιρεία, υπό την επωνυμία

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε.

Με έδρα την Αθήνα (Χαριλάου Τρικούπη 47-49) και υποκαταστήματα στο Γουδί (Μικράς Ασίας 76), στην Θεσσαλονίκη (Παναγίας Δέξιας 5) και προσεχώς στο Χαϊδάρι (περιοχή Αττικού νοσοκομείου).

Η εν λόγω εταιρεία, παράλληλα με την εταιρεία των επιστημονικών συγγραμμάτων, ανέλαβε εξ ολοκλήρου τον εκδοτικό τομέα, διευρύνοντας και εμπλουτίζοντας το φάσμα των εκδόσεων Παρισιάνου με βιβλία για την Ιατρική, τα Παραϊατρικά επαγγέλματα, τη Νοσηλευτική, την Ψυχολογία, τη Βιολογία, τις Φυσικομαθηματικές Επιστήμες κ.α.

Συγχρόνως ανανέωσε όλα τα μηχανήματα και τις μεθόδους εκτύπωσης με τα τελευταία επιτεύγματα της ηλεκτρονικής τυπογραφίας και συνεχίζει με αμείωτη επιτυχία τη μακροχρόνια παράδοση της οικογένειας Παρισιάνου στην έκδοση ελληνικών και μετάφραση εκτύπωση ξενόγλωσσων επιστημονικών συγγραμμάτων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΟΝΤΟΡΟΥΠΗ

Οι εκδόσεις Κοντορούπη, άρχισαν να λειτουργούν από το 1970. Αρχικά ασχολήθηκαν με έκδοση βιβλίων φυσικής κατάλληλων για τους υποψηφίους Ανωτάτων σχολών. Από το 1977 έως το 1981 βιβλία φυσικής των εκδόσεων μας υποδείχθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων ως κατάλληλα βοηθήματα για τους μαθητές θετικής κατεύθυνσης. Το 1980 εκδόθηκε για πρώτη φορά το βιβλίο, 'Tests Στρατιωτικών Σχολών' το οποίο έκτοτε επανεκδίδεται κάθε χρόνο, ανανεωμένο και προσαρμοσμένο στο νέο περιβάλλον εξετάσεων που διαμορφώνεται. Το 1987 εκδόθηκε για πρώτη φορά το επόμενο βιβλίο, 'matrix tests' το οποίο επίσης επανεκδίδεται κάθε χρόνο. Το 1990 εκδόθηκε το τρίτο βιβλίο της σειράς, 'Tests προσωπικότητας' κατάλληλο κυρίως για υποψηφίους Στρατιωτικών Σχολών. Το 1998 ήταν οι πρώτοι που εκδώσανε βιβλία *tests δεξιοτήτων*. Τέλος το 2007 εκδόθηκαν τα τρία βιβλία, 'Tests Δεξιοτήτων 1,2,3' που καλύπτουν όλους τους τομείς εξετάσεων του ΑΣΕΠ με τα tests γνώσεων και δεξιοτήτων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Ν. ΞΥΔΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

Ο Εκπαιδευτικός Οργανισμός Ν. Ξυδάς & ΣΙΑ Ο.Ε., ο οποίος δημιούργησε το δικτυακό τόπο MyStudyNet.gr, είναι μια εκδοτική εταιρεία με έδρα τη Θεσσαλονίκη, Κωνσταντινουπόλεως 178 και λειτουργεί εδώ και 25 χρόνια προσφέροντας ανεκτίμητη βοήθεια σε χιλιάδες μαθητές και κηδεμόνες. Διαθέτει σύγχρονες ιδιόκτητες εγκαταστάσεις και άρτια καταρτισμένο επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό με μεγάλη εμπειρία στην εκπαίδευση και στην πληροφορική.

Εκδόσεις Ρέκος

Η εταιρία ΡΕΚΟΣ ξεκίνησε το 1932 με τον ιδρυτή της Ανδρέα Ρέκο . Στη συνέχεια ο Ιωάννης Ρέκος διευρύνοντας την επιχείρηση το 1974 δημιούργησε τις εγκαταστάσεις της εταιρίας στο 7ο χιλμ Ωραιοκάστρου Θεσ/νικης με την επωνυμία «Ι.ΡΕΚΟΣ κ ΣΙΑ Ο.Ε.» .

Η εταιρία συνεχίζει από το 1990 με την νομική μορφή «ΡΕΚΟΣ Ε.Π.Ε.». Οι εκτυπώσεις της εταιρίας επικεντρώνονται κυρίως σε εκδόσεις που περιλαμβάνουν: παιδικά βιβλία, παιδική λογοτεχνία, είδη βιβλιοχαρτοπωλείου, σχολικά βοηθήματα, χάρτες, ημερολόγια, τετράδια, κάρτες Χριστουγέννων – Πάσχα, τουριστικά είδη (οδηγούς κάρτες, αφίσες), εκδόσεις-λευκώματα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΑΦΗΜΑ

Η επιχείρηση Γράφημα ιδρύθηκε το 1993 σαν κατάστημα φωτοαντιγράφων, δακτυλογραφήσεων και εκδόσεων επιστημονικών βιβλίων. Από το 1999 και μετά λειτουργεί υπό την παρούσα διεύθυνση του Ιωάννη Τσαχουρίδη, ο οποίος είναι απόφοιτος της Παιδαγωγικής Σχολής Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ως κύρια αντικείμενα της επιχείρησης παραμένουν οι εκδόσεις βιβλίων οι οποίες εμπλουτίζονται με επιστημονικά και άλλα πανεπιστημιακά βιβλία, πρακτικά εθνικών και διεθνών συνεδρίων και λογοτεχνικά βιβλία (ποιητικές συλλογές, αυτοβιογραφίες), οι ψηφιακές εκτυπώσεις, οι βιβλιοδεσίες, η επεξεργασία κειμένου, η δημιουργία μακέτας, καθώς και η παραγωγή έντυπου υλικού και άλλες σχετικές με η/υ εργασίες. Σε μικρότερη κλίμακα και κατόπιν παραγγελίας η επιχείρηση «Γράφημα» εμπορεύεται φωτοτυπικό χαρτί, άλλα είδη και είδη Η/Υ όπως και αναλώσιμά τους. Σήμερα η επιχείρηση «Γράφημα» έχοντας εμπειρία στους τομείς που δραστηριοποιείται, εγγυάται μια επιτυχημένη συνεργασία καθώς:

- α) Εκδίδει επιστημονικά και πανεπιστημιακά βιβλία και συνεργάζεται με σωστά βιβλιοπωλεία σε όλη την Ελλάδα για τη διαμονή και προώθηση και εκδόσεών της.
- β) Εκδίδει: Γεωπονικά, Ιατρικά, Παιδαγωγικά, Λογοτεχνικά βιβλία και Επιστημονικές μελέτες.
- γ) Τυπώνει βιβλία για ιδιώτες, για εκπαιδευτικά ιδρύματα, φορείς, σχολεία.
- δ) Πρακτικά συνεδρίων τα οποία διοργανώνονται σε όλη την Ελλάδα.

ε) Συνεργάζεται με μεγάλες τυπογραφικές μονάδες της Βορείου Ελλάδος που εξασφαλίζουν ταχύτητα και ποιότητα στις εκδόσεις και στο έντυπο υλικό της. Διαθέτει επίσης σύγχρονα εκτυπωτικά μηχανήματα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΖΙΟΛΑ

Ο εκδοτικός οίκος "ΤΖΙΟΛΑ" ιδρύθηκε το 1978 έχοντας ως βασικό σκοπό την έκδοση και εμπορία επιστημονικών βιβλίων. Την ίδια χρονιά εξέδωσε το πρώτο του βιβλίο με τίτλο "Βλάβες Ασπρόμαυρης Τηλεόρασης", του Δημήτριου Α. Τζιόλα. Από το 1986 οι "ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΖΙΟΛΑ" ανέπτυξαν συνεργασίες με κορυφαίους εκδοτικούς οίκους του εξωτερικού. Οι συνεργασίες αυτές έχουν αποφέρει δεκάδες βιβλία μεταγλωττισμένα στην ελληνική. Η εταιρεία εκδίδει βιβλία για όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, *ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ, ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΑ, Τ.Ε.Ι., ΣΕΛΕΤΕ, Ι.Ε.Κ., Τ.Ε.Α., Τ.Ε.Σ., και ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.*

Ο εκδοτικός οίκος "ΤΖΙΟΛΑ", μετά από επιτυχημένη πορεία 25 ετών στο χώρο του βιβλίου, συνεχίζει να επιδιώκει ακατάπαυστα την ανάπτυξη του επιστημονικού βιβλίου στην Ελλάδα, αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία τόσο στο περιεχόμενο του βιβλίου, όσο και στην ποιότητα εκτύπωσης και βιβλιοδεσίας. Ως αποτέλεσμα, οι εκδόσεις του οίκου "ΤΖΙΟΛΑ" έχουν αποσπάσει άριστες κριτικές και θεωρούνται από τις πιο ποιοτικές, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη. Ο εκδοτικός οίκος "ΤΖΙΟΛΑ" έχει εκδώσει συνολικά περίπου 190 βιβλία.

Ο εκδοτικός οίκος "ΤΖΙΟΛΑ" δραστηριοποιείται στην έκδοση και εμπορία τεχνικών και επιστημονικών βιβλίων. Οι επιστημονικοί τομείς που καλύπτονται είναι οι εξής:

- Ηλεκτρολογία, Ηλεκτρονική, Αυτοματισμός, Τηλεπικοινωνίες, Ρομποτική, Τηλεόραση
- Θέματα Χημικών Μηχανικών - Μηχανολογίας - Πολιτικών Μηχανικών, Αρχιτεκτονική
- Πληροφορική
- Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Μαθηματικά

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Η εταιρεία «Σφακιανάκη» έχει ιστορία 60 χρόνων, ξεκίνησε ως τυπογραφείο με κύρια δραστηριότητα τα επιστημονικά βιβλία και περιοδικά. Με την πάροδο του χρόνου εντάχθηκαν στην εκδοτική δραστηριότητα της εταιρείας και βιβλία γενικού περιεχομένου με δεδομένη την έντονη κινητικότητα του πνευματικού κόσμου στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

Φτάνοντας στο έτος 2001, ξεκινάει η δραστηριότητα της νέας εταιρείας με την επωνυμία «ΚΟΡΝΗΛΙΑ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ». Αντικείμενο του νέου εταιρικού σχήματος είναι η έκδοση επιστημονικών συγγραμμάτων αλλά και βιβλίων γενικού περιεχομένου. Κύριος στόχος του είναι η δραστηριοποίηση σε νέες κατηγορίες εκδόσεων σύμφωνα με ποιοτικά κριτήρια και η συμβολή του στην προώθηση ενός καλού βιβλίου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗ

- Όνομα Εκδοτικού Οίκου: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗ
- Ονοματεπώνυμο Εκδότη: ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: α) Λογοτεχνία β) Γεωγραφία – Ιστορία.
- Αναλυτική περιγραφή κατηγοριών βιβλίων: Λογοτεχνία και Ιστορία.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΔΜΟΣ

- Όνομα Εκδοτικού Οίκου: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΔΜΟΣ
- Ονοματεπώνυμο Εκδότη: ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΣ
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: α) Φιλοσοφία β) Θρησκεία γ) Γλώσσα δ) Γεωγραφία – Ιστορία.
- Αναλυτική περιγραφή κατηγοριών βιβλίων: Γεωγραφία και Ιστορία.

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΙΩΚΗΣ

- Όνομα Εκδοτικού Οίκου: ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΙΩΚΗΣ
- Επωνυμία: Αλέξανδρος Σιώκης και ΣΙΑ Ε.Ε.
- Ονοματεπώνυμο Εκδότη: ΣΙΩΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ & ΣΙΩΚΗ ΝΙΚΗ
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: α) Τεχνολογία
- Αναλυτική περιγραφή κατηγοριών βιβλίων: Ιατρική - Υγεία

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Οι **Ιατρικές & Επιστημονικές Εκδόσεις ΣΙΩΚΗΣ** ξεκίνησαν στη Θεσσαλονίκη στα μέσα της δεκαετίας του '60 από τον Αλέξανδρο Δ. Σιώκη, έχοντας ως στόχο την εγκυρότερη, πληρέστερη και πιο σύγχρονη ενημέρωση του επαγγελματία του ιατρικού χώρου. Αποτέλεσαν δε τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων του **Ιατρικού Βιβλιοπωλείου ΣΙΩΚΗ που ιδρύθηκε το 1957** και υπήρξε το πρώτο εξιδεικευμένο ιατρικό βιβλιοπωλείο στη Βόρεια Ελλάδα.

Από το Δεκέμβριο του 2002 οι **Ιατρικές & Επιστημονικές Εκδόσεις ΣΙΩΚΗΣ** ξεκίνησαν την παρουσία τους και στην Αθήνα με ένα νέο βιβλιοπωλείο στο Γουδή, στην οδό Φειδιππίδου 30 και Μιχαλακοπούλου, πολύ κοντά στην Ιατρική και στην Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών.

Ακολουθώντας το πνεύμα της εποχής και συμβαδίζοντας με τις εξελίξεις στον τομέα της πληροφορικής, εξοπλίσανε το εκδοτικό τους τμήμα με σύγχρονα επιτραπέζια εκδοτικά συστήματα (DTP) δημιουργώντας μία μονάδα ικανή να εκδώσει μοναδικά σε ποιότητα περιεχομένου και εμφάνισης ιατρικά συγγράμματα. Συγγράμματα Ελλήνων ιατρών καθώς και μεταφράσεις καθιερωμένων τίτλων της ιατρικής ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας αποτελούν τους βασικούς πόλους του εκδοτικού τους προγράμματος.

Βασικότερη επιδίωξή τους είναι η στενή συνεργασία με τους συγγραφείς, μεταφραστές και επιμελητές, για την πραγματοποίηση εκδόσεων που να ανταποκρίνονται στις υψηλές απαιτήσεις και τις ραγδαίες εξελίξεις της ιατρικής επιστήμης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Όνομα Εκδοτικού Οίκου: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
- Ονοματεπώνυμο Εκδότη: ΚΕΜΕΝΤΖΕΤΖΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: α) Εκκλησιαστική Ιστορία β) Ερμηνευτικά Έργα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΥΓΔΟΝΙΑ

Οι Εκδόσεις ΜΥΓΔΟΝΙΑ ιδρύθηκαν το έτος 1990 στη Θεσσαλονίκη από τον Αθανάσιο Π. Καγιά, παράλληλα με την λειτουργία του ομώνυμου καλλιτεχνικού εργαστηρίου Γραφικών Τεχνών, με σκοπό την έκδοση βιβλίων επιστημονικού ενδιαφέροντος και πνευματικής καλλιέργειας.

Οι εκδόσεις αυτές έλαβαν το όνομά τους από την αρχαία γεωγραφική περιοχή της

Μακεδονικής Μυγδονίας, που ορίζεται από τους ποταμούς Αξιό και Στρυμόνα, αλλά και από τον Άγιο Μυγδόνιο τον εν Νικομηδεία, ενός εκ των Αγίων Δισμυρίων Μαρτύρων, ο οποίος είναι και ο προστάτης τους.

Ως σήμα επέλεξαν φύλλα της βασιλικής δρυός, που σχηματίζουν δεσμό και φιλοτέχνησε ο ζωγράφος Δημήτρης Μοράρος.

Οι εκδόσεις Μυγδονία με πλούσια εμπειρία, άρτιο εξοπλισμό, υποδομή και εξειδικευμένους συνεργάτες είναι σε θέση να πραγματοποιούν με επιτυχία, οποιαδήποτε εκδοτική και τυπογραφική εργασία, υψηλών προδιαγραφών κατά παραγγελία.

ΕΚΕΧΧΑΚ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ-ΕΘΝΙΚΗ ΧΑΡΤΟΘΗΚΗ

Έκθεση χαρτών Θεσσαλονίκης

Μια χαρτογραφική περιήγηση στην ιστορία της πόλης

Η Θεσσαλονίκη σε χάρτη του Βρετανικού Ναυαρχίου.

Οι παλαιότεροι χάρτες ανάγονται περίπου στον 16ο αιώνα και οι νεότεροι στα τέλη της τελευταίας δεκαετίας του 20ού αιώνα. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη θεματική έκθεση χαρτών που γίνεται στην Ελλάδα με θέμα μια πόλη και τη δια χαρτών παρουσίαση της ιστορίας της. Περίπου 150 χάρτες διαφόρων κλιμάκων, τεχνοτροπιών και περιεχομένου περιγράφουν την παρουσία και τη σημασία της Θεσσαλονίκης στο χώρο και το χρόνο.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΕΚΕΧΧΑΚ

Το ΕΚΕΧΧΑΚ αχολήθηκε με βασική και εφαρμοσμένη έρευνα, από την αρχή της λειτουργίας του. Η κυριότερη δράση της, με τίτλο ImagoMetrica, σχετίζεται με τη χρήση, ανάπτυξη και εφαρμογή των νέων εικονο-τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας στον τομέα της ιστορικής χαρτογραφίας και της χαρτογραφικής κληρονομιάς, με την ευρεία της έννοια.

Μερικοί από τους τομείς έρευνας είναι:

- Ιστορική Χαρτογραφία με έμφαση στη μελέτη του γεωμετρικού περιεχομένου των χαρτών και των τοπωνυμίων.
- Βελτιστοποίηση εικονοψηφιδωτής ψηφιοποίησης ιστορικών χαρτών.
- Αναλυτικοί μετασχηματισμοί ψηφιακών χαρτογραφικών αρχείων για τη συγκριτική ανάλυση του περιεχομένου τους.
- Ειδικά θέματα της Χάρτας του Ρήγα.
- Η χαρτογραφία του Αγίου Όρους.
- Οι ιστορικές χαρτογραφικές απεικονίσεις της Θεσσαλονίκης.
- Χάρτες αφής.
- Οι χρήση χαρτών στη διδασκαλία της Ιστορίας.
- Χάρτες και χαρτογραφία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Εξειδικευμένες ψηφιακές βάσεις χαρτογραφικής τεκμηρίωσης.
- Νέες τεχνολογίες χαρτογραφικής πληροφόρησης και επικοινωνίας με χρήση πολυμέσων.
- Δυναμική κίνηση εικόνας στη χαρτογραφική συγκριτική.
- Απεικόνιση ανάγλυφων με «φυσική» ηλιακή σκίαση.
- Η αισθητική και η επωνυμία του σύγχρονου χάρτη.
- Χάρτες και Τέχνη.

ΔΡΥΣΗ – ΣΤΟΧΟΙ

Με το Ν.2466/1997 συστάθηκε το «Εθνικό Κέντρο Χαρτών και Χαρτογραφικής Κληρονομιάς – Εθνική Χαρτοθήκη (ΕΚΕΧΧΑΚ- ΕΘΝΙΚΗ ΧΑΡΤΟΘΗΚΗ)». Με

το Ν. 3489/2006 μετονομάστηκε σε «Ευρωπαϊκό Κέντρο Επικοινωνίας Πληροφόρησης και Πολιτισμού – Εθνικό Κέντρο Χαρτών και Χαρτογραφικής Κληρονομιάς – Εθνική Χαρτοθήκη (ΕΚΕΠΠ-ΕΚΕΧΧΑΚ- ΕΘΝΙΚΗ ΧΑΡΤΟΘΗΚΗ)», χωρίς να αλλάξει η νομική μορφή του. Συγχρόνως, στους σκοπούς του προστέθηκαν νέοι που αφορούν τις ευρωπαϊκού χαρακτήρα δραστηριότητες.

Α) Το Ε.Κ.Ε.Π.Π. – Ε.ΚΕ.Χ.Χ.Α.Κ στεγάζεται δωρεάν σε κατάλληλες εγκαταστάσεις που παραχωρούνται από φορέα του δημοσίου τομέα, ο οποίος δύναται να συνδράμει για την συντήρηση και την εν γένει εύρυθμη λειτουργία του. Επίσης, μπορεί να μισθώνει ακίνητα για τη στέγαση των γραφείων του και την πραγματοποίηση των σκοπών του.

Β) Το Ε.Κ.Ε.Π.Π. – Ε.ΚΕ.Χ.Χ.Α.Κ είναι κοινωφελές, τα δε τυχόν έσοδα του διατίθενται για την απόκτηση μέσων, την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό του εν γένει τεχνικού και λοιπού εξοπλισμού, την ενίσχυση και ανάπτυξη της λειτουργίας του και γενικά την επίτευξη των σκοπών του.

Σκοποί του Ε.Κ.Ε.Π.Π. – Ε.ΚΕ.Χ.Χ.Α.Κ είναι:

- α) Η διάσωση, συλλογή, τακτοποίηση, τεκμηρίωση, αρχειοθέτηση, συντήρηση, έκθεση, ανάδειξη, προβολή και διάδοση χαρτών, χαρτογραφικών ατλάντων και συναφούς χαρτογραφικού υλικού ιδιαίτερης αξίας, καθώς και της εν γένει χαρτογραφικής κληρονομιάς της χώρας.
- β) Η μελέτη του εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και επικοινωνιακού ρόλου των χαρτών και η συνδρομή σε οργανισμούς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα σχετικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος.
- γ) Η οργάνωση μόνιμων και κινητών εκθέσεων χαρτών, η παραγωγή σχετικών εκδόσεων, υλικού και άλλων μέσων, με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.
- δ) Η κατάλληλη αξιοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών συλλογών χαρτών και η αγορά σπανίων χαρτών και αξιόλογων συλλογών χαρτών κυρίως του Ελλαδικού χώρου, που διατίθενται στο εσωτερικό και το εξωτερικό
- ε) Η οργάνωση σεμιναρίων, συνεδρίων και η κατάλληλη αξιοποίηση και διάδοση των αποτελεσμάτων τους.
- στ) Η οργάνωση και λειτουργία στις εγκαταστάσεις του χαρτοθήκης, χαρτογραφικής βιβλιοθήκης, εκθεσιακών χώρων.
- ζ) Ο σχεδιασμός, οργάνωση και λειτουργία συντήρησης και αναπαραγωγής παλαιών χαρτών και συναφούς υλικού.
- η) Η παροχή και διάδοση της πληροφόρησης της επικοινωνίας και του πολιτισμού.
- θ) Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των πολιτών.
- ι) Η ενεργοποίηση δικτύων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- ια) Η διοργάνωση εκδηλώσεων, για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών και των τοπικών φορέων.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο Σύνδεσμος Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας ιδρύθηκε το 1982. Από τότε και μέχρι σήμερα διοργανώνει ανελλιπώς το Φεστιβάλ Βιβλίου αλλά και πολλές άλλες δράσεις και εκδηλώσεις. Το έργο και η απήγηση όλων των θεσμών, δράσεων και πρωτοβουλιών του, έχουν καταξιώσει τον Σύνδεσμο Εκδοτών Β.Ε. στη συνείδηση των πολιτών, ως τον πιο δραστήριο και ζωντανό φορέα Πολιτισμού στη Βόρεια Ελλάδα. Σταθμό στην πορεία του Σ.ΕΚ.Β.Ε. αποτελεί η ίδρυση του **Κέντρου Πολιτισμού και Βιβλίου Νοτιοανατολικής Ευρώπης** που έχει ως **στόχο** την γνωριμία, συνεργασία και αλληλεγγύη των συγγραφέων, εκδοτών και μεταφραστών της Βαλκανικής και την έκδοση κοινών ποιοτικών βαλκανικών έργων. Επίσης ο Σύνδεσμος συμμετέχει μαζί με άλλους φορείς στο **Λογοτεχνικό Αρχείο Θεσσαλονίκης** που δημιούργησε η πολιτιστική πρωτεύουσα και έχει ως στόχο τη συγκέντρωση και καταγραφή όλου του αρχειακού υλικού για την βορειοελλαδίτικη λογοτεχνία και οι λογοτεχνικές εκδηλώσεις.

Ο Σύνδεσμος Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας είναι ο μεγαλύτερος φορέας πολιτισμού στην Βόρεια Ελλάδα. Επί 30 σχεδόν χρόνια πραγματοποιεί σημαντικό έργο για την πολιτιστική ζωή της Θεσσαλονίκης και γενικότερα της Βόρειας Ελλάδας, με τις εκδηλώσεις που διοργανώνει σ' όλο τον άξονα της Μακεδονίας και της Θράκης. Έχει καθιερώσει μία σειρά θεσμών και δράσεων που στόχο έχουν την προώθηση της βιβλιοφιλίας και της φιλαναγνωσίας, και την διάδοση του πολιτισμού.

Σκοπός όλων των προσπαθειών του είναι να δημιουργήσει σταθερούς θεσμούς επικοινωνίας και ενημέρωσης του αναγνωστικού κοινού για το βιβλίο σε όλη τη διάρκεια του έτους. Μέσα από το **Πανελλήνιο Φεστιβάλ Βιβλίου** που συγκεντρώνει κάθε χρόνο πάνω από 600.000 επισκέπτες, τον **Πνευματικό Μάιο** όπου συμμετέχουν κάθε χρόνο όλοι οι δημιουργοί της Θεσσαλονίκης, τα **Περιφερειακά Φεστιβάλ** σε ακριτικές περιοχές, το **Τρένο του Βιβλίου**, το **Διαβαλκανικό Κέντρο Βιβλίου και Πολιτισμού**, γίνονται βήματα που συμβάλλουν στη διεύρυνση του αναγνωστικού κοινού, την αύξηση της βιβλιοπαραγωγής, καθώς επίσης και σε μια προσπάθεια αναπτυξιακής πορείας και εκσυγχρονισμού των Εκδοτικών Επιχειρήσεων αλλά και των Βιβλιοπωλείων. Όμως, και η πολιτεία από την πλευρά της πρέπει να λάβει υπόψη της ότι το βιβλίο δεν αποτελεί απλά ένα εμπορικό ή ανταγωνιστικό καταναλωτικό προϊόν, αλλά ένα πνευματικό και πολιτιστικό αγαθό. Ο Σύνδεσμος Εκδοτών όμως, δεν ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με το βιβλίο αλλά με τον Πολιτισμό γενικότερα.

Στη Θεσσαλονίκη οι τέχνες, το θέατρο, η μουσική, ο λόγος, τα εικαστικά, η ποίηση και η έρευνα, έβρισκαν πάντοτε γόνιμο έδαφος για να αναπτυχθούν και να ανθίσουν. Οι άνθρωποι της πόλης αλλά και της ευρύτερης περιοχής έχουν να προβάλουν πνευματικά δημιουργήματα σε όλο το διάβα του χρόνου και η πορεία της δημιουργίας συνεχίζεται με έργα που αφήνουν το στίγμα τους στον ελληνικό πολιτισμό. Μέσω των εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Σύνδεσμος Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας προβάλλονται και αναδεικνύονται οι Θεσσαλονικείς καλλιτέχνες και η Πνευματική "Άνοιξη της Θεσσαλονίκης" διαχέει το φως και τη ζωντάνια των ανθρώπων της τέχνης και του πνεύματος. *Η μέχρι σήμερα πορεία, το έργο και η απήχηση όλων των θεσμών, δράσεων και πρωτοβουλιών του, έχουν καταζιώσει τον Σύνδεσμο Εκδοτών Β.Ε. στη συνείδηση των πολιτών, ως τον πιο δραστήριο και ζωντανό φορέα Πολιτισμού στη Βόρεια Ελλάδα.*

Ο Σύνδεσμος Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας ιδρύθηκε το 1982.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΚΑΤΕΡΙΝΗ

Η εκδοτική δραστηριότητα στην Πιερία: Κατά τη δεκαετία του 30' εμφανίζονται στην Κατερίνη οι πρώτες σοβαρές εκδοτικές προσπάθειες. Αργότερα, κατά τη δεκαετία του 50' και του 60' η εκδοτική παραγωγή εμφανίζεται ισχνή, αν κρίνει κανείς από τα υπάρχοντα λήμματα της βιβλιογραφίας. Με την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 1974, οι εκδιδόμενοι τίτλοι αποκτούν κανονικότερο ρυθμό, εφόσον πολλαπλασιάζονται οι ανάγκες για την ικανοποίηση των πολιτικών ιδεών. Καθώς και του διαλόγου γύρω από τα πνευματικά και πολιτισμικά προβλήματα της εποχής μας. Η παρατηρούμενη άνηση των τίτλων συνδέεται βεβαίως και με την αύξηση του αναγνωστικού του αναγνωστικού κοινού, με τη βελτίωση του εισοδήματος και της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής, με την εμφάνιση αρκετών αμιγών βιβλιοπωλείων, με την αλλαγή της συνολικής στάσης απέναντι στο βιβλίο. Τέλος, ιδιαίτερα κατά την περίοδο 1985-1995 η εκδοτική δράση ολοκληρώνεται με την εμφάνιση εκδοτικών οργανισμών (και όχι απλώς τυπογραφείων) στην πόλη της Κατερίνης αλλά και στο Λιτόχωρο, όπως επίσης και με την εκδοτική παραγωγή ποικίλων πολιτιστικών φορέων του νόμου.

Οι εκδόσεις *Τέρτιος* ιδρύονται το 1985 και έχουν στο ενεργητικό τους περίπου 170 τίτλους. Θεματολογικά η εκδοτική παραγωγή του Τέρτιου αφορά σε τίτλους με περιεχόμενο θρησκευτικό. Πιο συγκεκριμένα από τον κατάλογο των εκδόσεων διαπιστώνουμε την ύπαρξη των παρακάτω σειρών τίτλων με τα εξής θέματα: θεολογία, οικουμενικό πατριαρχείο, πατρικά, λογοτεχνία, εκκλησιαστικά – ποιμαντικά – κοινωνικά θέματα, ιστορικά, παιδικά – κατηχητικά, αγιολογικά, λειτουργικά κείμενα και μουσικά.

Στα 1989 ξεκινούν την εκδοτική τους παραγωγή οι εκδόσεις *Μάτι* εμφανίζοντας ταυτόχρονα και ένα ενδιαφέρον γύρο από την εικαστική και πολιτιστική ζωή της πόλης. Τα 35 μέχρι το 1999 βιβλία των εκδόσεων αφορούν σε τομείς: λογοτεχνία, λευκώματα, εργασίες ντόπιων δημιουργών, σχολικά βοηθήματα, ιστορία και κοινωνικές επιστήμες.

Οι εκδόσεις *Ολυμπός* (1990) περιλαμβάνουν στο ενεργητικό τους έργα του εκδότη τους Γιώργου Ράπτη, αλλά και εργασίες κυρίως ντόπιων δημιουργών σε τομείς ανάλογων κατευθύνσεων (τοπική ιστορία, λογοτεχνία, λεξικά). Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί περίπου 30 τίτλοι. (*Κάλας, Α., 2000*).

Οι Εκδόσεις *Επέκταση* (1994) στα πέντε χρόνια της λειτουργίας τους παρήγαγαν 710 τίτλους. Οι εκδόσεις αποτελούν μία από τις πολλές δραστηριότητες «Αναπτυξιακής Εταιρίας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Εκδοτών Κατερίνης. Αστική μη κερδοσκοπική. Καλύπτει όλους τους τομείς του θρησκευτικού βιβλίου με προτεραιότητα στον πατερικό, λειτουργικό τομέα αλλά και μουσικό. Ειδικότερα σε σειρές έχουν ως εξής: σύγχρονα εκκλησιαστικά θέματα, θεολογία και ιστορία, ορθόδοξη λατρεία, οι νεομάρτυρες της τουρκοκρατίας, εκκλησιαστικό Κανονικό δίκαιο, λειτουργικά κείμενα, νομοκανονική βιβλιοθήκη, φιλοσοφία – ψυχολογία και μουσικές εκδόσεις. Στόχος των εκδόσεων είναι η προβολή του καλού βιβλίου, η συμπαράσταση σε νέους συγγραφείς, που δεν έχουν την ιδιότητα να δημοσιεύσουν

τις επιστημονικές τους εργασίες και η ενίσχυση σε έντυπο υλικό των ορθοδόξων ανά τον κόσμο εκκλησιών.

Γεγονός πάντως είναι πως ούτε και οι τυπογράφοι και τα τυπογραφεία διαθέτουν καταλόγους των τίτλων που εξέδωσαν όλη αυτή την περίοδο (από τις αρχές του 1930 έως τις μέρες μας) παρά το ότι εξέδωσαν, ορισμένοι τουλάχιστον από αυτούς, πολλούς τίτλους σύμφωνα με την προσωπική μαρτυρία του Αλ. Τσούφλια, εκδότη του Μακεδονικού Αγώνος και των ὁμόλογων εκδόσεων «Τυπογραφικά καταστήματα της εφημερίδος Μακεδονικός Αγών». Κατά συνέπεια και βιβλιογραφική εργασία στα της Κατερίνης αλλά και της Πιερίας είναι ανύπαρκτη. Πάντως δεν συμβαίνει το ίδιο σε άλλες πόλεις της Μακεδονίας (Βέροια, Σέρρες, Έδεσσα, Κοζάνη, Δράμα, Καβάλα), πόλεις στις οποίες έχει επιτυχώς καταγραφεί, μελετηθεί και εκδοθεί μεγάλο μέρος της εκδοτικής παραγωγής. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις η έρευνα έχει προχωρήσει σε πολύ εξειδικευμένες τεκμηριώσεις. *Κάλφας, Α., 2000).*

Συμπεράσματα της πρωτογενούς βιβλιογραφίας: 1. Η βιβλιογραφημένη εκδοτική παραγωγή. Εξετάζοντας το σύνολο της βιβλιογραφημένης παραγωγής παρατηρούμε την απουσία τίτλων στα χρόνια 1919-1922, 1939-1952 (στην ουσία οι τίτλοι των ετών 1948 και 1950 αποτελούν εκδοτικό προϊόν της Θεσσαλονίκης) καθώς και τα έτη 1955, 1958 και 1961.

Στην περίοδο 1918-1914 καταγράφονται 46 τίτλοι, ποσοστό που ανέρχεται στο 13% περίπου της βιβλιοπαραγωγής σε χρονικό διάστημα 56 ετών. Στην περίοδο 1975-1981 εμφανίζονται 35 νέοι τίτλοι, ενώ μέχρι το 1990 αφού πλέον η Πιερία παρουσιάζει συνεχώς διψήφιο αριθμό τίτλων, κατά την τελευταία μάλιστα πενταετία 1994-1999 σταθεροποιείται ο αριθμός. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην περίοδο αυτή της πενταετίας εκδόθηκαν 123 βιβλία, ποσοστό δηλαδή 35,6% της συνολικής βιβλιοπαραγωγής. Αν δε, συνυπολογίσουμε την παραγωγή της τελευταίας δεκαετίας (1989-1999) τότε το ποσοστό αυτό ανεβαίνει στα 60,2% ποσοστό που αντιστοιχεί στον αριθμό των 208 τίτλων. Αυτό σημαίνει πως σε διάστημα 10 χρόνων παρήχθησαν τόσοι τίτλοι όσοι περίπου σε όλη την προηγούμενη περίοδο των 70 χρόνων (1918-1988). Από ότι μάλιστα δείχνουν τα πράγματα δυναμική αυτή, της ανοδικής εκδοτικής κίνησης θα συνεχιστεί εφόσον και οι εκδοτικοί μηχανισμοί της Πιερίας ενισχύονται και η σταθερή δημοκρατική πορεία της χώρας επιτρέπει την ουσιαστική κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη. Η μετάφραση αυτών των αναγκών σε γνώση και εμπειρίες, δηλαδή σε νέα βιβλία, φαίνεται ακόμη καλύτερα όταν υπολογίσουμε πως το διάστημα της μεταπολίτευσης (1974-1999) εκδόθηκαν 999 βιβλία, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 86,6% της συνολικής εκδοτικής δραστηριότητας στο νομό Πιερίας. *(Κάλφας, Α., 2000).*

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΈΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ	ΈΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ
1918	1	1972	1
1923	1	1973	4
1936	2	1974	3
1937	1	1975	2
1938	2	1976	3
1948	1	1977	8
1950	1	1978	7
1951	0	1979	8
1952	0	1980	1
1953	1	1981	6
1954	1	1982	3
1955	0	1983	9
1956	1	1984	8
1957	2	1985	14
1958	0	1986	8
1959	1	1987	4
1960	1	1988	10
1961	0	1989	6
1962	2	1990	6
1963	2	1991	19
1964	1	1992	29
1965	3	1993	15
1966	2	1994	10
1967	1	1995	25
1968	1	1996	26
1969	2	1997	21
1970	2	1998	26
1971	4	1999	25

ΣΥΝΟΛΟ ΤΙΤΛΩΝ:

345

Πίνακας 1: Ετήσια βιβλιογραφημένη εκδοτική παραγωγή.

Οι κατηγορίες των εκδοθέντων τίτλων και η ταξινόμησή τους: Τα βιβλία, μπορούμε να τα χωρίσουμε σύμφωνα με το περιεχόμενό τους και τον τρόπο που λειτουργούν σε τρεις μεγάλες ομάδες: τα πληροφοριακά, τα επιστημονικά και τα λογοτεχνικά βιβλία. Στην πρώτη ομάδα ανήκουν οι εγκυκλοπαίδειες και τα λεξικά. Στη δεύτερη ομάδα ανήκουν όσα βιβλία ασχολούνται με τις επιστήμες και τις τέχνες του ανθρώπου ενώ στην Τρίτη ομάδα κυρίως στόχος είναι η αισθητική ικανοποίηση, η απόλαυση των ποικίλων μορφών του λόγου.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΧΡΗΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ
345 (100%)	7 (2%)	246 (71,3)	92 (26,6%)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Συνολικός αριθμός τίτλων και κατηγορίες κατά την περίοδο 1918 – 1999

Από την κατηγορία των κοινωνικών επιστημών, το μεγαλύτερο μέρος των τίτλων της Πιερικής βιβλιογραφίας αφορά στην εκπαίδευση και στη λαογραφία. Στην κατηγορία της τεχνολογίας δηλαδή των εφαρμοσμένων επιστημών οι τίτλοι αφορούν την ιατρική, ενώ στις άλλες τέχνες τα λήμματα αφορούν τους τομείς της φωτογραφίας, της μουσικής και του αθλητισμού. Στην κατηγορία των λημμάτων των σχετικών με τη γεωγραφία και την ιστορία έμφαση, όπως είναι φυσικό, δίνεται στην ιστορία της Πιερίας, όπως επίσης και στις περιοχές που αποτέλεσαν τις πρώτες εστίες των κατοίκων.

ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	ΓΛΩΣΣΑ
7 (2%)	3 (0,86%)	70(20,2%)	52 (15%)	5 (1,4%)

ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	ΚΑΛΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ
6 (1,7%)	6 (1,7%)	27 (7,8%)	110 (31,9)	59 (17,1%)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Κατάταξη των βιβλίων σύμφωνα με το δεκαδικό σύστημα ταξινόμησης του Dewey.

Η συμμετοχή των μεταφράσεων στην εκδοτική παραγωγή: Η Μετάφραση είναι δραστηριότητα που δεν ευδοκίμησε στην Πιερία. Η παλαιότερη μετάφραση που συναντάμε είναι αυτή του Σάββα Κανταρτζή (1962). Από τις 9 συνολικά μεταφράσεις οι 7, είναι θρησκευτικού περιεχομένου ή αφορούν ζητήματα λατρείας ακόμη και όταν πρόκειται για την τέχνη.

	ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ	% ΒΙΒΛΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΙΤΛΟΙ	345	100
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ	9	2,6

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Η συμμετοχή των μεταφράσεων στην εκδοτική παραγωγή.

Η γεωγραφική κατανομή της βιβλιοπαραγωγής: Η ανάγνωση του πίνακα 5, δείχνει πως στη συνολική βιβλιοπαραγωγή τη μερίδα του λέοντος κατέχει η Κατερίνη, πρωτεύουσα και οικονομικό κέντρο του νόμου Πιερίας, με ποσοστό με 57,4%. Το ποσοστό των βιβλίων στα οποία ρητά δηλώνεται ο τόπος είναι το 70,9%. Η παραγωγή των εκτός Κατερίνης κωμοπόλεων έχει τις ιδιομορφίες της. Ορισμένες από αυτές: το Λιτόχωρο με 10 τίτλους διαθέτει ένα σαφές εκδοτικό στίγμα. Η εκδοτική δραστηριότητα που παρατηρείται στην Κονταριώτισσα αποτελεί κατ' ουσίαν πνευματικό καρπό της Μονής του οσίου Εφραίμ και της συνδεδεμένης με τη μονή αυτή προσωπικότητα της Καθηγουμένης Αικατερίνης.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ 1953 – 1999	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Λάζαρος Τσακίριδης	34	9,9%
Σάββας Κανταρτζής	21	6,1%
Μητροπολίτης Βαρνάβας	13	3,8%
Θωμάς Τσουλιάς	12	3,5%
Γιώργος Ράπτης	12	3,5%
Αθηναγόρας Καραμαντζάνης	7	2,0%
Αλέκος Αγγελίδης Αντώνης Κάλφας Αικατερίνη Μοναχή	6	1,7%
Γιάννης Παπαχρόνης Στέργιος Χασαπίδης	5	1,4%
Α. Α. Αθανασιάδης Θανάσης Μπίντας Δημήτρης Παντερμαλής Λάζαρος Παπαδόπουλος Απόστολος Τσακούμης	4	1,2%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ: 16	ΣΥΝΟΛΟ ΤΙΤΛΩΝ: 114	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ 16: 33,1%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Συγγραφείς των 4 και άνω τίτλων της περιόδου 1953 – 1999.

ΟΙ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΌΝΟΜΑ ΟΙΚΟΥ	ΌΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΔΟΤΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
2. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΑ ΤΡΑΜΑΚΙΑ	ΚΑΛΦΑ ΑΝΑΤΟΛΗ	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
3. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΡΤΙΟΣ	ΠΑΠΠΑΓΙΑΝΟΥΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗ

- Όνομα εκδοτικού οίκου: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗ
- Ονοματεπώνυμο εκδοτή: Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και εκδόσεων.
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: Θρησκεία
- Αναλυτική περιγραφή θεματικών κατηγοριών βιβλίων: Θρησκεία

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΑ ΤΡΑΜΑΚΙΑ

- Όνομα εκδοτικού οίκου: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΡΑΜΑΚΙΑ
- Ονοματεπώνυμο εκδοτή: ΚΑΛΦΑ ΑΝΑΤΟΛΗ
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: Κοινωνικές Επιστήμες, Λογοτεχνία, Γεωγραφία – Ιστορία.
- Αναλυτική περιγραφή θεματικών κατηγοριών βιβλίων: Εκπαίδευση – Παιδαγωγική, Ελληνική & Ξένη Πεζογραφία, Ποίηση, Θέατρο, Δοκίμιο, Μελέτες, Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΡΤΙΟΣ

- Όνομα εκδοτικού οίκου: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΡΤΙΟΣ
- Επωνυμία: ΚΩΝ. ΠΑΠΠΑΓΙΑΝΟΥΛΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
- Ονοματεπώνυμο εκδότη: Παππαγιανούλης Κωσταντίνος
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: Κοινωνικές Επιστήμες, Θρησκεία, Λογοτεχνία, Γεωγραφία – Ιστορία.
- Αναλυτική περιγραφή θεματικών κατηγοριών βιβλίων: Ορθόδοξη Θεολογία, Θεολογία, Κοινωνιολογία, Λογοτεχνία, Παιδικά Βιβλία, Ιστορία

ΚΑΙΦΑΛΛΙΟ 6

ΚΑΒΑΛΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΤΙΕΣ – ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ

- Όνομα εκδοτικού οίκου: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΤΙΕΣ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ
- Ονοματεπώνυμο εκδότη: ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- Θεματικές κατηγορίες βιβλίων: Κοινωνικές Επιστήμες, Γενικά Βιβλία, Γεωγραφία – Ιστορία.
- Αναλυτική περιγραφή θεματικών κατηγοριών βιβλίων: Κοινωνικές Επιστήμες, Γενικά Βιβλία, Γεωγραφία – Ιστορία, Καλές Τέχνες.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ:

Η έδρα του ηλεκτρονικού βιβλιοπωλείου βρίσκεται στην Καβάλα, στην οδό Βενιζέλου 71. Η διακίνηση των παραγγελιών γίνεται όμως κυρίως από τους συνεργάτες τους σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, πόλεις όπου διατηρούνε και αποθήκες, για γρηγορότερη εξυπηρέτηση.

Το ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο **www.booksfromgreece.gr** ιδρύθηκε από ανθρώπους που συνεχίζουν να έχουν άμεση σχέση με το χώρο του βιβλίου, είτε διατηρώντας βιβλιοπωλεία, είτε ανήκουν στο χώρο της συγγραφής. Για το λόγο αυτό αποκλειστικό τους αντικείμενο θα παραμείνει το βιβλίο. (*Παναρέτου, Α., 2002*).

Σκοπός είναι να καθιερώσουν το **www.booksfromgreece.gr** ως την πρώτη, πιο αξιόπιστη και ποιοτικότερη επιλογή του για τις αγορές ελληνικών βιβλίων στο internet. Στόχος τους είναι επίσης να προσφέρουν στα εκατομμύρια των Ελλήνων,

που ζουν εκτός Ελλάδας να έχουν τη δυνατότητα να διατηρήσουν την επαφή τους με την πατρίδα τους μέσα από το χώρο του βιβλίου.

ΚΟΖΑΝΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Στην Κοζάνη υπάρχει μόνο ένας εκδοτικός οίκος, ο οποίος λειτουργεί περισσότερο σαν βιβλιοπωλείο. Από εκεί προμηθεύονται διάφορα βιβλία και έντυπα από πολλές περιοχές της Ελλάδας. Στη συλλογή του έχει επίσης ένα αξιόλογο και αρκετά πλούσιο πληροφοριακό υλικό που εξειδικεύεται στους παρακάτω τομείς: Στη Λογοτεχνία και στην Γεωγραφία – Ιστορία. Εκεί εκδίδονται αρκετά βιβλία που ασχολούνται με τη Γεωγραφία και την ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Ο 20^{ος} αιώνας θα ξεχωρίσει για τη διαφορετική του τυπογραφεία ως η μεγάλη εποχή των επανεκτιμήσεων. Το νέο δόγμα της μοντέρνας σχολής της τυπογραφίας ξεπήδησε από τη σημασία που είχε μία ομάδα ιδεών, οι ιδέες που πέτυχαν έξω από το χώρο της τυπογραφίας και συμβόλιζαν μια καινούρια φιλοδοξία περισσότερο ζωτική. Και αυτό γιατί ήταν πιο τολμηρή στη σύλληψή της αλλά και πιο πρωτότυπη στην έκφρασή της. Η ουσία της τυπογραφικής εξέλιξης είναι να απελευθερωθεί όπως η ζωγραφική και η γλυπτική από τα δεσμά του παρελθόντος. (Morison S., 1967).

Είναι σίγουρο ότι κάθε τυπωμένο παράδειγμα, είτε είναι σχεδιασμένο από ένα ευφυή καλλιτέχνη-τυπογράφο είτε από ένα στοιχειοθέτη χρειάζεται πάνω από όλα να ικανοποιεί αντικειμενικά και οπτικά κριτήρια. Η ορθή σχεδίαση για το τύπωμα ενός αποσπάσματος κάποιου χειρόγραφου μπορεί να οφείλεται από τη διαίσθηση ή από τη φαντασία, πάντοτε όμως απαιτεί σκέψη. Ο εκδότης είναι απαραίτητο πάνω από όλα να είναι ορθόδοξος, να έχει δηλαδή μια επακριβή γνώση όλων των υλικών και της χρήσης τους. Γνώση που κερδίζεται με τα χρόνια της εμπειρίας του ή με το σεβασμό της εμπειρίας των άλλων, καθώς και να διαθέτει μια καθαρότητα στην αντίληψη συγκεκριμένων στόχων σε έναν κυριαρχημένο τρόπο σκέψης. (Morison S., 1967.)

ΟΙ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ ΣΥΜΒΑΛΙΖΟΥΝ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Το κλίμα της εποχής στο τέλος του 21^{ου} ήταν πιο προοδευτικό καθώς είχαν διατεθεί αρκετά κρατικά κεφάλαια στους δύο μεγάλους οργανισμούς, ραδιόφωνο και τυπογραφείο. Απαιτούνται ευτυχώς πολύ λιγότερα χρήματα, για να ξεκινήσει κανείς έναν εκδοτικό οίκο από ότι ένα τηλεοπτικό κανάλι. Τα σύστημα των εκδοτικών οίκων, όχι όλων λειτουργεί ως ένα αντίστοιχο των αλλοτινών υποτροφιών στην ανώτατη εκπαίδευση. Τα βιβλία εγκρίνονται με βάση την αξία του και όχι με βάση την συνεισφορά τους στο καθαρό κέρδος της εταιρείας. Ο New Press για παράδειγμα, έχει εκδώσει μία μεγάλη γκάμα βιβλίων σε τομείς που οι καθιερωμένοι εκδοτικοί οίκοι διστάζουν ολοένα και περισσότερο να πλησιάσουν. (Schiffirin A., 1999).

«Το δίδαγμα είναι ότι, παρόλο που η πώληση ορισμένων τύπων βιβλίων συναντά ολοένα και περισσότερες δυσκολίες, το εν δύναμη κοινό για ορισμένα θέματα παραμένει ανεκμετάλλευτο, για τον απλό λόγο ότι κανείς δεν προσπαθεί να κινηήσει το ενδιαφέρον του. Είτε πρόκειται για ρατσισμό είτε για ελιτισμό, μεγάλες μερίδες του αναγνωστικού κοινού χάνονται κατά αυτόν τον τρόπο.» Επιπρόσθετα οι εκδοτικοί οίκοι δεν περιλαμβάνουν πλέον την έκδοση βιβλίων που προέρχονται από το ακαδημαϊκό πλαίσιο, κάτι που αναλαμβάνουν πια υπό την προστασία τους οι πανεπιστημιακές εκδόσεις.

Αν βάλουμε στην άκρη την περιορισμένη αναγκαστικά-άνθηση μερικών μικρών ανεξάρτητων εκδοτικών οίκων, τότε συμπεραίνουμε ότι: πόσο απαισιόδοξοι μπορούμε να είμαστε όσον αφορά το μέλλον των εκδόσεων τα επόμενα χρόνια. Η πρόοδος μπορεί να έρθει από τρεις διαφορετικές κατευθύνσεις. Η *πρώτη* είναι η τεχνολογική. Η σημασία του Internet για τη διάδοση των πληροφοριών είναι τεράστια, καθώς και ότι κάθε ιδιώτης μπορεί να δημιουργήσει τη δική του ιστοσελίδα και κάθε συγγραφέας μπορεί να παρουσιάσει το έργο του. Αν και υπάρχει το πρόβλημα του κόστους, διότι τα συστήματα πληρωμής για τους αναγνώστες δεν έχουν ακόμη πλήρως επεξεργαστεί και το στήσιμο μιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης μπορεί να αποδειχθεί δαπανηρή επιχείρηση. Πάντως ο παγκόσμιος ιστός βοηθά τους εκδότες να διαχέουν πληροφορίες και να προμηθεύουν το κοινό με βιβλιογραφικούς καταλόγους. Για παράδειγμα στις Η.Π.Α υπάρχουν το «Amazon.com» και το «BarnesandNoble.com».

Η *δεύτερη* πρόοδος έχει σχέση με τον πολιτικό χαρακτήρα που μπορεί να επιδειχθεί ώστε να αποφευχθεί η αυξανόμενη κυριαρχία των μεγάλων ομίλων. Ο *τρίτος* και εξίσου σημαντικός τρόπος θα ήταν να αυξηθεί η οικονομική βοήθεια που προσφέρει το κράτος στις εκδόσεις, στο γενικό πλαίσιο παροχής υποστήριξης, στους πολιτικούς θεσμούς. Η μάχη διεξάγεται και στον τομέα του βιβλίου, που γίνεται σιγά-σιγά ένα απλό προσάρτημα της αυτοκρατορίας των ΜΜΕ, προσφέροντας εύπεπτη ψυχαγωγία, τετριμμένες ιδέες και τη διαβεβαίωση ότι όλα συμβαίνουν για το καλύτερο στον καλύτερο δυνατό κόσμο. (Schiffrin A., 1999)

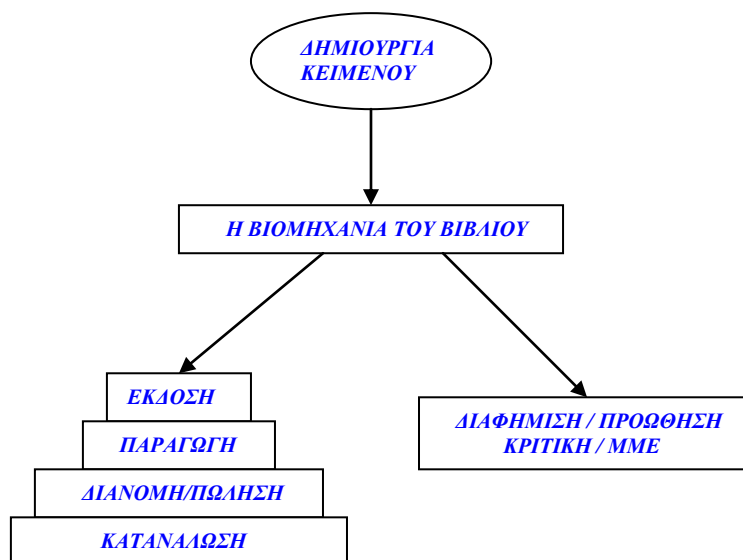
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

Ο όρος «πολιτική βιομηχανία» καθιερώνεται στις μέρες μας λόγω της αναγνώρισης ότι πολλά από τα μέσα παραγωγής και διακίνησης πληροφοριών, έχουν χαρακτήρα τόσο της βιομηχανικής παραγωγής όσο και στοιχεία ανθρώπινης τέχνης και δημιουργικότητας. Η βιομηχανία του βιβλίου είναι θεσμός κερδοσκοπικών ή μη οργανισμών και κρατικών φορέων που παράγουν, διαχειρίζονται και κυκλοφορούν βιβλία. Η οικονομική αξία των οποίων μεταβάλλεται ανάλογα με τη δημιουργικότητα, την ποιότητα, την πρωτοτυπία, τις πολιτιστικές αξίες και την κοινωνική σημασία των περιεχομένων τους. (Βερνίκος Ν., 2005).

Οι σύγχρονοι Έλληνες εκδότες συμβαδίζουν με τον παραπάνω κανόνα και συμβάλλουν στην συνύπαρξη των εννοιών κουλτούρα και επιχειρηματικότητα. Η αρχική επένδυση που απαιτείται για την είσοδο στο ανταγωνιστικό περιβάλλον των πολιτιστικών προϊόντων είναι αφενός εξαιρετικά υψηλή, ενώ οι καταναλωτές

προϊόντων κουλτούρας δεν παρουσιάζουν εύκολα προβλέψιμες συμπεριφορές. Και ενώ οι πολιτιστικές βιομηχανίες αλληλεπιδρούν, με αποτέλεσμα οι εκδοτικοί οργανισμοί ανταγωνίζονται την κινηματογραφική βιομηχανία ή συνεργάζονται με αυτήν. Έτσι ένα από τα σημαντικά χαρακτηριστικά των πολιτιστικών βιομηχανιών είναι η ισχυρή, κυρίως οικονομική συμμαχία τους.

«Το πνευματικό δημιούργημα – σύγγραμμα για να περάσει από την πρωταρχική μορφή του κειμένου στην αναπαραγωγή του, ως αντικείμενο – βιβλίο και από εκεί στη χρήση του – ανάγνωση, περνάει από διαφορετικά στάδια επεξεργασίας, τα οποία είναι: η έκδοση, η παραγωγή, η διανομή και πώληση, η προώθηση και η κατανάλωση. Τα πολιτιστικά προϊόντα συνήθως δεν καταστρέφονται αλλά διακινούνται από χέρι σε χέρι και πολλοί άνθρωποι τα συμερίζονται με την πάροδο των γενεών».(Βερνίκος Ν., 2005)

Σχεδ.1: Η δημιουργία του βιβλίου

«Το Ελληνικό Κέντρο βιβλίου (ΕΚΕΒΙ), παρουσιάζει ποσοτικά στοιχεία για τους παραγωγικότερους εκδοτικούς οργανισμούς στην Ελλάδα. Συνολικά στο ΕΚΕΒΙ υπάρχουν καταχωρημένοι 727 εκδότες. Επιπλέον, υπάρχουν περίπου 1600 ονόματα εκδοτικών οργανισμών με ασθενέστερη παρουσία στην εκδοτική παραγωγή. Είναι προφανές πως στην Ελλάδα αναλογικά με τον πληθυσμό της, υπάρχει εξαιρετικά μεγάλη εκδοτική δραστηριότητα από ποικίλους φορείς.

ΟΙ ΔΕΚΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΕΡΟΙ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

<i>ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΙ</i>	<i>ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΕ 1 ΕΤΟΣ</i>
<i>Πατάκης</i>	324
<i>Ελληνικά Γράμματα</i>	291
<i>Κέδρος</i>	197
<i>Καστανιώτης</i>	192
<i>Εκδοτικός Όμιλος Αφών Σαββάλα</i>	179
<i>Μεταίχμιο</i>	179
<i>Εκδοτικός Όμιλος Αφών Λιβάνη</i>	168
<i>Σακουλάς</i>	158
<i>Modern Times</i>	148
<i>Μίνωας</i>	142

Σχεδ.2: Στοιχεία που αφορούν νέες εκδόσεις για το έτος 2002, δεν υπολογίζονται οι ανατυπώσεις. (Πηγή:ΒΙΒΛΙΟΝΕΤ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ (1998 – 2002)

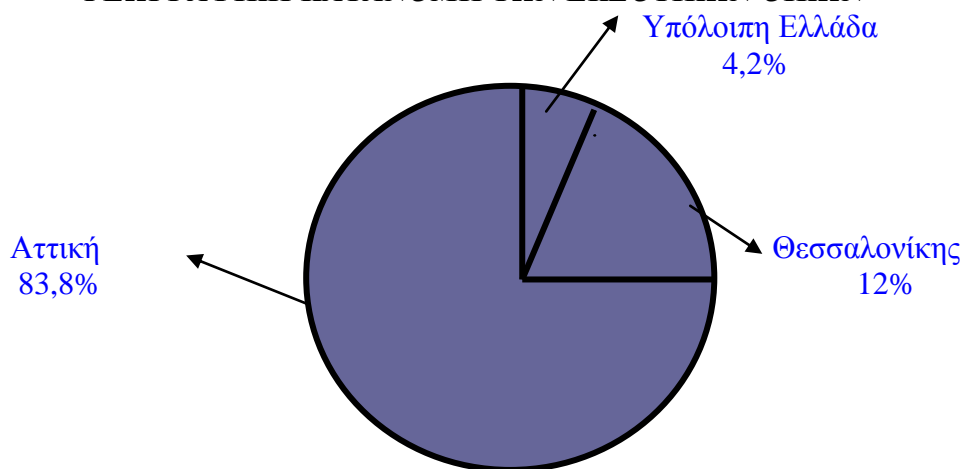
Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΚΕΒΙ (πίνακας νέων τίτλων βιβλίων 1998-2001, ανά θεματική κατηγορία), το 1998 εκδόθηκαν συνολικά 6.649 τίτλοι βιβλίων, το 1999 εκδόθηκαν 7.379, ενώ το 2000 και το 2001 εκδόθηκαν 7.590 και 6.917 αντίστοιχα. Η βιβλιοπαραγωγή στην Ελλάδα γνώρισε σημαντική αύξηση από το 1998 μέχρι το 2000, ενώ μειώθηκε κατά 8,9% το 2001. Η συντριπτική πλειοψηφία (97%) των εκδοτών με σταθερή παραγωγή έχουν την έδρα τους στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας. Ο αριθμός τους, συγκριτικά με τα μεγέθη της αγοράς του βιβλίου, της αναγνωστικής συμπεριφοράς των Ελλήνων, αλλά και του πληθυσμού, είναι μεγάλος (αντιστοιχούν περίπου 6 εκδοτικοί οίκοι ανά 100.000 κατοίκους).

Η ελληνική βιβλιοπαραγωγή (1998 – 2002)

<i>Εκδοτικός Οίκος</i>	<i>2002</i>	<i>2001</i>	<i>2000</i>	<i>1999</i>	<i>1998</i>	<i>Σύνολο Πενταετίας</i>
<i>Πατάκης</i>	324	407	468	460	363	2.022
<i>Ελληνικά Γράμματα</i>	291	311	533	229	149	1.513
<i>Κέδρος</i>	197	174	108	101	118	698
<i>Καστανιώτης</i>	192	259	280	267	257	1255
<i>Σαββάλας</i>	159	114	64	67	64	468
<i>Κοχλίας</i>	20	14	0	0	1	35
<i>Μεταίχμιο</i>	179	95	70	33	27	404
<i>Λιβάνης</i>	168	149	167	155	136	775
<i>Σάκκουλας</i>	156	174	142	131	136	739
<i>Modern Times</i>	148	318	388	338	203	1395
<i>Μίνωας</i>	142	103	143	157	144	689
<i>Grivas Publications</i>	117	76	31	17	1	242
<i>University Studio Press</i>	93	98	98	74	70	433
<i>Παπαδόπουλος</i>	92	57	83	98	67	397
<i>Express Publishing</i>	89	70	75	45	44	323
<i>Δαρδανός</i>	88	85	91	110	84	458
<i>Gutenberg</i>	39	38	48	58	46	229
<i>Σπουδή</i>	0	3	5	19	7	34

Σχεδ.3: Η εξέλιξη της ελληνικής βιβλιοπαραγωγής τα έτη 1998 – 2002.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ

Σχεδ.4: Η κατανομή των εκδοτικών οίκων στον ελλαδικό χώρο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΟΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

«Το διαδίκτυο και ο παγκόσμιος ιστός έχουν ήδη διευρύνει σε τεράστιο βαθμό τη χρήση της ψηφιακής επικοινωνίας. Υπάρχουν δικτυακοί τόποι που μας προσφέρουν αρχαία ελληνική λογοτεχνία, πρωτοποριακά έργα, άρθρα από ιατρικά περιοδικά, ηλεκτρονικά περιοδικά και εφημερίδες, υλικό για επιχειρήσεις και διαφημίσεις για όλα τα είδη προϊόντων. Μολονότι η τυπογραφία εξακολουθεί να είναι απαραίτητη, δεν φαίνεται ότι όντως είναι: αυτή είναι η παράδοξη κατάσταση στην εποχή της ύστερης τυπογραφίας.» (*Barbier, F., 2002*).

Εξαιτίας της έντασης ανάμεσα στην τυπογραφία και τις ψηφιακές μορφές, η ιδέα του βιβλίου μεταβάλλεται. Για τους περισσότερους από εμάς σήμερα το έντυπο βιβλίο παραμένει η ενσάρκωση του κειμένου. Ως αναγνώστες και συγγραφείς εξακολουθούμε να θεωρούμε τα βιβλία και τα περιοδικά ως το χώρο όπου μπορούμε να εντοπίσουμε τα πιο σημαντικά μας κείμενα. Ωστόσο, το έντυπο βιβλίο ως ιδεώδες έχει για δεκαετίες δεχτεί προκλήσεις από τις θεωρίες του μεταδομισμού και του μεταμοντερνισμού και τώρα ο υπολογιστής παρέχει ένα μέσο με το οποίο οι θεωρητικές προκλήσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν.

Η μετατόπιση προς τον υπολογιστή ίσως κάνει τη γραφή πιο ευέλικτη, αλλά απειλεί επίσης τους ορισμούς της καλής γραφής και της προσεκτικής ανάγνωσης που έχουν αναπτυχθεί σε συνδυασμό με την τεχνική της εκτύπωσης. Στην εποχή της ύστερης τυπογραφίας, ωστόσο φαίνεται ότι εντυπωσιαζόμαστε περισσότερο από την παροδικότητα και τη μετατρεψιμότητα του κειμένου. Η ψηφιακή τεχνολογία μοιάζει να μειώνει την απόσταση ανάμεσα στον συγγραφέα και τον αναγνώστη μεταβάλλοντας τον αναγνώστη σε συγγραφέα. Τέτοιες εντάσεις ανάμεσα στο μνημειώδες και στο μεταβαλλόμενο όπως και ανάμεσα στην τάση εξιδανίκευσης του συγγραφέα και της ενδυνάμωσης του αναγνώστη, έχουν ήδη αποτελέσει μέρος της τρέχουσας οικονομίας της γραφής.

Στην εποχή της ύστερης τυπογραφίας η ψηφιακή γραφή μοιάζει να είναι ταυτόχρονα παλιά και νέα. Αν και στη δεκαετία του 80 αρχίσαμε να χρησιμοποιούμε επεξεργαστές κειμένου και ηλεκτρονική φωτοσύνθεση για τη βελτίωση της παραγωγής των έντυπων βιβλίων. Καθίσταται σαφές ότι τώρα μπορούμε να χρησιμοποιούμε τον υπολογιστή ως μέσο γραφής σε συνθήκες που διαφέρουν από αυτές της τυπογραφίας. Η ευκολία χρήσης αποτελεί το πιο σημαντικό πλεονέκτημα των τεχνολογιών γραφής. Ωστόσο η σταθερότητα και η διάρκεια που η εκτύπωση προσφέρει στο γραπτό λόγο, ήταν εξίσου σημαντικό στοιχείο στο να μεταβάλλει τη φύση της εγγραματοσύνης. (*Bolter, J., c.2004*).

Το έντυπο βιβλίο, γενικά μιλά με τη φωνή του και αποκτά σταθερό χαρακτήρα μπροστά στο κοινό του. Ο πολιτισμός μας έχει χρησιμοποιήσει την τυπογραφία σε μια προσπάθεια προσδιορισμού και αναγνώρισης νέων ομάδων αναγνωστών. Η ψηφιακή τεχνολογία είναι μια από τις πιο τραυματικές αναμορφώσεις στην ιστορία της δυτικής γραφής, ένας από τους λόγους είναι ότι η ψηφιακή τεχνολογία μεταβάλλει την

εμφάνιση και την αίσθηση της γραφής και της ανάγνωσης. Ένα τυπωμένο βιβλίο θα μπορούσε να μοιάζει και αρχικά έμοιαζε στο χειρόγραφο, με την εμφάνιση του να αλλάζει σταδιακά. Ο Chartier υποστηρίζει ότι η πρόσφατη μετατόπιση από την τυπογραφία στην ηλεκτρονική τεχνολογία την οποία αποκαλεί επανάσταση, συνεπιφέρει μεγαλύτερη αλλαγή από αυτή της μετάβασης από το χειρόγραφο στην τυπογραφία.

Σήμερα η έννοια του υπερκείμενου αποτελεί κοινή πολιτισμική γνώση. Μια τυπική ιστοσελίδα περιλαμβάνει κείμενο και γραφικά. Ωστόσο σε αντίθεση με το βιβλίο ή το περιοδικό, φράσεις του κειμένου ή τμήματα γραφικών της ιστοσελίδας μπορεί να είναι «θερμά» στοιχεία και ενεργοποιώντας τα θα εμφανιστεί μια καινούρια ιστοσελίδα. Μία σελίδα μπορεί να συνδέεται ηλεκτρονικά με αρκετές άλλες και να είναι το ηλεκτρονικό αντίστοιχο της υποσημείωσης. Οι ιστοσελίδες λειτουργούν ως κανονικό κείμενο, αλλά λειτουργούν επίσης και ως θέσεις και τόποι κατά μήκος μιας διαδρομής.

Η τυπογραφία σήμερα εξακολουθεί να αναδημιουργείται ώστε να συντηρεί την αξίωσή της ότι αναπαριστά την πραγματικότητα το ίδιο αποτελεσματικά με την ψηφιακή και τις άλλες οπτικές τεχνολογίες. Η ανακατασκευή αυτή είναι από τα σημαντικά αποτελέσματα της τρέχουσας γοητείας που ασκούν τα υπερμέσα. Οι δυτικοί πολιτισμοί έχουν επιλέξει να ενσωματώσουν τη γραφή σε διάφορες τεχνολογικές μορφές και οι επιλογές αυτές έχουν με τη σειρά τους επηρεάσει την οργάνωση, το ύφος και τα είδη της γραφής καθώς και τις απαιτήσεις μας ως συγγραφέων και αναγνωστών. (Bolter, J., c.2004).

Στους αιώνες που ακολούθησαν την εφεύρεση της τυπογραφίας, στόχος των σοβαρών συγγραφέων ήταν να προσθέσουν έναν επιπλέον τόμο στην παγκόσμια βιβλιοθήκη. Το σελιδοποιημένο βιβλίο αποτέλεσε τη φυσική ενσωμάτωση, την ενσάρκωση του κειμένου που περιείχε. Η σύγχρονη τυπογραφία περιλαμβάνει την κατασκευή του δεσίματος και του εξώφυλλου, έτσι ώστε κάθε έκδοση του βιβλίου να έχει τη δική της οπτική ταυτότητα. Από την άλλη υπάρχουν τα ηλεκτρονικά βιβλία που αντανακλούν την αυξανόμενη αμφιρρέπειά μας σχετικά με τις κλειστές μορφές. Τα ηλεκτρονικά βιβλία μοιάζουν με κλειστές μορφές και ως φορητές συσκευές υποστηρίζουν τη φυσική ταυτότητα τόσο δυνατά όσο οι παραδοσιακοί δεμένοι τόμοι.

Το γραπτό κείμενο δεν θα μπορούσε ποτέ να αποτελέσει μια ολοκληρωμένη καταγραφή της εμπειρία του έργου, απαιτείται να συμπληρώνεται συνεχώς και συνεπώς να ερμηνεύεται. Ενώ ένα ηλεκτρονικό κείμενο μπορεί να είναι ανοιχτό στην υπόκριση από τον αναγνώστη, η δομή και η αρχιτεκτονική του να πραγματώνεται εν χρόνο καθώς διαβάζει ο αναγνώστης, αλλά η ποιότητα της υπόκρισης ανήκει επίσης σε χειρόγραφα και έντυπα κείμενα.

Οι ηλεκτρονικές μορφές επικοινωνίας μας παρέχουν τη δυνατότητα να ορίσουμε εκ νέου πολιτισμικά ιδανικά που έχουμε κληρονομήσει από τα είδη και τις μορφές της τυπογραφίας. Έχουμε εξετάσει έναν τέτοιο ορισμό: την κατάρρευση της διάκρισης ανάμεσα σε υψηλή και λαϊκή λογοτεχνία. Αυτή η κατάρρευση δεν καθορίστηκε ούτε προκαθορίστηκε από τη μετατόπιση μας, στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Μάλλον ξ δικτυωμένη κουλτούρα μας, που απορρίπτει τέτοιες ιεραρχικές διακρίσεις, βρίσκει στο διαδίκτυο και στον παγκόσμιο ιστό μέσα που μπορεί να διαμορφώσει ώστε να εκφράσουν την προτίμησή της για δημοφιλείς μορφές. Πιο γενικά, η δικτυωμένη κουλτούρα μας κατανοεί τα νέα μέσα ως ριζοσπαστικές δυνάμεις που επιφέρουν ρήξη στις παραδόσεις της τυπογραφίας. (Bolter, J., c.2004).

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Για εκατοντάδες χρόνια συσχετίζαμε την τυπογραφία με ένα ιδανικό σταθερότητας: η τυπογραφία υποτίθεται ότι διαφύλαττε και προήγαγε μια σταθερή, έγκυρη και ωστόσο, ζωτική εγγράμματη κουλτούρα, στην οποία η παράδοση και η καινοτομία ισορροπούσαν και οι λεκτικές αναπαραστάσεις είχαν μεγαλύτερη αξία από τις οπτικές. Αυτή η ιδέα τοποθετήθηκε στην ύστερη εποχή της τυπογραφίας από τους παραδοσιακούς της κουλτούρας ή από τους συντηρητικούς της πολιτικής. Όπως υπάρχουν πολλές πολιτισμικές κατασκευές για την ηλεκτρονική γραφή έχουν, επίσης, υπάρξει και πολλές κατασκευές για την τυπογραφία. Σε διαφορετικές ιστορικές στιγμές, η έντυπη τεχνολογία μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να επιφέρει ριζικές αλλαγές στην κουλτούρα. (Bolter J., 2004)

Ο Καλύτερος τρόπος για τη διερεύνηση της γνώσης, σύμφωνα με τον Condorcet, ήταν μέσω ανώνυμων κειμένων, που θα κυκλοφορούσαν ελεύθερα ανάμεσα σε άλλους πολίτες: φαντάστηκε τον περιοδικό τύπο υποστηριζόμενο περισσότερο από ένα μηχανικό συνδρομητών παρά από το θεσμό των συγγραφικών δικαιωμάτων ή των εκδοτικών μονοπωλίων. Πράγματι, αυτό που φαντάστηκε ο Condorcet ως έναν ιδανικά διαφανή τρόπο ανταλλαγής μέσω της απελευθέρωσης της εκδοτικής αγοράς μοιάζει, σε μεγάλο βαθμό, με μια μηχανική εκδοχή του Διαδικτύου.

Αν και στο παρελθόν η τυπογραφία μπορούσε να νοηθεί ως ριζοσπαστική τεχνική, αυτός δεν είναι ο σημερινός της ρόλος, σύμφωνα με τους επικριτές ή τους υποστηρικτές της ηλεκτρονικής γραφής. Στην εποχή της ύστερης τυπογραφίας, η ηλεκτρονική γραφή ορίζει τον εαυτό της ως αναμόρφωση και η έντυπη τεχνολογία ορίζει τον εαυτό της ως αντίδραση σε αυτή την αναμόρφωση. Κάποιοι υποστηρικτές της ηλεκτρονικής γραφής εξακολουθούν να πιστεύουν πως μπορεί να επιφέρει ριζική αλλαγή στην κουλτούρα μας, παρέχοντας τη διαφάνεια που ο Condorcet απέδωσε στην έντυπη έκδοση. Για τους υποστηρικτές αυτούς, ο στόχος μιας τέλει επικοινωνίας δεν έχει μεταβληθεί, αλλά επιδιώκουν την επίτευξη του στόχου με νέους τεχνολογικούς τρόπους. Η ηλεκτρονική γραφή σε αίθουσες συνομιλίας ή μέσου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι, είναι γι' αυτούς πιο ποικιλόθερμη και δημοκρατική, επειδή σε αντίθεση με την τυπογραφία, μπορεί να δημοσιευθεί χωρίς τη μεσολάβηση κάποιας αυθεντίας (εκδότες και επιμελητές) που θα αποφασίσει για την εμπορική ή πνευματική αξία της, επιβάλλοντας πολιτισμικά πρότυπα και προκαταλήψεις. Οι παραδοσιακοί εξακολουθούν, επίσης να πιστεύουν στην αυθεντική επικοινωνία, αλλά η αυθεντικότητα γι' αυτούς ορίζεται διαφορετικά. Προτιμούν τη δική τους κατασκευή για την τυπογραφία, με τις παραδόσεις της, τις ιεραρχίες της και την προσανατολισμένη μορφή της επικοινωνίας. Γι' αυτούς η αυθεντικότητα της τυπογραφίας προέρχεται από την προνομιά του φύση του διαλόγου που καλλιεργεί, ένα διάλογο στον οποίο ο συγγραφέας έχει απαραίτητος κυρίαρχο λόγο. (Bolter J., 2004)

Θεωρητικοί στις ανθρωπιστικές σπουδές και στις κοινωνικές επιστήμες υποστηρίζουν, ωστόσο, πως οι ιεραρχίες που βασίζονται στο φύλο, στη φυλή και στο οικονομικό πλεονέκτημα παραμένουν ισχυρές στην κουλτούρα μας. Υπό αυτή την έννοια η εποχή της ύστερης τυπογραφίας μοιάζει με τον ύστερο καπιταλισμό. Αποτελεί μια πολύ γνωστή ειρωνεία το γεγονός ότι ο παγκόσμιος καπιταλισμός ανθεί την ίδια στιγμή που καταδικάζεται από τους θεωρητικούς σε γηρασμό. Παρομοίως, στην εποχή της ύστερης τυπογραφίας, τα βιβλία και το άλλο έντυπο υλικό μας κατακλύζουν: κατά κύριο λόγο υπεύθυνοι είναι οι εκτυπωτές λείζερ και οι φωτοτυπικές μηχανές. Ακόμη μια φορά ο όρος «ύστερη» δεν σημαίνει πως η έντυπη

τεχνολογία βρίσκεται απαραίτητα υπό εξαφάνιση: μπορεί να εξακολουθεί να επιβιώνει, ακόμα και να ευημερεί για ένα απροσδιόριστο μέλλον. Ο όρος αναφέρεται στη σχέση της έντυπης λογοτεχνίας με την εγγράμματη κουλτούρα μας. Τα έντυπα βιβλία δεν αποτελούν πλέον τον μοναδικό ή απαραίτητο τον πιο σημαντικό χώρο όπου εντοπίζουμε τα κείμενά μας και τις εικόνες μας. Για όλους μας τους επικοινωνιακούς μας σκοπούς, η τυπογραφία σήμερα αναμετρείται με την ψηφιακή τεχνολογία, και το ιδεώδες της τέλει επικοινωνίας, που ο πολιτισμός μας σχετίζεται με την τυπογραφία, υφίσταται συνεχή αμφισβήτηση. (Σαββίδης, Γ., 2002)

Το ιδεώδες αυτό είναι βαθιά ριζωμένο και δεν θα μπορούσε να ανατραπεί εύκολα. Η σύγχρονη ιστορία της πνευματικής ιδιοκτησίας δείχνει πόσο αυθεντικό μπορεί να είναι το πρότυπο. Οι σύγχρονες νομικές έννοιες της πνευματικής ιδιοκτησίας και της πατρότητας των ιδεών αναπτύχθηκαν το 18^ο αιώνα που έχουν εξελιχθεί από την εποχή εκείνη στο ευρύτερο πλαίσιο της έντυπης τεχνολογίας. Πολλές από αυτές τις έννοιες ταιριάζουν άνετα στον παρόντα κόσμο της τυπογραφίας αλλά δεν φαίνεται να έχουν νόημα για τις νέες μορφές των μέσων. Οι λέξεις και οι εικόνες στην τυπογραφία καθορίζονται μια και καλή κατά την διαδικασία της δημοσίευσης, έτσι ώστε η διατύπωση μιας ιδέας σε σταθερές λέξεις και εικόνες, μπορεί να προστατεύεται από το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Στον ηλεκτρονικό χώρο γραφής οι λέξεις και οι εικόνες δεν είναι απαραίτητα σταθερές. Απεναντίας εμφανίζονται μέσω της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο συγγραφέα, το υπολογιστικό σύστημα και τους αναγνώστες. Τα ηλεκτρονικά κείμενα μπορούν επίσης να αντιγραφούν και να τροποποιηθούν με αξιοθαύμαστη ευκολία. Στον Παγκόσμιο ιστό για παράδειγμα, κάθε φορά που κάποιος επισκέπτεται μια ιστοσελίδα στην πραγματικότητα αντιγράφει τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα με όλες τις εικόνες που περιέχει στον υπολογιστή του. Αν και δεν μπορεί να μεταβάλλει την αρχική ιστοσελίδα, ωστόσο μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποθηκεύσει, ακόμα και να αναθεωρήσει, την εκδοχή που έχει καταγράψει στον υπολογιστή του. (Σαββίδης, Γ., 2002).

Η δική μας εποχή της ύστερης τυπογραφίας χαρακτηρίζεται από τέτοιους αγώνες, καθώς οικονομικά κυρίαρχες ομάδες και δυνάμεις επιχειρούν να ορίσουν τη νέα τεχνολογία προς όφελός τους, συνήθως επεκτείνοντας ορισμούς που ανήκουν σε προηγούμενες τεχνολογίες, στις οποίες ήδη κυριαρχούν. Έννοιες της πνευματικής ιδιοκτησίας παρεκτείνονται από εκείνες που είναι κατάλληλες για την τυπογραφία και τη μουσική και τη βιομηχανία του κινηματογράφου. Κολοσσοί της ψυχαγωγίας προσπάθησαν να προσαρμόσουν τα νέα μέσα στο μοντέλο της εμπορικής τηλεόρασης. Το ηλεκτρονικό εμπόριο στο διαδίκτυο έχει επικεντρωθεί στην επανεγκατάσταση γνωστών ειδών και υπηρεσιών: εφημερίδες και περιοδικά, βιβλιοπωλεία, πλειστηριασμοί κ.α. Από την άλλη πλευρά, άλλες κατασκευές των νέων μέσων λειτουργούν διακριτικά εναντίον της επέκτασης παλαιότερων μοντέλων οικονομικού και πολιτισμικού ελέγχου. Ο πολιτισμός μας συνεχίζει να εντοπίζει σε αυτές τις νέες μορφές, κυρίως στο Διαδίκτυο και στον Παγκόσμιο ιστό, χαρακτηριστικά αποκέντρωσης, τοπικής αυτονομίας και ευελιξίας. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο οι πολιτικοί κάθε απόχρωσης, τουλάχιστον στις Η.Π.Α, κάνουν λόγο για τις δημοκρατικές και τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του Διαδικτύου: απλά αναπτύσσουν μια ρητορική στην οποία η ψηφοφόροι τους ανταποκρίνονται.

Έτσι, η μεταρρυθμιστική δυνατότητα του νέου χώρου γραφής δεν έχει πιθανώς εξαντληθεί, θα ήταν ανόητο να αμφισβητήσουμε τη διανομή των εδραιωμένων ιεραρχιών να αναγκάσουν τις τεχνολογίες των νέων μέσων να προσαρμοστούν σε παραδοσιακές μορφολογικές, νομικές και οικονομικές δομές θα μεταβληθούν την ίδια στιγμή που επιχειρούν να αφομοιώσουν τα νέα μέσα.

Η κατάσταση αυτή μπορεί να αλλάξει. Ακόμα και για τους οικιακούς χρήστες είναι ευκολότερο να δημιουργήσουν και να δεχθούν τα πολυμέσα. Όταν οι περισσότεροι χρήστες έχουν τη δυνατότητα γρήγορης πρόσβασης στο Διαδίκτυο και διαθέτουν το απαιτούμενο λογισμικό και τις μηχανές για οπτικοακουστικές επικοινωνίες, θα συνεχίσουν άραγε να γράφουν ηλεκτρονικά μηνύματα; Είναι λογικό να αναλογιστούμε αν η εποχή της ύστερης τυπογραφίας μπορεί, επίσης, να γίνει ύστερη η εποχή της ίδια της γραφής. (Barbier, F., 2002).

Η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών προκάλεσε σημαντικές αλλαγές στον εκδοτικό χώρο αλλά και στο ίδιο το βιβλίο- μεταξύ άλλων, γρήγορη μετάδοση και επεξεργασία των πληροφοριών, διευκόλυνση της διοίκησης επιχειρήσεων, αποδοτικότερη διαχείριση του συσσωρευμένου κεφαλαίου. Λόγω της έντυπης μορφοποίησης των περιεχομένων, το βιβλίο αντιμετωπίζεται περισσότερο ως αντικείμενο- στοιχείο του παγκόσμιου υλικού πολιτισμού- γεγονός που αποτελεί μονοδιάστατη θεώρηση της φύσης του. Μια δεύτερη διάσταση είναι αυτή του έργου, του δημιουργήματος, ανεξάρτητα από το μέσο που το κάνει προσιτό στο ευρύ κοινό. Έτσι, μέχρι πρόσφατα ο ορισμός του βιβλίου ήταν αυτός των «ομοιόσημων φύλλων χαρτιού, συρραμμένων σε τόμο». Ορισμός που δεν ισχύει όταν πλέον μιλάμε για ηλεκτρονικά (e-books) και πολυμεσικά βιβλία (multimedia books).

Οι νέες τεχνολογίες μεταβάλλουν ουσιαστικά το βιβλίο, τη μορφή και το περιεχόμενό του. Το πολυμεσικό βιβλίο (multimedia book) συνδυάζει κείμενο, ήχο, εικόνα και βίντεο, προσφερόμενο σε κατάλληλα διαμορφωμένα μέσα. Το ηλεκτρονικό βιβλίο (e-book) είναι κείμενο σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου, ώστε να μπορεί να το προμηθευτεί κάποιος στο διαδίκτυο και να το διαβάσει σε έναν προσωπικό υπολογιστή, μια ατζέντα χειρός ή σε ειδική ηλεκτρονική συσκευή. Το ηλεκτρονικό βιβλίο αποτελεί την ηλεκτρονική μορφή ενός βιβλίου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί- διαβαστεί από τον εκάστοτε χρήστη είτε κατευθείαν στο διαδίκτυο, είτε κατόπιν μεταφόρτωσης (downloading). Βασική επιδίωξη είναι να προσφέρει στον αναγνώστη την ίδια περίπου αίσθηση με το παραδοσιακό βιβλίο.

Το ηλεκτρονικό βιβλίο παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα που συνδέονται με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας. Καταρχήν ο αναγνώστης έχει τη δυνατότητα επιλογής πολλών διαφορετικών κειμένων στην ίδια συσκευή. Επίσης υπάρχει η δυνατότητα επεξεργασίας κειμένων, ανάλυσης περιεχομένου καθώς και επιλογής αποσπασμάτων που ενδιαφέρουν τον αναγνώστη. Από την άλλη και το έντυπο βιβλίο παραμένει ελκυστικό όσο η τιμή του χαρτιού ως πρώτη ύλη παραμένει χαμηλή και «η ανάλυση του μέσου υψηλή». Όπως εξηγεί ο Negroponte, το έντυπο βιβλίο διαβάζεται πολύ πιο ξεκούραστα και ευχάριστα από ότι ηλεκτρονικά κείμενα που υποχρεώνουν τον αναγνώστη να έρχεται σε επαφή με την οθόνη κάποιας συσκευής. (Barbier, F., 2002)

Οι νέοι τρόποι διαμόρφωσης του υλικού και η παρουσία νέων μέσων άλλαξαν το βιβλίο και την ανάγνωση. Το πολυμεσικό βιβλίο χρειάζεται έναν διαφορετικό αναγνώστη για να διαβαστεί (άτομα εξοικειωμένα με τους υπολογιστές και τη γρήγορη ροή δεδομένων). Η γραμμικότητα του έντυπου βιβλίου, που έκανε την 30ή σελίδα να είναι η επόμενη της 29^{ης} έχει ανατραπεί. Ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να επιλέξει τον τρόπο ανάγνωσης των περιεχομένων ή ακόμη και να επέμβει σε αυτά με δικές του αισθητικές και συντακτικές παρεμβάσεις. Και οι συγγραφείς προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα και εκμεταλλεύονται προς όφελος του έργου τους τις νέες μορφές έκφρασης. Γνωρίζουμε ότι ένα πολυμεσικό βιβλίο για να παραχθεί χρειάζεται να παρέμβουν επαγγελματίες διαφορετικών ειδικοτήτων, που ο κάθε ένας συμβάλλει ουσιαστικά στο τελικό αποτέλεσμα. Ποιος λοιπόν είναι ο δημιουργός, ο συγγραφέας; Κάποιος του οποίου ο ρόλος μοιάζει περισσότερο με αυτόν του

σκηνοθέτη στον κινηματογράφο, παρά του συγγραφέα όπως είναι μέχρι πρόσφατα γνωστός.

Η κατάργηση των γεωγραφικών συνόρων λόγω του διαδικτύου αναπόφευκτα επηρέαζε και το βιβλίο. Νέες δυνατότητες διακίνησης παρουσιάστηκαν και η διανομή μπορεί να γίνει χωρίς γεωγραφικά ή οικονομικά προσκόμματα. Οποιοδήποτε βιβλίο μπορεί να είναι προσβάσιμο από οποιοδήποτε σημείο του κόσμου μέσω ηλεκτρονικών βιβλιοπωλείων. Σε ιστοσελίδες όπως η (www.amazon.com), οποιοδήποτε μπορεί να διατεθεί ανεξάρτητα από τον τόπο, τρόπο και χρόνο έκδοσης και κυκλοφορίας του.

Βιβλιογραφικοί κατάλογοι τέτοιου τύπου προσφέρουν πληροφορίες που δεν περιορίζονται στον τίτλο, στον συγγραφέα, στην χρονιά έκδοσης και στον εκδοτικό οίκο. Περιέχουν περιλήψεις, βιβλιοκριτικές, πίνακες περιεχομένων, ακόμη και αναπαραγωγή ολόκληρων κεφαλαίων. Είναι εντυπωσιακή, λοιπόν, η ταχύτητα και η ευκολία με την οποία έχει κανείς πρόσβαση σε τόσα πολλά δεδομένα. Επίσης εξοικονομείται χρόνος, καθώς οι πολλαπλές μετακινήσεις δεν είναι απαραίτητες για να συμβουλευτεί ο αναγνώστης κάποιον κατάλογο. Εξοικονομούνται όμως και χρήματα, καθώς είναι δυνατή η γρήγορη σύγκριση τιμών ή η αγορά ενός μόνο μέρους του κειμένου που ενδιαφέρει τον καταναλωτή. Πρόκειται λοιπόν για την παγκοσμιοποίηση της αναζήτησης και διάθεσης των βιβλίων που σύμφωνα με τον Barbier, «διευκολύνει τις διασυνδέσεις ανάμεσα σε διάφορους γεωπολιτικούς χώρους και θέτει το πρόβλημα της σχέσης μεταξύ γλωσσών κυρίαρχων (κυρίως της αγγλικής) και κυριαρχούμενων». Απεριόριστος είναι ο αριθμός των βιβλίων άρα και δυνατοτήτων επιλογής. Ένα ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο προσφέρει όλους τους διαθέσιμους τίτλους, κάτι που σε ένα παραδοσιακό βιβλιοπωλείο είναι αδύνατο λόγω έλλειψης χώρου. Επίσης δεν υπάρχει περιορισμός ωραρίων και δίνεται πρόσβαση στο κοινό απομακρυσμένων αγορών. (*Ηλιάδου-Τάχου, Σ., 2001*).

Σημαντικά είναι τα πλεονεκτήματα του διαδικτύου για εκδότες και δημιουργούς. Προσφέρεται ως ένα οικονομικό και γρήγορο μέσο διαφήμισης. Ένα ηλεκτρονικό βιβλίο μπορεί να αναπαραχθεί και να διανεμηθεί με εκπληκτική ευκολία και ταχύτητα, χωρίς όπιο αντιτύπων έκδοσης και χωρίς κίνδυνο να εξαντληθεί ποτέ, αν και μπορεί όμως η αλλαγή τεχνολογίας ή λογισμικού να κάνουν αδύνατη τη χρήση του. Το μόνο αλλά και σημαντικό πρόβλημα στη διακίνηση των κειμένων με αυτόν τον τρόπο είναι η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων του δημιουργού και του εκδότη. Το διαδίκτυο ευνοεί την εύκολη αντιγραφή- πειρατικές εκδόσεις- και παρουσιάζει αδυναμία ελέγχου των ποσών που πρέπει να πληρωθούν για τα συγγραφικά δικαιώματα.

Ποιο λοιπόν προμηνύεται το μέλλον του βιβλίου; Θα συνεχίσει να υπάρχει στην έντυπη μορφή του, ή οικονομικοί, οικολογικοί και τεχνολογικοί παράγοντες θα το καταστήσουν μουσειακό έκθεμα, ενδεικτικό ενός πολιτισμού που μεταμορφώνεται δραστικά; Παρόλο που τα πολυμεσικά βιβλία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, τόσο ο υπέρμαχος των νέων τεχνολογιών Negroponte, όσο και ο κριτικός Θεμπριάν συμφωνούν ότι στο άμεσο μέλλον δεν προβλέπεται αντικατάσταση του εντύπου. Το βιβλίο έχει ομορφιά, ρομαντισμό, λειτουργικότητα και είναι «μεταδότης κουλτούρας» Επίσης ξεφυλλίζεται εύκολα και «έχει χαμηλό κόστος» Προς το παρόν, οι συγκεκριμένες αρετές του το καθιστούν αναντικατάστατο, χωρίς όμως να αποκλείεται μια ανατροπή της υπάρχουσας κατάστασης από την ταχύτητα των εξελίξεων της εποχής μας. (*Ηλιάδου-Τάχου, Σ., 2001*)

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες βιβλίων που δεν έχουν καταστεί αντικείμενο συστηματικών αναζητήσεων, και οι οποίες έχουν τη σημασία τους όχι μόνο για τη βιβλιογραφική έρευνα, αλλά και γενικότερα, για τις μορφές που έχει προσλάβει η παραγωγή και η διακίνηση των εντύπων. Είναι πρώτα οι πανομοιότυπες εκδόσεις, όταν αυτές πραγματοποιούνται στη διάρκεια του ίδιου έτους, από το ίδιο τυπογραφείο, και εμφανίζονται με ταυτόσημα βιβλιολογικά στοιχεία: πρόκειται για τρέχουσα πρακτική, που αφορά κυρίως τα παραδοσιακά διδακτικά εγχειρίδια, για τα οποία υπήρχε αυξημένη ζήτηση του αγοραστικού κοινού. Δίπλα σε αυτές υπάρχουν, σε άγνωστο ακόμα αριθμό, οι ψευδοχρονολογημένες εκδόσεις και επανεκδόσεις, των οποίων τα όρια από την αμέσως προηγούμενη κατηγορία είναι εξαιρετικά δυσδιάκριτα: μεταχρονολογημένες οι εκδόσεις αυτές αποτελούν τεχνικά δείγματα τεχνητού εκσυγχρονισμού, ο οποίος, όσο προχωρά ο δέκατος ένατος αιώνας, τείνει να ταυτιστεί με μια απλή αλλαγή του εξωφύλλου. Οι προχρονολογημένες, όταν δεν πρόκειται για κλεψίτυπες, αλλά προέρχονται από το ίδιο τυπογραφείο, αντιπροσωπεύουν έναν εκδοτικό τρόπο που δεν μπορεί να εξηγηθεί, πάντα, με το επιχείρημα της αξίας που θα μπορούσε να έχει, στη συνείδηση του χρήστη, η παλαιότητα μιας έκδοσης. Υπάρχουν τέλος, οι κλεψίτυπες αναδημοσιεύσεις, οι οποίες γνωστές και στα προηγούμενα χρόνια, φαίνεται πως αρχίζουν να αφθονούν από τα μέσα της δεκαετίας του 1830, προκαλώντας συχνές διαμαρτυρίες και καταγγελίες των τυπογράφων των οποίων θίγονται τα συμφέροντα. Η επισήμανση των εντύπων που ανήκουν στις τρεις αυτές κατηγορίες δεν είναι πάντα εύκολο να γίνει με αφετηρία τα στοιχεία της βιβλιογραφικής ταυτότητας που παρέχουν, κανονικά οι βιβλιογραφίες: οι τίτλοι είναι πανομοιότυποι και ο αριθμός των σελίδων ο ίδιος. Οι διαφορές που εντοπίζονται συνήθως, στη διάταξη των τίτλων σε μικρές τροποποιήσεις της σελιδοποίησης, καθώς και στα τυπογραφικά στοιχεία και στα κοσμήματα που έχουν χρησιμοποιηθεί. Έτσι η ταύτιση τους δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο με την προσεκτική παραβολή πολλών αντιτύπων, την οποία θα διευκόλυνε αν υπήρχε, ένας καλός κατάλογος των τυπογραφικών στοιχείων, που χρησιμοποιήσαν τα ελληνικά τυπογραφεία. Όταν θα έχουν οι έλεγχοι αυτού του τύπου, τότε η Ελληνική βιβλιογραφία θα μπορέσει να εμπλουτισθεί με σημαντικό αριθμό νέων λημμάτων, που θα καλύψουν ένα τμήμα από τα κενά της. (Δρουλιά, Α., 2001).

Διαφορετική υφής, αλλά παράλληλη, είναι η κατάσταση που εμφανίζεται στο χώρο των μονόφυλλων. Εδώ τα έντυπα που δεν έχουν ακόμα επισημανθεί ή βιβλιογραφηθεί, πρέπει να αντιπροσωπεύουν αριθμούς αισθητά, υψηλότερους από εκείνους που γνωρίζουμε. Κυρίως τα μονόφυλλα, όσα έχουν εκδοθεί από επίσημες αρχές και όπου η αρίθμηση των εκτυπώσεων επιτρέπει να μιλούμε για βιβλιογραφικό κενό της τάξης των πολλών χιλιάδων δημοσιευμάτων: τα βιβλιογραφημένα μονόφυλλα δεν ξεπερνούν, στο σύνολο τους τις τέσσερις χιλιάδες μονάδες. Στην περιοχή των μονόφυλλων πάντα πρέπει να σημειωθούν ιδιαίτερα οι αγγελίες και προκηρύξεις βιβλίων, οι οποίες συνοδεύονται συνήθως και από μια πρόσκληση για εγγραφή συνδρομητών: και εδώ τα έντυπα που λανθάνουν μπορούν να αριθμηθούν σε εκατοντάδες.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Τις τελευταίες δεκαετίες συνέβησαν σημαντικότερες αλλαγές στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι οποίες επηρέασαν τόσο τον ηλεκτρονικό και τον γραπτό τύπο όσο και τις τεχνικές αποθήκευσης πληροφοριών. Μία πρώτη εφεύρεση ήταν ο δίσκος WORM (Write Once, Read Many: μία εγγραφή, πολλές αναγνώσεις), στον οποίο τα δεδομένα, που γράφονταν δεν μπορούσαν να σβηστούν ούτε να αλλαχθούν. Αργότερα, στις αρχές της δεκαετίας του '80, εμφανίστηκε το CD-ROM (Compact Disc - Read Only Memory: συμπαγής δίσκος - μνήμη μόνο ανάγνωσης), κατασκευασμένο από τις εταιρείες Philips και Sony. Μετά το CD-ROM, που γνώρισε ευρεία απήχηση στον τομέα της αποθήκευσης στοιχείων σε βιβλιοθήκες, εμφανίστηκε ο βιντεόδίσκος, που προοριζόταν για χρήση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ένας τέτοιος δίσκος 5 ιντσών μπορούσε να χωρέσει 200 χιλιάδες σελίδες κειμένου! Μία άλλη ανακάλυψη, γύρω στα τέλη της δεκαετίας του '80, ήταν το DAT (Digital Audio Tape recorder, ψηφιακό ακουστικό μαγνητόφωνο), με το οποίο ο χρήστης θα μπορούσε να δημιουργεί το δικό του ηλεκτρονικό βιβλίο. Φυσικά, δε θα πρέπει να ξεχάσουμε όλες τις ανακαλύψεις στο χώρο των ηλεκτρονικών υπολογιστών που εφαρμόστηκαν και στο χώρο της παραγωγής του βιβλίου (χρήση υπολογιστών από τους συγγραφείς, desktop publishing κλπ.). (Δρουλιά, Α., 2001).

Έχοντας διανύσει μια πορεία πολλών χιλιάδων ετών, το βιβλίο με τη μορφή που το γνωρίζουμε σήμερα αποτελεί ένα από τα πλέον εμπορεύσιμα αγαθά. Σε παγκόσμιο επίπεδο η εκδοτική παραγωγή σημειώνει ανοδικές τάσεις και, παρά το γεγονός ότι οι τίτλοι σε ηλεκτρονικά βιβλία ολοένα αυξάνονται, η αίσθηση της χάρτινης έκδοσης είναι αυτή που συγκινεί ακόμη τα εκατομμύρια των αναγνωστών ανά τον κόσμο, που θα προτιμήσουν να ξεφυλλίσουν το βιβλίο με τα χέρια τους παρά με το πάτημα κάποιων πλήκτρων. Σε διεθνές επίπεδο οι πωλήσεις βιβλίων μέσω του Internet προβάλλονται ως παράδειγμα των δυνατοτήτων εμπορικής αξιοποίησης των τεχνολογιών του μέσου από διάφορες επιχειρήσεις. Μόνο στη Γερμανία, όπως εκτίμησε πρόσφατα η Jupiter Communications, ως το 2002 οι πωλήσεις βιβλίων μέσω του Internet θα αποφέρουν ένα ποσό που θα φτάσει και ίσως θα ξεπεράσει τα 674 εκατ. δολάρια. Ως εμπορεύσιμο αγαθό, ακόμη και τέτοιας μορφής, το βιβλίο δε θα μπορούσε να μείνει εκτός του θαυμαστού κόσμου του Internet, της διαφήμισης και της διακίνησης μέσω του μεγαλύτερου δικτύου που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα (έως σήμερα τουλάχιστον) σε εκατομμύρια αναγνώστες σε ολόκληρο τον πλανήτη. Το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι πλέον πραγματικότητα και οι αριθμοί αποδεικνύουν πως πρόκειται για μια επανάσταση στο χώρο της αγοράς, που θα επιφέρει τεράστιες αλλαγές τόσο στον τρόπο συναλλαγής όσο και στον τρόπο διακίνησης των προϊόντων, καθώς ουσιαστικά καταργεί τα γεωγραφικά σύνορα. Το σίγουρο πάντως είναι πως για πολλά χρόνια ακόμα το βιβλίο, ένα από τα πρώτα είδη που διακινήθηκαν ηλεκτρονικά μέσω Διαδικτύου, θα διατηρήσει για πολύ ακόμη τη μορφή με την οποία το γνωρίζουμε εδώ και πέντε αιώνες. (Δρουλιά, Α., 2001).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Barbier, Frederic. *Ιστορία του βιβλίου*. Μετάφρ. Μαρία Παπαηλιάδη. Επίμ. Π. Δασκαλόπουλος. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2002.
2. Bolter, Jay D. *Οι μεταμορφώσεις της γραφής: υπολογιστές, υπερκείμενο και αναμορφώσεις της τυπογραφίας*. Μετάφρ. Δ. Ντούνας. Αθήνα: Μεταίχμιο, c.2004.
3. Johnson, Paul. Φτιάχνω το δικό μου βιβλίο: πρακτικός οδηγός της τέχνης του βιβλίου για να αγαπήσει το παιδί τον αναγνώστη. Αθήνα: Οδυσσέας, 1997.
4. Morison, Stanley. Βασικές αρχές της τυπογραφίας. Θεσσαλονίκη: Τυποφιλία, 1967.
5. Peacock, John. *Παραγωγή βιβλίου*. Μετάφρ. Γ. Χατήρης. Επιμ. Σταύρος, Νούσιας. [Αθήνα]: Ιων, c.1997.
6. Schiffrin, A. *Εκδόσεις χωρίς εκδότες*. Μετάφρ. Κ. Ξενάκη. Επιμ. Α. Σταυροπούλου. Αθήνα: Πόλις, c.1999.
7. Αμάντος, Κωσταντίνος. Γλωσσικά μελετήματα. Αθήνα: Τυπογραφείον αδελφών Μυρτίδη, 1964.
8. Αναστασιάδης, Γιώργος. Ανεξάνλητη πόλη: Θεσσαλονίκη 1917-1974. Θεσσαλονίκη, Έκφραση, 1996.
9. Αναστασιάδης, Γιώργος. Η Θεσσαλονίκη των εφημερίδων. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 1994.
10. Αναστασιάδης, Γ. και Χεκίμογλου Ε. Όταν η Θεσσαλονίκη μπήκε στον 20^ο αιώνα: τα διακόσια σημαντικότερα γεγονότα που συνέβησαν στην πόλη από το 1900 ως το 1910. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 2000.
11. Αξελος, Λουκάς. Εκδοτική δραστηριότητα και κίνηση των ιδεών στην Ελλάδα. [Αθήνα]: Στοχαστής, 1984.
12. Αργυρίου, Αλέξανδρος. Κείμενα περί κειμένων. Αθήνα: Σόκολη, c.1995.
13. Βερνίκος, Νικόλας κ.α. Πολιτιστικές βιομηχανίες, διαδικασίες, υπηρεσίες και αγαθά. Αθήνα: Κριτική, c.2004.
14. Γενική Γραμματεία Ισότητας. Από τον Γουτεμβέργιο στο DTP(desktop publishing). Αθήνα: Σύνδεσμος εκδοτών βιβλίου, 1992.
15. Γιαννιού, Δώρα. Απαγορευμένα βιβλία. Θεσσαλονίκη: Αρχέτυπο, 2007.
16. Δεμερτζής, Νίκος. Τοπική δημοσιότητα και επαρχιακός τύπος στην Ελλάδα. Αθήνα: Αγροτική τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., 1996.
17. Δημοτική βιβλιοθήκη. Βιβλία για τη Θεσσαλονίκη: έκθεση στο φουαγιέ του κριτικού θεάτρου. Θεσσαλονίκη: Δημοτική βιβλιοθήκη, 1980.
18. Διοικητικό συμβούλιο συλλόγου εκδοτών Θεσσαλονίκης. Κατάλογος βιβλίων εκδοτών Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη: Διοικητικό συμβούλιο συλλόγου εκδοτών Θεσσαλονίκης, 2001.
19. Δούλος, Βασίλειος. Ο τύπος της Θεσσαλονίκης και οι εκδότες ενός θρύλου. Θεσσαλονίκη: Γραφικές τέχνες Τριανδρίας, 2003.
20. Δρεττάκης, Μανώλης. Η κυκλοφορία των εφημερίδων 1975-1992. Αθήνα: Gutenberg, 1994.
21. Δρογίδης, Δημήτριος. 1987 Θεσσαλονίκη 1997: τα τελευταία εκατό χρόνια της νεότερης πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 1996.
22. Δρουλιά, Λουκία. Η ιστορία του ελληνικού βιβλίου: προσεγγίσεις και σύγχρονες κατευθύνσεις της έρευνας. Αθήνα: Κοτινός, 2001.

23. Εκδοτικά προβλήματα και απορίες. Αθήνα: Σπουδαστήριο νέου ελληνισμού, 2002.
24. Ζιώγου, Σιδηρούλα. Θεσσαλονίκης εκπαιδευτικά: 20^{ος} αιώνας. Θεσσαλονίκη: Κέντρο ιστορίας Θεσσαλονίκης, 2006.
25. Ηλιάδου-Τάχου, Σοφία. Η εκπαίδευση στη δυτική και βόρεια Μακεδονία (1840-1914): συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης του μείζονος μακεδονικού χώρου. Θεσσαλονίκη: Ηρόδοτος, 2001.
26. Ηλίου, Φίλιππος. Ιστορίες του ελληνικού βιβλίου. Επίμ. Α. Ματθαίου. Ηράκλειο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2005.
27. Ίντος, Χρήστος. Η εκδοτική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή του Ν. Κιλκίς μετά την περίοδο της τουρκοκρατίας. Θεσσαλονίκη: χ.ε., 1993.
28. Κάλφας, Αντώνης. Η εκδοτική δραστηριότητα στην Πιερία. (1918-1999). Συμβολή στην καταγραφή της μακεδονικής βιβλιογραφίας: βιβλία-φυλλάδια. Κατερίνη: Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση Πιερίας, 2000.
29. Κομόνις, Λυκούργος. Η κρίση του ελληνικού τύπου. Αθήνα: Κάκτος, σ.1985.
30. Καναράκης, Γιώργος. Ο Ελληνικός τύπος. Αθήνα: Γρηγόρης, 2000.
31. Κανδυλάκης, Μανώλης. Εφημεριδογραφία της Θεσσαλονίκης: συμβολή στην ιστορία του τύπου. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 1998.
32. Καραόγλου, Χ. Εκδοτικά και ερμηνευτικά ζητήματα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 1998.
33. Καρυκόπουλος, Πάνος. 200 χρόνια ελληνικού τύπου 1784-1984. Αθήνα: Γρηγόρη 1984.
34. Καρυκόπουλος, Πάνος. Συμβολή στην ιστορία της ελληνικής τυπογραφίας. Αθήνα: χ.ε., 1976.
35. Κέντρο ιστορίας Θεσσαλονίκης του Δήμου Θεσσαλονίκης. Συμπόσιο: η διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στη Μακεδονία. Θεσσαλονίκη: Κέντρο ιστορίας Θεσσαλονίκης του Δήμου Θεσσαλονίκης, 1991.
36. Κοκκαλίδου, Νίνα. Παλιά Θεσσαλονίκη και παλιά διαδρομή της Δ.Ε.Θ. 1926-1989. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1998.
37. Κουκάς, Γεώργιος. Βιβλιογραφία του ελληνικού τύπου. Αθήνα: χ.ε., 1982
38. Κουκάς, Γεώργιος. Βιβλιογραφία του ελληνικού τύπου: 1465-1982. Αθήνα: χ.ε., 1982.
39. Κουκάς, Γεώργιος. Οι πρωτεργάτες των ελληνικών εκδόσεων (1476-1821). Αθήνα, 1982.
40. Κουμαριανού, Αικατερίνη. Ελληνικός προεπαναστατικός τύπος. Αθήνα: Κέδρος, 1995.
41. Κύρος, Δημήτριος. Πληροφορίες για την τυπογραφία στην Χαλκιδική επί τουρκοκρατίας: από αδημοσίευτο αρχαικό υλικό των περιοχών Νικήτης και του Αγίου Όρους. Θεσσαλονίκη: χ.ε., 1998.
42. Λαζάρου, Αθανάσιος. Η σχολή της Κοζάνης και ο Ευγένιος Βούλγαρης. Θεσσαλονίκη: Σύνδεσμος γραμμάτων και τεχνών Ν. Κοζάνης, 1989.
43. Μαζαράκης, Αινίανος. Τα ελληνικά τυπογραφία του αγώνος 1821-1827. Αθήνα: Νέα Εστία, 1970.
44. Μοσχονάς Εμμανουήλ. Βιβλιογραφικός οδηγός. Θεσσαλονίκη: Σ.Ε.Β.Ε., 1983.
45. Μπαλτά, Νάση και Παπαδημητρίου, Δέσποινα. Σημειώσεις για την ιστορία του τύπου: η ελληνική και η ευρωπαϊκή διάσταση. Αθήνα: Οδυσσεάς, 1993.
46. Μπόντας, Γεώργιος. Οι πρόδρομοι της ελληνικής δημοσιογραφίας: σιατιστινοί αδελφοί Μαρκίδες Πουλίου και η πρώτη ελληνική εφημερίδα. Θεσσαλονίκη: χ.ε., 1989.

47. Μπουζάκης, Σήφης. Τυπογραφικές αναζητήσεις στον Ελλαδικό χώρο. Αθήνα: Gutenberg, 1995.
48. Ντελόπουλος, Κυριάκος. Το βιβλίο των βιβλίων: μια εισαγωγή για παιδιά και νέους στον κόσμο του βιβλίου από τη γέννηση του μέχρι τους τρόπους χρήσης του. Αθήνα: Κέδρος, 1984.
49. Ξυγγόπουλος, Ανδρέας. Θεσσαλονίκη μελετήματα (1925-1979). Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα μελετών χερσονήσου του Αίμου, 1999.
50. Παναρέτου, Αννίτα. Η ηδονή και η οδύνη των βιβλίων. Αθήνα: Ελληνικό λογοτεχνικό και ιστορικό αρχείο, 2002.
51. Παπαδάκη, Βέρα. Τα θαυμάσια ημερολόγια και οι εκδότες τους. Αθήνα: Συλλογές, 1998.
52. Παπακυριάκος, Κυριάκος. Ο τύπος στην πόλη και την περιοχή Σερρών στα χρόνια της τουρκοκρατίας. Αθήνα: Ιστορική και λαογραφική ιστορία Σερρών-Μελενίκου, 1993.
53. Παπαστάθης, Χαράλαμπος. Θεσσαλονίκη και Μακεδονικά ανάλεκτα. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 1999.
54. Παρμενιώτος, Ι. Για τον ελληνικό βορρά: μακεδονία 1941-1944 αντίσταση και τραγωδία. Αθήνα: Παπαζήσης, 1997.
55. Παύλου, Λάμπρος. Περί της αρχής της τυπογραφίας εν Ελλάδι. Επίμ. Γ. Λαγανάς. Αθήνα: Gutenberg, 1999.
56. Σαββίδης, Γ. Εκδοτικά προβλήματα και απορίες. Αθήνα: Σπουδαστήριο νέου ελληνισμού, 2002.
57. Σαμπανόπουλος, Β. Ο περιοδικός τύπος στο δυτικομακεδονικό χώρο. Θεσσαλονίκη: χ.ε., 1982.
58. Σκιαδάς, Νίκος. Χρονικό της Ελληνικής τυπογραφίας: μαχόμενη τυπογραφία. Αθήνα: Gutenberg, 1981.
59. Τζανακάρης, Βασίλης. Χρονικό Σερραϊκής τυπογραφίας 1878-1960. Σειρά στα κείμενα για τας Σέρρας. Θεσσαλονίκη: χ.ε., 1999.
60. Τήρας, Αλέξης. Μια εκδοτική καταγραφή. Αθήνα: χ.ε., 1976.
61. Τσικνάκης, Κ. Ελληνικές νεανικές εκδόσεις (1915-1936). Αθήνα: ΙΑΕΝ, 1988.
62. Φίλιας, Βασίλης. Το πολιτικό βιβλίο στην Ελλάδα. Αθήνα: Στοχαστής, 1976.
63. Χασιώτης, Ι. Θεσσαλονίκη: ιστορία και πολιτισμός. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1997.
64. Χατζόπουλος, Γιώργος. Η ιστορία του τύπου. Θεσσαλονίκη: Συνδικάτου τύπου Θεσσαλονίκης.
65. Χατζόπουλος, Κωνσταντίνος. Βιβλιογραφία της Θεσσαλονίκης: κοινωνικός, οικονομικός και πολιτικός βίος τέχνη και πολιτισμός. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα μελετών χερσονήσου του Αίμου, 1987.
66. Χεκίμογλου, Ευάγγελος. Η Θεσσαλονίκη πριν από εκατό χρόνια: το μετέωρο βήμα προς τη δύση. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 1998.
67. Χεκίμογλου, Ευάγγελος. Θεσσαλονίκη τουρκοκρατία και μεσοπόλεμος. Θεσσαλονίκη: Έκφραση, 1995.
68. Χριστιανόπουλος, Ντίνος. Δημήτριος Μεσθενεύς: ο Θεσσαλονικιός τυπογράφος του 1821 και του Σολωμού. Αγρίνιο: Ιβύκος, 2000.
69. Χριστιανόπουλος, Ντίνος. Ελληνικές εκδόσεις στη Θεσσαλονίκη επί τουρκοκρατίας: 1850-1912. Θεσσαλονίκη: χ.ε., 1980.
70. Χριστιανόπουλος, Ντίνος. Τα ελληνικά τυπογραφία της Θεσσαλονίκης επί τουρκοκρατίας 1850-1912. Θεσσαλονίκη: Βιβλιοπωλείο Ραγιά, 2000.

71. Χριστιανόπουλος, Ντίνος. Λογοτεχνικά περιοδικά Θεσσαλονίκης (1889-1954). Θεσσαλονίκη: Δημοτική Βιβλιοθήκη, 1995.
72. Χριστιανόπουλος, Ντίνος. Λογοτεχνικές εκδόσεις μακεδονικών πόλεων πλην Θεσσαλονίκης 1879-1950: καταγραφή βιβλιογραφία προσωπογραφία. Κοζάνη: Ινστιτούτο βιβλίου και ανάγνωσης, 1998.
73. Χριστιανόπουλος, Ντίνος. Τα πρώτα λογοτεχνικά περιοδικά της Θεσσαλονίκης 1921-1924. Θεσσαλονίκη: Δημοτική Βιβλιοθήκη, 1985.
74. Ψυχογιός, Δημήτριος. Το αβέβαιο μέλλον του μακεδονικού τύπου. Αθήνα: Δίαυλος, 1992.
75. E-LIS. E-prints in Library and information science. 22 Αυγ. 2007. E-LIS. 10 Σεπτ. 2008. <<http://e-prints.relis.org>>.
76. Άξελος, Λουκάς. Εκδοτική δραστηριότητα και κίνηση των ιδεών στην Ελλάδα. 15 Οκτ. 2008. Στοχαστής. 15 Σεπτ. 2008. <<http://www.stochastis.gr>>.
77. Βιβλιοθήκη και κέντρο πληροφόρησης. Ηλεκτρονικά βιβλία. 20 Μαΐου 2008. Βιβλιοθήκη και κέντρο πληροφόρησης. 3 Σεπτ. 2008. <<http://www.lib.uom.gr>>.
78. Εθνικό Κέντρο Βιβλίου. Τα οικονομικά και διαρθρωτικά της εκδοτικής επιχείρησης στην Ελλάδα. 20 Απρ. 2008. ΕΚΕΒΙ. 16 Σεπτ. 2008. <<http://www.book culture.gr>>.
79. Καμπουρόπουλος, Σωκράτης. Το Αισιόδοξο μήνυμα της αγοράς του βιβλίου στην Ελλάδα. 19 Μαΐου 2008. ΕΚΕΒΙ. 20 Σεπτ. 2008. <<http://www.book culture.gr>>.
80. Λώρη, Κέζα. Βιβλιογραφίες. 19 Μαρτ. 2006. Το Βήμα. 16 Σεπτ. 2008. <<http://www.tovima.gr>>.
81. Μουρδουκούτας, Βασίλης. Η θεωρία άνηψε στην Ελλάδα ξαφνικά. 21 Αυγ. 2005. Καθημερινή. 16 Σεπτ. 2008. <<http://www.kathimerini.gr>>.
82. Σέλλα, Όλγα. Η Χαμένη αίγλη των εκθέσεων βιβλίου. 30 Σεπτ. 2007. Κριτικόχρωμα. 20 Σεπτ. 2008. <<http://www.kritikohroma.blogspot.com>>.
83. Σύνδεσμος Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας. Εγκαίνια 27^{ου} φεστιβάλ βιβλίου στην παραλία της Θεσσαλονίκης. 20 Αυγ. 2008. Σύνδεσμος Εκδοτών Βόρειας Ελλάδας. 10 Σεπτ. 2008. <<http://www.thessalonikifotonews.gr>>.